

slovo

časopis gréckokatolíckej cirkvi • 38. ročník • 16.-17. číslo • 06.08.2006

Dvojdňa

Putovanie po Svätej zemi
s. 12-13

**Meno získané
životom**
s. 10-11

Stojí to za pokus
s. 20-21

Meno Boha Najvyššieho

Od svojho detstva, kam mi pamäť saia, si spomínam, že som mal stály záujem o svoje meno. A bol som hrdý, že môj nebeský patrón bol taký odvážny. Keď som neskôr trocha viac privočal k liturgike, moja hrdosť stúpla, lebo som sa dozvedel, že je nielen divotvorca, velkomučeník, ale aj triumfátor. A tak som sa takmer vznášal do neba.

Meno človeka však neurčuje jeho osud a, aj keď by som úprimne chcel, este mi vela chýba k tomu, aby som sa podobal na svätého velkomučeníka Juraja. A hoci meno nemá priamy vplyv na človeka, má v jeho živote veľký význam. Je to totiž niečo, čo sa s človekom tiahá od pôrodnice až po hrob.

Vybala správne meno svojmu dieťatu nie je iba vecou aktuálnej módы,

ale aj vekusu a správnej úvahy. Lebo hoci meno nemá vplyv na život, nebeský patrón ten vplyv istotne má.

A navyše, ak sa človek stotožní so svojím menom, bude ho mať rád a nebude prežívať fóbiu z niečoho, čo nemôže zmeniť. Vtedy bude jeho život ľahší, bez ďalšej nočnej mory.

Meno je však aj ukazovateľom. Hovorí, v akom prostredí rásť, aj keď nie práve úplne dôveryhodne. Ale kresťanský rodič, ak má na myсли dobro dietata, mu tažko vyberie meno nejakého herca, politika či filmovej postavy. Vyberie mu meno niekoho, o koho sa bude môcť v živote oprieť a nasledovať - meno svätého patróna.

Benedikt XVI. - Z môjho života

Roky strávené v Regensburgu

Slobodný štát Bavorsko založil v Regensburgu svoju štvrtú štátunu univerzitu. Hned od začiatku sa rátalo s tým, že ma získajú na fakultu dogmatiky, ale ja som to odmiel, lebo som bol už unavený ustavičným stahovaním. V roku 1969 mi prisko povzanie do Regensburgu a ja som ho nakoniec prijal, pretože som chcel rozvíjať svoju teologiu v menej bûrlivom kontexte a nechcel som sa dať vháňať do ustavičných kontroverzií. Ďalším motívom pre novú zmenu bolo to, že v Regensburgu pôsobil môj brat a tak rodina mohla znova byť spolu na jednom mieste. Táto zmena mala byť rozhodne posledná.

Hned na začiatku môjho regensburského obdobia sa udial celý rad rozhodujúcich udalostí. Prvou bolo moje povolenie do Medzinárodnej pápežskej teologickej komisie. Pápež Pavol VI. ju zriadil na liehanie biskupov a kardinálov, ktorí iste patrili prevažne k takzvanému progresívneemu krídlu koncilových otcov. Pre mňa osobne bolo veľkým povzbudením, keď som videl, že mnohí sa k súčasnej situácii a k našim úloham stavali presne tak ako ja.

K významným udalostiam, akými bolo založenie Medzinárodnej teologickej komisie a časopisu Communio, pri vzniku ktorého som aj ja prispele svojou čiastkou, musím priradiť ešte jednu skromnejšiu skúsenosť. Zaoberal som sa myšlienkov založiť

duchovné centrum, ktoré potom aj jeho univerzitné pôsobenie vyzdvihlo zo čisto akademického zamerania. Jedno staré sedliacke hospodárstvo prebudované na študijný dom sa náukalo na podobný pokus. Tam som v období rokov 1970 – 1977 rok čo rok ponúkal týždňové prázdninové kurzy.

Druhou veľkou udalosťou na začiatku môjho pôsobenia v Regensburgu, bolo vydanie misála Pavla VI., spojené s takmer úplným zákazom dovedajúcich misálov po prechodnom období trvajúcom iba pol roka.

Napokon, roky strávené v Regensburgu boli pre mňa časom plodnej teologickej práce. Pracoval som na dvoch veľkých projektoch, z ktorých sa ani jeden neuskutočnil práve pre moje menovanie za biskupa. Podarilo sa mi napísat jedine eschatológiu do Auerovej dogmatiky, ktorú doteraz pokladám za svoje najprepracovanejšie dielo.

Pocít, že čoraz zretelnejšie nadobúdam svoj vlastný teologický pohľad, patril asi k najkrajším skúsenostiam tohto obdobia. Vybuďoval som malý domček so záhradkou, ktorý sa pre moju sestru a pre mňa stal skutočným domovom. S bratom sme tu boli znova doma. Ked' 24. júla 1976 zaznala správa o smrti mnichovského arcibiskupa Julia kardinála Döpfnera, objavili chýry, že patrím medzi kanandidátov na jeho nástupcu. Nemohol som ich však brať vázne.

vyberáme z obsahu

Slovo do života: Krestan	3
Správy z kresťanského sveta	4
Správy z domova	5-7
Zázrak v Krasive	8
Pút národov a národností	9
Rozh.: Meno získané životom	10-11
Poznáte význam svojho mena?	11
Putovanie po Svätej zemi	12-13
Krestan a moderná doba	14
Páter Vendelin Javorka, SJ	15
Meno Boha Najvyššieho	16-17
Nikto nemá právo	18
Hitlerove pokusy s eutanáziou	19
Stojí to za pokus	20-21
Zažiaril v našich srdciach	22
Záchrancu	23
Emanuel: Dietá za každú cenu?	24
Midraš: Probsy spravodlivých	25
Lekáreň: Tá, ktorá podopiera	26
Aké budú hodnoty v Európe?	27
Aj im patrí evanjelium	28
Miva Slovensko	29
Svätý Cyril	30
Rybka 2006	32
Ján sa bude volať	33
Meno na celý život	34
Pútnické miesta sveta: Fatima	40

úmysly apoštola modlitby

September 2006

- Aby ti, ktorí používajú prostriedky spoločenskej komunikácie, robili to vždy svedomito a zodpovedne.
- Aby celý Boží ľud v misijných územiaciach spoznal, že neustála formácia je ich vlastnou prioritou.
- Nech nám Sedembolestná vysporuje silu vyratovať v dobrém aj v bolestiach a ďakovať Bohu za všetko, čo nám dá, aj za utrpenie.

slovo ■ Časopis Gréckokatolíckej cirkvi ■

Vydáva Gréckokatolícke biskupstvo a Petra, n. o. ■

Cirkevné schvalenie: CBU Prešov, č. 3317/99. ■

Šéfredaktor: ThLc. Juraj Gradoš ■ Cenzor: Anton

Mojžis ■ Redaktori: Mgr. Drahomíra Kolesárová, Pavol Miháľo ■ Jazyková úprava: PhDr. Adriana Matoláková ■ Adresa redakcie: SLOVO, Hlavná 1,

P. O. Box 204, 080 01 Prešov, tel.: 051-7562 668, fax:

051-7562 667, e-mail: slovogr@greckokat.sk, web

stránka: <http://slovogr.greckokat.sk/> ■ Tlač a distri-

búcia: Vydavateľstvo Michala Vaška, Prešov ■ Číslo

účtu: 400 180 6151/7500, SWIFT Kód: CEKO SK BX,

var. symbol: 2006 ■ Redakcia vyrhodzuje právo na

úpravu príspievku. Nevýzývané kopísky a fotografie

neoznačené snímky pochádzajú od autora

článku. ■ ISSN 1335-7492

Snímky a titulnej strany: Hlavná snímka: Archanjel

Michaél (www.mhcbe.ab.ca); Ďalšie snímky: Hora

Tábor (M. Žarnayová); J. Zorvan (D. Kolesárová); Roky

manželov (www.amelia.republika.pl).

MARCEL PISIO

Určite poznáte ľudovú pravdu, ktorá hovorí, že rodičov či rodinu

Krestán

si nikto nevyberá. Človek si nemôže vybrať a rozhodnúť o tom, komu sa narodí, kam bude patriť. A tak sa hned po príchode na svet začína život v konkrétnom prostredí, v rodine, v spoločenstve. Vyrastajúc si uvedomuje, aké pravidlá platia v jeho okolí a zároveň spoznáva to, že má akési meno. Že nesie meno, ktoré dostal ako krstné a tiež meno svojej rodiny. Je iste príjemné nosiť meno významnej rodiny, byť menovcom nejakého známeho človeka..... Všetci však vieme aj to, aké to je, keď sa na základe mena deti rozhodujú, akú prezývku vyberú pre svojich rovesníkov, a čo tá prezývka vyjadruje.

Ake to však je nosiť meno krestan?

Zamysleli ste sa niekedy nad tým, čo všetko toto meno obnáša? Hodnota tohto mena je nesmierne veľká. Vyjadruje samého Ježiša Krista. On sám nám toto meno ponúka.

A teraz môžeme ďalej premýšľať o tom, čo vlastne znamená mať Krista v rodine, byť jeho „menovcom“.

Pozývam vás, aby sme sa spolu cez tieto riadky zamysleli nad menom, ktoré nosíme ako veriaci ľudia. Ľudia, ktorí patria do Cirkvi.

Krestan má byť ľovekom, ktorý nasleduje Ježiša Krista.

A čo to znamená?

Krestan je v každej situácii života odovzdávaný do mocnej ruky Ježiša Krista. Počíta s jeho pomocou. Žije pod jeho vládom. Uznať Ježiša za Pána svojho života znamená mať s ním úprimné spojenie, mať s ním podiel, a to si vyžaduje odovzdávanosť jemu ako ukrižovanému a zmŕtvychvstálemu Pánovi.

Toto bolo počas Kristovho účinkovania na zemi ústrednou tému a toto sa má naplňať aj na nás. Nosiť jeho meno znamená bráť denne svoj križ a nasledovať ho. Každý krestan si nesie svoj križ.

Prvým Kristovým utrpením, ktoré musíme zakúsiť, je výzva opustiť to, čo nás viaže k tomuto svetu. Je to umieranie starého človeka, ktoré je dôsledkom stretnutia s Kristom. Keď sa vydávame na cestu učeníctva, odovzdávame sa Kristovi. Zjednocujeme sa s ním aj v jeho smrti – cez naše vlastné križe. Tak sa to začína.

Križ nie je strašný koniec života, ba naopak, je začiatkom nového života. Keď nás Kristus volá, aby sme išli za ním, aby sme nosili jeho meno, vyzýva nás, aby sme ho nasledovali aj v križi. V križi každodennej reality, kde skoro s istotou musí každý z nás počítať so smrťou, ktorá vo svete Kristovho zmŕtvychvstania dostáva zmysel v živote krestana. Preto môžeme s istotou povedať, že na druhej strane

kríža je zmŕtvychvstanie. Je to nemenný fakt. Skrát zjednotenie s Kristom v jeho smrti prichádza jednota s ním aj v zmŕtvychvstaní a podiel na jeho výrazstve.

Vedomie našej jednoty s Kristom nám dáva veľkú dôstojnosť. Ked sa pozrieme na seba, vidíme každodenné zlyhanie, hriech, niekedy hanbu a potupu. Ale toto nie je konečná a úplná pravda o nás ako o kresťanoch! Ved sme napojení na Krista. Sme spoludiedičia jeho bohatstva, Božieho deti. Nosíme predsa jeho meno. Toto je skutočná pravda o nás a dáva násmu životu úplne nový rozmer a silu prijať križ.

Naša jednota s Kristom nám dáva tiež istotu v modlitbe. Kto druhý by sa mal rozprávať s Kristom, ak nie ten, čo patrí do jeho rodiny? Ježiš začal odhalovať blízkosť tejto jednoty práve vtedy, keď začal učeníkov uvádzat do modlitby. Ako píše evanjelista Ján: „Ak ostanete vo mne a moje slová ostanú vo vás, prosté o čo chcete a splní sa vám to“ (Jn 15,7). Kým je teda naše srdce, vôle a zmýšľanie jedno s Kristom v jeho slove, môžeme spokojne pristúpiť k Otcovi v pokornej a úprimnej istote, že naše prosby vypočúja a odpovie na ne.

Nakoniec toti vedomie jednoty s Kristom nás chráni pred pokušeniami. Keď si naozaj uvedomíme, kym sme – Božími deťmi, mužmi a ženami, ktorí sú spojeni s Ježišom – máme jednu z najsilnejších častí výzbroje na boj proti pokušeniam a zvodom sveta a tela.

Pripomíname si len postavu zo Starého zákona - Jozefa Egypského. Všimnime si, ako o nám píše Písmo: „S Jozefom však bol Pán, takže sa mu všetko darilo...“ (Gn 39, 2).

No aj napriek tomu sa nevyhol pokušeniu zo strany Putifarovej manželky, keď bol správcom jeho domu. Keď ho pozve manželka jeho pána, aby si s nou ľahol, Jozef odpovie: „Pozri, môj pán sa o nič vo svojom dome nebojí predo mnou a zveril na mňa celý svoj majetok. Už ani sám nemá väčšej moci v tomto dome ako ja a nevyhralid si nič predo mnou okrem teba, lebo ty si jeho žena. Ako by som sa mohol dopustiť takej veľkej krivdy a proti Bohu sa prehrešíť?“ (Gn 39, 8-9).

A tu môžeme vidieť veľkú hodnotu a silu mena, ktoré Boh ponúka krestanom. Sme spojení s Ježišom Kristom, mocou jeho prítomnosti môžeme vŕatiť nad hriechom!

Pripomíname si toho, kym sme sa s milostí stali, je neustálou ochranou proti skľznutiu do toho, čím sme boli svoju prirodzenosťou.

Preto krestan nie je v pravom slove zmysle meno, ale stav, ktorý vzniká každodennou odpovedou na pozvanie k jeho nasledovaniu. ■

Venované Jane /z Arku/

Mám meno ako Ty:

velká bojovníčka

s citlivým srdcom,

odvážne žiená

počúvajúce Boha.

Más meno ako ja:

malá bojovníčka

s citlivým srdcom,

ustráchané žiená

snažiace sa počúvať Boha.

Tak veľa, a pritom

tak málo mám z teba.

Jana Juričková

VATIKÁN K SITUÁCII NA BLÍZKOM VÝCHODE

Vatikánsky štátny sekretár kardinál Angelo Sodano poskytol 14. júla 2006 Vatikánskemu rozhlasu vyhlásenie v súvislosti so správami o aktuálnej kritickej situácii na Blízkom východe: „Svätý Otec Benedikt XVI. a všetci jeho spolupracovníci s osobitnou pozornosťou sledujú posledné dramatické udalosti, ktorým hrozí, že prepuknú do konfliktu s medzinárodným dosahom.“

„Vatikán odsudzuje rovnako teroristické útoky jednej strany, ako aj vojenské odvety strany druhej,“ uviedol vo svojom vyhlásení pre Vatikánsky rozhlas kardinál Sodano a zdôraznil: „Právo štátu na svoju obranu ho nezbavuje rešpektovania nariem medzinárodného práva, predovšetkým čo sa týka ochrany civilného obyvateľstva. Svätá stolica vyjadruje svoju lútosť nad útokom na Libanon, slobodný a zvrchovaný národ, a uistuje o svojej blízkosti jeho obyvatelstvo, ktoré už tolko trpelo pre obranu svojej nezávislosti. Opäť sa ukazuje, že jedinou cestou, hodnou našej civilizácie, je cesta úprimného dialógu medzi oboma stranami.“

RV/- mv; -jk

YVHLÁSENIE KREŠTANSKÝCH CIRKVÍ V JERUZALEME

„Násilie a agresia týchto chvíľ sú neúmerné a niet pre ne opravdelneňia,“ uvádzajú sa v spoločnom vyhlásení trináctich predstaviteľov rôznych kresťanských cirkví v Jeruzaleme v súvislosti s čoraz dramatickejším izraelsko-palestínskym konfliktom, ktorý v ostatnom čase vyostrilo násilie na obidvoch stranach: únosy vojakov, väznenia rukojemníkov, zabijanie. Vo vyhlásení, ktoré v stredu zverejnili latinský patriarchát v Jeruzaleme, sa zdôrazňuje, že „Izraelčania i Palestínčania majú rovnakú dôstojnosť a musí sa s nimi zaobchádzať rovnako. Treba zastaviť každú agresiu.“

Predstaviteľia cirkví rôznych obradov v Jeruzaleme jednomyselne podporujú boj proti terorizmu a zároveň vyzývajú zodpovedných predstaviteľov oboch strán k obnoveniu dialógu a medzinárodné spoločenstvo k aktívneemu zásahu a diplomatickému riešeniu konfliktu v prospech dosiahnutia spravidlivého a definitívneho mieru.

RV/Zenit; - mv; -jk-

FRANTIŠKÁNSKA KOMUNITA NA HORE NEBO

Na hore Nebo, z ktorej Mojžiš uvidel zasľubenú zem Izraelitov, sa čoskoro usadí františkánska komu-

Snímka: www.vatikanische-zeitung.de/reisevorschau.org

nita. Túto informáciu pre agentúru Zenit potvrdil františkánsky páter Pierbattista Pizzaballa, kustód Svätej zeme. „Počas dlhých rokov v kustódiu som si prial, aby sa v tomto peknom centre niečo zriaďalo. Príchod nových misionárov posilní našu prítomnosť v Jordánsku v našom jedinom sanktuáriu spojenom so Starým zákonom, ktoré bolo vždy cieľom pútnikov,“ uviedol páter Pizzaballa. Komunitu budú tvoriť tria františkánski bratia pochádzajúci z Austrálie, Talianska a Sýrie. Budú viesť kontemplatívny život spojený so starostlivosťou o pútnikov. V budúcnosti by tiež chceli zriaďiť ubytovňu, slúžiacu najmä miestnej cirkvi.

Kustódia Svätej zeme získala pod svoj patronát horu Nebo v roku 1932. Na tejto hore sa každoročne koná aj archeologický výskum.

RV -ig; -jk

ROZPOČET SVÄTEJ STOLICE ZA ROK 2005

Predseda prefektúry pre ekonomicke záležitosti Svätej stolice kardinál Sergio Sebastiani predstavil záverečnú bilanciu vatikánskeho rozpočtu za rok 2005.

Rozpočet Svätej stolice za rok 2005 bol uzavretý s prebytkom 9,7 milióna eur, čo predstavuje najvyšší prebytok za uplynulých osiem rokov. Oproti roku 2004 ide o nárast o približne 6,6 milióna eur. Prebytok vatikánskeho rozpočtu je výsledkom „úspešných finančných aktivít“, vysvetlil prítom-

ným novinárom kardinál Sebastiani.

Pohrebné obrady Jána Pavla II. a volba nového pápeža stali Vatikán približne 7 miliónov eur. „V tom čase mala Svätá stolica nielen výdavky, ale aj príjmy,“ uviedol kardinál. Napríklad počet návštěvníkov vatikánskych múzeí vzrástol a zo vstupného sa zaplatili niektoré výdavky. Počet návštěvníkov múzeí bol dokonca vyšší ako v Jubilejnom roku 2000, a to 3,8 milióna.

Sektor masmédií zaťažil vatikánsky rozpočet v roku 2005 stratou viac ako 11 miliónov eur. Najviac finančných prostriedkov použil Vatikánsky rozhlas, a to 23 a pol milióna eur, nasleduje denník L’Osservatore Romano s necelými piatimi miliónmi eur. S prebytkom skončili Vatikánska tlačiareň, Vatikánske televízne centrum a Vatikánske knižné nakladatelstvo.

Celosvetová zbierka Halier svätého Petra v roku 2005 dosiahla sumu 60 miliónov dolárov. Oproti roku 2004 je to nárast o takmer 14 percent. Tieto finančné prostriedky slúžia Svätému Otcovi v jeho apoštolskej a charitatívnej činnosti. V spomínanom roku ich pápež rozdelil medzi ľudí, ktorých postihli prírodné katastrofy, a na podporu iniciatív cirkevných komunit v krajinách tretieho sveta. Príspevky jednotlivých diecázov vo svete na chod Rímskej kúrie dosiahli za rok 2005 takmer 27 miliónov dolárov.

RV / -lm; -jk

NOVÝ HOVORCA SVÄTEJ STOLICE

Pápež Benedikt XVI. prijal 11. júla rezignáciu Dr. Joaquína Navarra-Vallsa z funkcie hovorca Svätej stolice a podčakoval mu za jeho dlhú a obeťavú službu. Za nového riaditeľa vatikánskeho tlačového strediska vymenoval 63-ročného pátra Federica Lombardího zo Spoločnosti Ježišovej, generálneho riaditeľa Vatikánskeho rozhlasu a Vatikánskeho televízneho centra CTV.

Odstupujúci vatikánsky hovorca Joaquín Navarro-Valls, ktorý bude mať v novembri 70 rokov, bol vo funkcií riaditeľa Tlačového strediska Svätej stolice od 4. novembra 1984. Je pôvodom Španiel, laik, má lekársku a žurnalistické vzdelanie.

RV -mv;-jk

Snímka: www.usg.vatican.va/presscorner/vaticanpress.htm

V RODISKU BLAHOSLAVENÉHO P. P. GOJDICA, OSBM

Ruské Peklany, nenapádňa dedinka v Prešovskom protopresbyteráte, sa už neodmysliteľne spája s menom blahoslaveného biskupa Pavla Petra Gojdíča, OSBM, ktorý sa tu 17. júla 1888 narodil. V nedelu 16. júla sa tu konala už tradičná eparchiálna odpustová slávnosť. Hlavným slúžiteľom archijerejskej svätej liturgie bol vladika Ján Babjak, SJ, prešovský eparcha.

Slnka M. Žampachová

Koncelebroval vladika Eugen Kociš, pražský gréckokatolícky pomocný biskup, protosynkel Košického apoštolského exarchátu Vladimír Tomko, protosynkel Prešovskej eparchie Marcel Mojzeš a ďalší knázi. Homiliu prednesol o. Vladimír Tomko. „Najlepším priateľom pre človeka je Boh – Ježiš Kristus, lebo on je Láska.“ V tejto súvislosti spomnul biskupské heslo blahoslaveného vladu Pavla: „Boh je Láska, milujme ho.“ Povedal, že blahoslavený biskup pochopil, že Ježiš Kristus je naozajstným priateľom človeka v každej životnej situácii.

Vladika Ján Babjak, SJ, nadviazal na tieto slová a povedal, že priateľstvo s Bohom sa buduje predovšetkým v zrejnej kresťanskej rodine, kde môžu jej členovia intenzívne spoznať Božiu lásku. Tak ako v minulom storočí človeka ohrozoval nacizmus a komunizmus, teraz ho ohrozuje neprirodené zasahovanie do rodiny. Pripomenal tiež stretnutie Svätého Otca Benedikta XVI. s rodinami z celého sveta v španielskej Valencii. Nádherným spevom svätej liturgiu spravádzal Miešaný chrámový spevácky zbor blahoslaveného Pavla Petra Gojdíča z Vranova nad Topľou – Čemerného.

Lubomír Petrik

NETRADIČNÁ SLÁVNOSŤ

V Chráme archanjela Michala v Osadnom sa 18. júna 2006 konala netradičná slávnosť. Desiati klienti domova sociálnych služieb v Osadnom po prvýkrát absolvovali

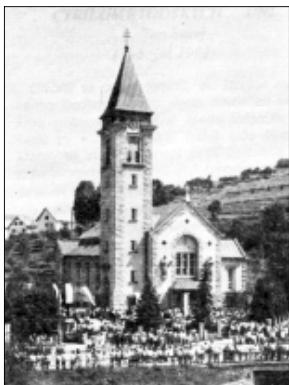

prvé sv. prijímanie. Duchovný otec Radoslav Váco zobrajal na seba tažkú úlohu a s pomocou svojej manželky Gabriely pripravil našich klientov na priatie tejto sviatosti. Svojím láskavým a zodpovedným prístupom si dokázal získať ich srdcia. Svätej liturgie sa zúčastnili klienti a zamestnanci DSS, rodičia a veriaci z okolitých obcí. Svoje podakovanie vyjadril aj Mgr. Ján Šrenkel, riaditeľ DSS. Slávnosť bola pre všetkých, no obzvlášť pre našich klientov, silným duchovným zážitkom.

Agáta Kováčová

GRÉCKOKATOLÍCKA SVÄTÁ LITURGIA V TERCHOVEJ

V poradí už na XVII. ročníku Cyrillo-metodských dní v Terchovej vystúpil 4. júla Chrám sv. Cyrila a Metoda prešovský Katedrálny zbor sv. Jána Krstiteľa pod vedením dirigentky Valérie Hricovovej. Slúžiteľom

sv. liturgie v cirkevnoslovanskom jazyku bol prešovský eparcha Mons. Ján Babjak, SJ. Ako povedal v homílii, „kultúrne dejiny Slovanov a nášho národa sa začali prijatím kresťanstva a Svätého písma v jazyku našich predkov a my sme povinni tento dar sprostredkovať sv. Cyrilom a Metodom zavedľať a uchovávať pre ďalšie generácie.“ Chrám sv. Cyrila a Metoda v Terchovej (1949) je najväčším

chrámom zasväteným solúnskym vierožvestom na Slovensku. Cyrillo-metodské dni v tejto obci patria medzi najvýznamnejšie kultúrne akcie na Slovensku. Cirkevnoslovanská sv. liturgia je pravidelné zaradovaná do programu na začiatok podujatia. Každoročne sa teší hojnej účasti a záujmu veriacich Terchovej. V tejto súvislosti je z historického hľadiska zaujímavá skutočnosť potvrdená výskumom pápežských registrov, že do 14. stor. patrilo mnoho farostí na Orave k byzantskému obradu. Prešovský katedrálny zbor sa na druhý deň zúčastnil v Nitre na celoslovenských cyrillo-metodských oslavách, kde vystúpil na slávnostnej akadémii pred sv. liturgiou a prezentoval sa aj počas sv. prijímania.

Peter Krajnák

PRIATELIA JEŽIŠA KRISTA

Hlavnou cyrillo-metodskou slávnosťou Prešovskej eparchie je eparchiálna odpustová slávnosť v Stropkove, ktorá sa uskutočnila v sobotu a v nedeli 8. a 9. júla. Cyrillo-metodské slávnosti sa však konali aj v iných mestách na území Prešovskej eparchie.

Už tradične sa konajú v Humennom na námestí. Slávnostnej svätej liturgii predsedal protosynkel Prešovskej eparchie Marcel Mojzeš. V gréckokatolíckom farskom Chrám sv. Petra a Pavla v Bardejove 5. júla riaditeľ Gréckokatolíckeho biskupského úradu v Prešove Lubomír Petrik posvätil obnovený oltár a ikonostas a predsedal slávnostnej svätej liturgii, ktorú spevom spravádzal domáci Chrámový miešaný spevácky zbor sv. Petra a Pavla v Bardejove. Ivica Hanisovej-Clementovej. V homílii zdôraznil, že svet, a hlavne masnédiá, dnes krejú celebrity, z ktorých však mnohé nemajú čo odvzdať iným, pretože vo svojom vnútri nerovzájú hlboký duchovný rozmern života. „Aj Cirkev kreuje osobnost, ktoré vyrasťajú uprostred Božieho ľudu. Sú to priatelia Ježiša Krista. Pre priateľstvo s Ježišom Kristom chcú získať aj nás.“ Protopresbyter Jozef Zorvan a tiež Lubomír Petrik podakovali všetkým darcom, ktorí prispeli na obnovu ikonostasu a oltára.

Na Radničnom námestí v Bardejove potom pokračovali 11. cyrilometodské slávnosti, ktorých organizátormi boli Matica slovenská v Bardejove, Gréckokatolícky farský úrad a Hornoňárske osvetové stre-

disko v Bardejove. S hlavným príhovorom vystúpil Lubomír Petrík, ktorý vyzdvihol duchovný rozmer misie sv. Cyrila a Metoda. Za ústredie Matice slovenskej sa prítomnou na slávnosti v Bardejove prihovoril jej tajomník Alexander Števík. Za účasti členov Matice pre Prešovského kraja, predstaviteľov štátnej správy a samosprávy, ako aj zástupcov cirkví slávnosti pokračovali kultúrnym programom, v ktorom vystúpil gréckokatolícky Chrámový miešaný spevácky zbor sv. Petra a Pavla z Bardejova a folklorné súbory z Osikova a Lukavice.

ISPB

Deň z prvého svetého pútnica na Ukočinach

DESIALE VÝROČIE GRÉCKO-KATÓLICKEJ METROPOLIE V POLSKU

Gréckokatolíci v Poľsku oslavili v piatok 7. júla v meste Przemysl 10. výročie vzniku Przemyslsko-varšavskej metropolie, ktorú tvoria dve eparchie: Przemyslsko-varšavská so sídlom v Przemysli a Wroclawsko-gdanská so sídlom vo Wroclawi. Metropolitom je przemyslský arcibiskup Ján Martyniak. Na slávnosti sa zúčastnil aj apoštolský nuncius v Poľsku arcibiskup Józef Kowalczyk, predsedca Konferencie biskupov Poľska arcibiskup Józef Michalik a zo Slovenska prešovský eparcha Ján Babjak, SJ.

Podľa juliánskeho kalendára slávili gréckokatolíci v Poľsku Sviatok narodenia sv. Jána Krstiteľa. Hlavným slúžiteľom archijerejskej svätej liturgie v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Przemysli bol kyjevsko-haličský vyšší arcibiskup kardinál Lubomír Husar a homiliu prednesol kardinál Ignác Daoud, prefekt Kongregácie pre východné cirkvi z Ríma. Venoval sa na nej historii gréckokatolíkov v Poľsku, ktorých bolo pred II. svetovou vojnou približne milión. Teraz je ich však podstatne menej. Na konci slávnosti sa prítomným prihovoril kardinál Lubomír Husar, ktorý zdôraznil, že toto výročie nie je len sviatkom biskupov a kňazov, ale aj každého gréckokatolíka v Poľsku.

Miestna katedrála má nádherný ikonostas a veľkou duchovnou vzácnosťou v nej je reliktár s rukou sv. Jozafáta a jeho omofor.

Lubomír Petrík

MEDZI SVOJIMI

V sobotu 8. júla 2006 zavítal do svojej rodnej obce Hažín nad Cirochou o. biskup Mons. Ján Babjak, SJ, aby tu slávil sv. liturgiu spolu s biskuským ceremoniárom o. M. Durlákom, s o. diakonom M. Novickým a našim duchovným otcom R. Bakom.

Je úctyhodné, že vlastky Ján myslí na svojich rodných, ktorým hlbšie otvára poznanie Svätého písma. Po sv. liturgii sviatostou krstu prijal do spoločenstva Cirkvi malú Lenku Rusnákovú.

A.Ferjaková

GRÉCKOKATOLÍCKY CHRÁM NA OBECNOM ERBE

V obci Ďurdoš v protopresbytére Vranov nad Topľou – mesto obnovili veriaci exteriér, interiér a ikonostas svojho farského Chrámu Nanebovstúpenia Pána a dali v ňom zhotoviť nový oltár a lavice. Posviacku vykonal v sobotu 8. júla vlastky Ján Babjak, SJ. Posvätil aj obecné symboly. Na obecnom erbe je znázornený práve miestny gréckokatolícky chrám. Starostka Emília Marcinková zdôraznila, že obyvatelia obce sú hrdí na to, že sa im spoločným úsilím podarilo obnoviť ich chrám, ktorý je dominantou nie len ich obce, ale aj obecného erbu.

Závere liturgickej slávnosti otčovi biskupovi podávalo správca farnosti Florián Potočnák.

Lubomír Petrík

CYRILLO-METODSKÁ ODPUSTOVÁ SLÁVNOSŤ V STROPKOVE

V Stropkove sa v sobotu a v nedele 8. a 9. júla uskutočnila tradičná eparchiálna cyrilo-metodská odpustová slávnosť Prešovskej eparchie. Na priečasťi pred Chrámom sv. Cyrila a Metoda archijerejskú svätú liturgiu slávili vlastky Ján Babjak, SJ. Spevom svätú liturgiu sprevádzal miestny Miešaný chrámový spevácky zbor sv. Cyrila a Metoda pod vedením dirigentky Ludmily Jakubčovej.

V homilií vlastky povedal, že kým v iných národoch majú Sväté písma preložené do reči ľudu niekoľko rokov, u nás je to už viac ako 1100 rokov, čo nám bolo cyrilo-metodskou misiou

darované Božie slovo v jazyku ľudu. Dodnes žijeme z tejto evanjelizačnej misie. „Svätí Cyril a Metod žili reálne na tejto zemi, ale s pohľadom upretým do neba,“ povedal vlastky a vyzval k takémuž životu všetkých pútnikov.

Lubomír Petrík

ODHALENIE PAMÄTNÍKA

V mestskej časti Košice-Barca bol v sobotu 15. júla odhalený a posvätený pamätník pápeža Jána Pavla II. Umelecky vyhotovené poprsie pápeža na stĺpe s troma košickými mučeníkmi bude odteraz občanom a návštevníkom Košíc pripomínať osobu Jána Pavla II., ktorý bol v tomto meste pred jedenásťimi rokmi. Realizáciu pamätníka podporilo mesto Košice, Košický samosprávny kraj a miestna časť Košice – Barca.

Stanislaw M. Zarebski/EP

Samotné odhalenie a posvätenie pamätníka vykonal pápežov dlhoročný osobný tajomník J. Em. kardinál Stanisław Dziwisz, arcibiskup z Krakova. Pri tejto príležitosti predsedal v miestnom chráme v Barci Eucharistii, ktorú s ním koncelebrovali apoštolský nuncius v SR Jozef H. Nowacki, košický metropolita Alojz Tkáč, gréckokatolícky biskup Milan Chautur z Košíc a Ján Babjak z Prešova, pomocný biskup z Košíc a Spiša, nemecký biskup zo Schwerina a mnoho kňazov. V homilií kardinál Dziwisz vyznal lásku Božieho sluhu Jána Pavla II. k Slovensku, ktorá je pokračovaním lásky Ježiša Krista na kríži. Veriacim pripomeral duchovný odkaz pápeža „vtrávať vo viere a vo svedectve evanjelia“.

Slávnosti sa zúčastnili exprezidenti Michal Kováč a Rudolf Schuster, euró komisár Ján Figel, primátor Košíc František Knapič, poslanci NR SR, poslanci miestneho zastupiteľstva, zástupcovia evanjelickej cirkvi a ďalší hostia. Charizma budovania mostov jednoty a Jána Pavla II. sa naplno prejavila aj pri tejto slávnostnej spomienke na veľkého priaťa Slovenska.

Michal Hospodár

KARDINÁL DZIWISZ PO JEDENÁSTICH ROKOCH OPÄT V PREŠOVE

Na svoju návštavu Prešova v júli 1995 po boku pápeža Jána Pavla II. ešte ako jeho osobný tajomník si za-

Síma: Ľ. Petrik

spomíнал terajší krakovský arcibiskup kardinál Stanislaw Dziwisz, keď v sobotu 15. júla popoludní na pozvanie gréckokatolíckeho prešovského eparchu Jána Babjaka, SJ, navštívil sídlo Prešovskej gréckokatolíckej eparchie a Katedrálu sv. Jána Krstiteľa v Prešove. Na krátkej návštave sa zastavil spolu s apoštolským nunciom na Slovensku arcibiskupom Henrykom Józefom Nowackim po tom, ako v Košiciach-Barci odhalil a požehnal pamätník Jána Pavla II.

Kardinál Dziwisz zotrval v katedrále v krátkej tiečke modlitbie pri relikviách blahoslavených biskupov - mučeníkov. V oboch kaplnkách pri ich relikviách zapáil podľa východného zvyku sviecie. V biskupskej rezidencii urobil zápis do biskupskej

Bukova hirka Eparhijalny odpust Preobraženia Isusa Christa 5.-6. august 2006

Subota 5.8.2006
16.00 hod. Moleben k Isusovi Christovi, ružanec
17.00 hod. večúrňa s litujou
18.00 hod. služba Božá, agape
19.15 hod. krestna doroha
21.00 hod. Akafist ku Presv. Bohorodicy
22.00 hod. ružanec
22.30 hod. povečerjiev, polunočnica
24.00-6.00 hod. Psalmy

Nedžda 6.8.2006
8.00 hod. Akafist ku bl. svajč. muč. Pavlovi Gojdičovi
9.00 hod. utreňa
10.00 hod. ružanec
10.30 hod. archijerejska služba Božá, mirovaňa, obchod okolo cerkvi

Serdečno pozývajú otci vasilijane.

kroniky: „Aby vždy jedno boli“.

V srdcnej atmosfére sa potom na jeho návrat v biskupskej kaplnke vsteli prítomní spolu pomodlili modlitbu Otčenáš. Vzácny host v neformálnom rozhovore vyzdvihol hlubokú duchovnú atmosféru prešovskej katedrály a Gréckokatolíckej cirkvi a s úctou si prezrel expozíciu histórie Prešovskej eparchie.

Lubomír Petrík

PÚT NÁRODOV A NÁRODNOSTÍ

V sobotu 15. júla 2006 sa v 13-tisícovom mestečku Tjačiv na Zakarpatskej Ukrajine uskutočnila historický prvá Pút národov a národností, ktorú organizoval o. Peter Krenicky, gréckokatolícky kňaz pôsobiaci ako misionár na Ukrajine. Vďaka jeho úsiliu a spolupráci s ďalšími obetavými dobrovoľníkmi sa podarilo v Tjačive zhromaždiť veriacich hovoriacich

po rusínsky, ukrajinsky, rumunsky, madarsky, polsky, česky, slovensky, nemecky a ruský. Zástupcovia týchto národov žijúcich na území bývalej Podkarpatskej Rusi, ktorá bola kedysi súčasťou Československa, privítali medzi sebou i gréckokatolíkov z Karpatkého euregiónu, teda Slovenska, Poľska, Rumunska, Maďarska a České republiky.

Pre mnohých hostí spoza hraníc bola táto návšteva Mukačevskej eparchie prvou možnosťou oboznámiť sa so životom ľažko skúšanej Gréckokatolíckej cirkvi na tomto území. V súčasnosti z celkového počtu 1 250 000 obyvateľov má Mukačevská eparchia asi 350 000 gréckokatolíckych veriacich.

O. Peter Krenicky už teraz pozýva všetkých na druhý ročník Púta národov a národností, ktorá by sa mala uskutočniť na tom istom mieste v júli 2007.

Peter Krajnák ml.

EXARCHÁTNA ODPUSTOVÁ SLÁVNOSŤ

12. – 13. august 2006

Sobota

16.00 Privítanie pútnikov Moleben k prevätedej Bohorodičke
16.30 Veľká vecierňa
17.30 Svätenej vody
18.30 Svatý ruženec
19.15 Mariánsky program p. Anny Šervíčej
20.00 Archijerejská sv. liturgia Bezdcia a novolásnici Mládežnícky program
23.00 Eucharistická pobôžnosť
23.45 Panychida za zosnulých pútnikov
24.00 Sv. liturgia

Nedžda

01.30 Krízová cesta so sväteckým a prekvodom
05.30 Akafist k prevätedej Bohorodičke
06.30 Utierňa
07.30 Sv. liturgia (staroslov.)
09.00 Svatý ruženec
10.00 Archijerejská sv. liturgia, súčasť p. posvietený vladika Milana Chanciura, so slávou exarchátnej a národnostnej zväzovateľ prekonsecrovaný vladika Milana Šáška, apoštolačký administrátor Mukačevskej eparchie mymvanie, obchod okoľo chrámu

KLOKOČOV
srdečne Vás pozývame

Možnosť pristúpiť k svätotímu zmieraňa v sobotu od 16.30 do 24.00 a v nedždu od 6.30
Blízke informácie môžete získať na Gréckokatolíckom fariskom tiraede v Klokočove. Tel.: 056/6492472

Zázrak v Krasive

Uplynulý rok bol pre Katolícku cirkev veľkým požehnaním, pretože veriaci mohli intenzívnejšie prežívať Kristovu prítomnosť v slávení Eucharistickeho roka.

Uplynulý rok bol pre Katolícku cirkev veľkým požehnaním, pretože veriaci mohli intenzívnejšie prežívať Kristovu prítomnosť v slávení Eucharistickeho roka. Ukončený rok novano povzbudil nás všetkých úplne dôverovať uzdravujúcej sile Ježišovej prítomnosti v Eucharistii. Rok Eucharistie v nás takto obnovil a upervnil výzvu priblížiť mnohé podnetné myšlienky, aby bol Kristus v Eucharistii pre každého z nás stále bližší a mohol premieňať nás i svet.

Na stránkach našej tlače sme rozmyšľali aj nad eucharistickými záchrampami, a niektoré miesta, kde sa udiali, sme si priblížili. Treba povedať, že na svete sa nachádza viac ako 132 miest, kde je možné vidieť eucharisticke zázraky. Niektoré zo zázrakov pretrvávajú vo svojej podstate až dodnes.

Jeden z nich sa udial iba nedávno v gréckokatolíckej farnosti Krasiv na Ukrajine. Dopoljal je malo známy.

Krasiv je malá dedina neďaleko Ivova, široko-daleko známa svojou unikátnou ikonou z 15. storočia. Práve tu, v malom chráme bojkovského štýlu, sa koncom minulého storočia stal eucharistický zázrak. Svedek zázraku bol mestny gréckokatolícky knaz Bohdan Kohút.

Zázrak vásik upadol do zabudnutia. Viac ako desať rokov oňom nik nehovoril. Možno aj v tom je skrytá Božia vôľa. Lenže Boh nič nerobí len tak. V roku Eucharistie sa o tom znova začalo hovoriť. Ako sa to vlastne stalo?

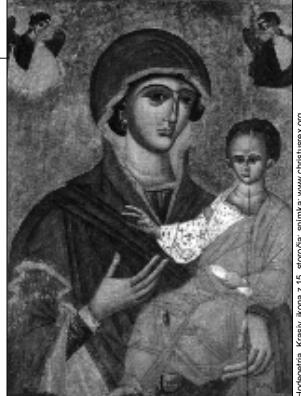
V roku 1989 (pri príležitosti 1100.-ého výročia pokrstenia Rusi), na konci panovania bezbožnej komunistickej ideológie, sa na Úkrajine hromadne otvárali gréckokatolícke chrámy, ktoré boli zatvorené desiatky rokov. Mnohé z nich boli pretvorené na sklady, kiná, pekárne alebo jednoducho zatvorené s hrozou vstúpiť do nich.

15. mája 1989 takto obyvatelia dediny Krasiv prežívali veľký sviatok. Do svojho Chrámu sv. Paraskevy, ktorý sovietska vláda dala na viac ako

30 rokov zatvorila „sedimimi zámkami“, mohli opäť vstúpiť a modlit sa. V tento deň bolo slávnostné otvorenie chrámu, o ktorom budú veriaci tejto dedinky dlho hovorí svojim detom a vnukom.

Krátko po otvorení vstúpil do chrámu aj otec Bohdan Kohút s niekoľkými veriacimi. Otec Bohdan spomína: „Prvé, čo ma po vstupe do chrámu zaujalo, bol prestol. So strachom som sa priblížil k bohostáku a otvoril ho. Na moje veľké prekvapenie tam bola čaša, pokrytá špeciálnou šatkou, na ktorej bola položená korunka. Ešte viac som bol prekvapený, keď som v čaši uvidel Eucharistiu. V duchu som sa pýtal: ‚Tieto sväté dary sú tu vari odvtedy, čo zamkli chrám? Či odvtedy sa ich žiadna ruka neodvážila dotknúť?‘ Myšlienka na to, že sväté dary prežili tolké roky v tme, pri neobyčajnej vlhkosti, a nič sa s nimi nestalo, nesplesniveli, vo mine vyzvala úžas a neobyčajne hlboké emócie. Vidiac čiastočky, ktoré boli v čaši, konštatoval som, že boli veľmi dôsledne narezané. To mohlo svedčiť o knazovi, ktorý si snáď uvedomoval, že táto svätá liturgia je poslednou v jeho živote. Žiaľ, o tomto knazovi sa nepriatelia níč nisť zistili.“

Je zaujímavé, že v okolitých dedinách boli chrámy tiež zatvorené. Z niektorých bola čaša ukradnutá. V dedine Suchá Dolina, podobne ako v Krasive, vásik níč nezmizol. Do týchto dní sa tam nachádza antimenzion, vlastnoručne podpísaný metropolitom Andrejom Šeptickým, ale v bohostáku sa sväté dary nenašli. Nepochybne možno povedať, že história krasivského chrámu je napriek všetkému unikátnou. Už samotnú ochranu tohto nevelkého chrámu počas tvrdého ateizmu možno nazvať zázrakom. Žiadna bezbožná ruka sa neodvážila dotknúť sa tejto svätynie. Nič z nej nebolo odnesené. Zatvorená pred ľudmi nebola zatvorená pred Bohom. Ba čo viac, stala sa miestom zvláštnej Božej prítomnosti a milosti, keď sám Boh si zvolil uskutočniť tento eucharistický zázrak, prebyvajúc na

oltári v Najsvätejšej Eucharistii pod spôsobom chleba a vína, ktorý nepodlahol žiadnym fyzikálnym a chemickým zákonom. Zostal nepoškodený, v čerstvom stave takmer 30 rokov.

Čo sa stalo s Eucharistiou? Otec Bohdan Kohút ju v priebehu niekolkých týždňov skonzumoval. Neškorie o tom povedal: „Ak by sa to stalo dnes, určite by som Eucharistiu nechal na utievanie. Vtedy však bola iná situácia. Všetci boli zaujati prípravou na slávnostné otvorenie chrámu. O tejto udalosti som informoval farskú radu. Všetci sa tešili z toho, že nepriateľská ruka sa svätých darov nedotkla.“

Na námetku, či v tom čase neslúžil v chráme svätú liturgiu nejaký knáz, otec Bohdan odpovedal: „Po celý tento čas tu bolo prenasledovanie. Láska veriacich k svojmu chrámu vásik bola známa. Je tiež známe, že veriaci po domoch ukryvali knázské rúcha, zástavy, súkromne sa modlili, ale knáz, ktorý by ich obsluhoval počas prenasledovania, v Krasive nebol.“

Možno sa pýtať: „Prečo práve tu, v Krasive, v Chráme sv. Paraskevy, Boh urobil tento zázrak? Za aké zásluhy, za aké náboženské snaženie veriacich sa to stalo?“ Na to je ľahké odpovedať. Bola to Božia vôľa. Ostáva len sila faktu: veriacim nikdy neboli chrám láhostajný, o čom svedčí terajší stav, že tu, a nie v nejakom velkom katedrálnom chráme, Boh urobil eucharistický zázrak.

Na záver si pripomeňme slová nebohého pápeža Jána Pavla II., ktorý obdivujúc eucharistický zázrak v Lanciane (Talianisko) v r. 1974 do pamätejnej knihy napísal: „Urob, aby sme vždy viac verili v teba, spoliehali sa na teba, milovali ťa.“

podľa časopisu *Pizzaj pravdu*,
Lvov 2005, č. 5, s. 8-9
spracoval František Dancák

Púť národov a národností

Svetozor a deň pútym dňom

„Neexistujú kresťania prvej a druhej triedy, neexistujú praví a nepraví kresťania, vyvolení a menej vyvolení, pretože nás spája jeden a ten istý Boh, Boh, ktorý zjednocuje, nerozdelenie, Boh, ktorý miluje a odpúšťa....“

Vtakomto duchu sa, podľa slov vladky Monse. Milana Šášika, niesla Púť národov a národností v Tjačive na Ukrajine. Zorganizoval ju slovenský misiónar o. Peter Krenický. Stretli sa tu kresťania rozmanitých národov - Slováci, Česi, Poliaci, Rumuni, a mnohých národností z Ukrajiny.

Naša púť sa začala už v piatok po poludní, keď sme vyrazili autobusom z Prešova. Autobus neboli plný, no myslím si, že ten, kto sa nezrieckol svojho rozhodnutia, neoloutoval. Mohol pookriať nielen duchovne, ale aj telesne. Jedinou nepríjemnosťou púte bolo štvorhodinové čakanie na slovensko-ukrajinskej hranici, ktoré sme však premenili na vzájomné spoznávanie sa a zaujímavé rozhovory. Milou návštavou nás prekvapil otec biskup Milan Šášik, ktorý prišiel k autobusu pozdraviť pútnikov a rozohnal mraky netreplivosti. Za hranicou sme sa vydali tmou po hrboľatých ukrajinských cestách.

Okolo druhej sme šfastne dorazili do cieľa a dozvedeli sme sa, že budeme ubytovaní priamo v mieste konania púte. Ďalšie autobusy počračovali v ceste do okolitých dedín Tjačivského dekanátu.

Rodiny, ktoré mali prichýliť pútnikov, už spali, no neodmiel nás, a to aj vďaka tete Lize – „biskupke“. Toto pomenovanie si vyslúžila nezloženou energiou, dlhorčasou službou chorým, opusteným, starostlivosťou o chrám i kaplnku, organizovaním rôznych podujatí, ale hlavne zastupovaním otca Petra počas jeho neprítomnosti. Spolu s kamarátkami sme boli ubytované práve u nej. Dostalo sa nám tolkej pohostinnosti, že sme sa nestáčili čudovať. Lúdia sa zo srdca delili s tým málom, čo mali.

Po výdatných raňajkach sme vyrázili do mesta. Zakúsili sme atmosféru trhu a nakúpili pre blízkych čokoládové cukrovinky. Keď nás zbadal otec Peter, hned zariadił auto, ktoré nás zaviezlo na kráľovský obed.

Osviežení na tele sme sa tešili na slávnostné otvorenie púte. O 14. hod. nás privítal o. Peter, ktorý bol moderátorom celého programu. Z jeho slov vychádzalo veľa nehy a pokoja. Pri predstavovaní národov si s každým zaspieval ich národnú pieseň. Spoločne sme sa modlili k Svatému Duchu modlitbu odprosenia urážok spôsobených iným národom a za schopnosť odpustiť krivdy od iných národov, po nej svätý ruženec a akatist v rôz-

nych jazykoch. Asi 3000 pútnikov sa úpenivo modlilo za seba aj za tých, ktorých nechali doma. Nasledovala archijerejská sv. liturgia, ktorú slúžil vladky Milan Šášik za sprievodcu katedrálnego zboru z Prešova i Košíc.

Prinášanie obetných darov zástupcami jednotlivých krajín bolo symbolom zjednotenia národov a národností. Po liturgii sme sa v sviečkovom spravode vybrali do ulíc mesta svedčiť o našej viere. Po ňom pokračoval kultúrny program vystúpením jednotlivých zborov. Azda najväčší úspech mala naša Anka Servická. Ako mal chut, mohol chváliť Boha aj tancom. V srdciach sa rozzařili svetlá. Aj obloha bola zrazu pokrytá rôznymi farbami ohňostroja, ktorý dal oficiálnu bodku za programom dňa.

Na druhý deň sa konala posviacka novovybudovaného chrámu v podhorskej dedinke Vilchivske Lázy. Dvadsiaty piaty chrám postavený za pôsobenia o. Petra na Ukrajine je zasvätený sv. vierožvestom Cyrilovi a Metodovi. Slávnostnú sv. liturgiu slúžil opäť vladky Milan. Po sv. liturgii a myrovaní nás čakalo spoločné agape, ktoré nám pripravili miestni verejaci. Ešte podakovanie a blažoželanie o. Petrovi k jeho 50-ke a nasledovali objatia a rozlúčka. Do pobačenia!

Janka z Oravy, Marek zo Sloviniek, Mária z Prešova

„Dobre si uvedomujeme skutočnosť, že rozsiahle časti sveta pokryvajú duchovné púste. Nájdeme v nich ľudí poznáčených opustením a neistotou spôsobenými trhlinami, ktoré zasahujú ich najhlbšie vnútro.“ (Matka Tereza)

Hoci boli tieto slová použité pri inej príležitosti, vyjadrujú pocity, ktoré sme ako účastníci púte prežívali v autobuse. Obava z toho, kam to vlastne ideme, kde budeme spať a ako to vlastne na tej Ukrajine funguje, sa postupne menila na pokoj.

Keď sme sa po príchode z Ukrajiny dostali do svojich rodín, mohli sme povedať, že my sme mnohokrát „duchovnou púšťou“ a nie ľudia, ktorých sme stretli.

pani Soňa zo Staréj Ľubovne

Ak chcete prispieť na misijnú službu o. Petra Krenického v Tjačivskom dekanáte, môžete tak urobiť na čísle účtu 10073-6115060/4900 v Istrobanke.

*Meno je zvláštny fenomén.
Označuje osobu človeka.
Je jeho znakom, identifikuje ho i zastupuje. Ako ho vníma o. Jozef Zorvan?
Neodmietol ponuku a napriek zaneprázdnosti sa ochotne rozhovoril na túto tému.*

MENO ZÍSKANÉ ŽIVOTOM

Ešte v nedávnej dobe mnohí (hlavne katolíci) dávali svojim deťom mená podľa mien svätcov. Táto tendencia veľmi zreteľne ustupuje, skôr sa vyberajú mená podľa filmových hviezd. Má v dnešnej dobe zmysel dať meno svojmu dieťaťu podľa niektorého z prátrov?

Meno vždy dava ten, kto je pánom. Napr. Boh dal meno človekovi. Zvieratám a rastlinám dal meno človeku.

Židia majú vo väčšine prípadov na začiatku či na konci svojho mena meno Boha, lebo ich Pánom bol Boh. EL = Boh /Michael, Samuel, Elkána, Eliáš.../ JAH = Pán / Jeremjahú, Jehošua, Jóchanan, Joel.../

V babilonskom zajatí dal kráľ Nabuchodonozor Židom nové mená, aby naznačil, kto je ich pánom. Spomínajú sa Daniel, Ananijah, Azarijah a Miziael, ktorých po královom nariadení premenovali na Baltazár, Sidrach, Misach a Abdenago (podľa babilónskych bohov). O 400 rokov neskôr, v časoch gréckej nadvlády, si, naopak, Židia sami pohrečtovali svoje mená podľa gréckych bohov a hrdinov (napr. Iason...). Je to otázka zachovania si viery v danom kultúrno-spoločenskom prostredí.

Ked sú dnes kresťania nespokojní s menom, ktoré súvisí s Bohom, svedčí to o ich nevedomosti a slabej vieri. Ak vyberajú meno pre svoje deti podľa filmových, športových či

speváckych hviezd, poukazuje to na skutočnosť, aký vzor si zvolili a čo má pre nich hodnotu. Poukazujú na to, kto je pánom ich života.

Môže niečo ponúknut' patrón, ktoré meno človek nosí?

Je to pozitívny vzor a príhovorca v nebi.

Má meno ako v podstate akékol' vek iné slovo vôbec nejakú hodnotu?

Ľudia v dnešnej dobe veľmi málo rozumejú, čo znamenajú jednotlivé mená. Meno totiž nesie určité posolstvo, niečo, čo sprevádzza okolnosti narodenia dieťaťa alebo očakávania spojené s jeho životom. Napríklad: Jehošua = Jahve spasí.

Vo Svätom písme nájdeme veľa biblických postáv s výnimočnými menami. Ktorá postava vás v sú-

vislosti s menom najviac zaujala? Prečo?

Veľmi zaujímavé je to, ako Boh mení mená ľudí, ktorým dávaôležitú úlohu v dejinách spásy. Napr. meno Jakub znamená Istív, podvodník (a presne taký aj bol). Boh sa ho ujíma, mení mu srdečce aj meno a nazýva ho Izrael - mocný s Bohom. A tak mení Istívoveho človeka na Božieho služobníka. To meno vyjadruje aj skúsenosť vyvoleného národa, ktorý sa nazýva podľa neho - Izrael. Ked sú s Bohom, sú silní. Ked ho však opustili, boli slabí a prehrávali.

Ako chápal vyvolený národ fenomén mena?

Poznať niečie meno znamená mať k nemu vzťah, poznať ho. Poznať Božie meno znamená žiť s ním. Židia meno nedávali podľa toho, či pasuje, alebo je moderné. Dávali ho podľa okolnosti. Pri mene človeka väčšinou

Názory z internetu

Kacilibu: Ja som poznala človeka s menom Kacilibu. Naozaj. Odvtedy som sa s týmto menom nestrela a asi ani nestretiem. A predstavte si, že človeka s takýmto menom som stretla na Slovensku. Takže keby bola sútáž v dávaní absurdných mien, máme šancu!

Skúsenosť: Nuž, ja by som sa chcela podeliť s príhodou, ktorá mi vyzerala dych. V Nitre v Tescu na eskalátoroch som sledovala sympatickú, pekne oblečenú mladú mamičku s dieťatom. Tešila som sa, aké sú obidve pekné. Ale potom mamička otvorila ústa a mne skoro zabeholo, ked pravým nitrianskym prízvukom zavolala: „Džesika, neidz tam!“

POZNÁTE VÝZNAM svojho mena?

spomínať aj jeho otca a pridávali „syn toho a toho“. Syn = bar. Napr. Šimon, syn Jánov – Šemone bar Jóna. Bartomej, Bartolomej, Barabáš atď.

Môže aj dnes vnieť meno do života človeka niečo významné?

Ak to meno má nejaký význam a človek si je toho vedomý, môže naplniť životom jeho posolstvo. Podobne si aj rehoľníci pri skladaní sľubov vyvolia meno podľa vzoru, ktorý chcú nasledovať.

Mnohí ľudia sa hanbia za svoje meno alebo sa im nepáči, najradšej by ho vymenili.

Sami sme si meno nevyberali, ale je naším životným poslaním robiť dobré meno Bohu, Cirkvi i svojej rodine. Naopak, človek môže mať aj meno veľkého svätca, a pritom žije tak, že sa ľudia kvôli nemu rúhajú Božiemu menu.

A čo prezývky? Aký postoj by mal človek zaujať k tomuto problému?

Istý židovský midráš hovorí: „Človek nosí tri mená. Prvý, ktoré mu dali rodičia. Druhý, ktoré mu dali ľudia. Tretie, ktoré si získal svojim životom sám. Najdôležitejšie z týchto je to tretie.“

Máte viaceru detí. Čím ste sa riadili pri výbere ich mién? Čo bolo v tejto súvislosti pre vás najdôležitejšie?

Mám dvoch synov a dve dcér. Najstarší je Samuel. Uvedomoval som si svoju hriešnosť a nehodnosť byť otcom, preto som videl, že tento syn je dar od Boha. Druhá je Jana, teda Bohom milovaná. Tretí je Jozef, kvôli Jozefom zo Starého a Nového zákona, ktorí boli veľkými hrdinami viery a mali veľký vplyv aj na moje smerovanie. Štvrtá je Kristína, teda patriaca Kristovi.

Vás patrón je sv. Jozef. Spomennete si niekedy naňho? Máte s jeho príhovorom nejakú živú osobnú skúsenosť?

Páčia sa mi obaja Jozefovia v Svätom písme. Vidím, že potrebujem byť spravodlivý a verný ako Jozef Egypťský a potrebujem sa stať takým otcom a manželom, akým bol Ježišov pestún. Modlím sa k nemu s týmto úmyslom.

za rozhovor ďakuje
Dada Kolesárová

Adam - m. - z hebr. hádám prst, zem, t.j. človek z hliny, pozemštan

Andrej - i Ondrej - m. Andrea - ž. z gréc. Andreas statný, mužný, odvážny

Anna - ž. - z hebr. Channá(h) milosť, t.j. milá, milostivá.

Anton - m. - Antónia - ž. z lat. Antonius popredný, vynikajúci

Bartolomej - m. - Bartolomea - ž. z hebr. bar Talmai Talmajov syn

Bazil - m. - z lat. Basilius (gréc. Basileios kráľovský), rovnaký pôvod má meno Vasil.

Beáta - ž. - Beatus - m. z lat. beata blažená, šťastná

Benjamín - m. - z hebr. ben-já-mín syn pravej ruky, milovaný syn

Cyril - m. - Cyrila - ž. z gréc. kyrios pán, vladyska (možno aj z perz. kurus slnko)

Daniel - m. - Daniela - ž. z hebr. Dániel Boh rozsúdil, Boh je sudca

Dávid - m. - asi z asýr. dáudu a hebr. dód miláčik alebo z ugaritského (vyhnutého semitského jazyka) davidu náčelník, teda kráľ

Dominik - m. - Dominika - ž. z lat. Dominicus pánon, dominus pán

Edita - ž. - angl. meno (Edith zo stangl. éad + guth) šťastný boj (prinášajúci majetok)

Eduard - m. - Eduarda - ž. angl. meno (Edward zo stangl. éad + weard) mocný, bohatý strážca alebo strážca majetku

Emil - m. - Emília - ž. z lat. podľa meno rímu. rodu Aemilius, aemulus horlivý, usilovný, pracovitý

Eva - ž. - z hebr. Chavvá(h), Havvá(h) živá, prenes. matka života

Filip - m. - Filipa i Filipína - ž. z gréc. philos + hippos milovník koní

František - m. - Františka - ž. z tal. podobyo Francesco Francúzik, malý Francúz

Gabriel - m. - Gabriela - ž. z hebr. gabriél muž Boží alebo silný je Boh

Helena - ž. - z gréc. heléné fakla, svetlo

Ivan - m. - Ivana - ž. stará slovan. podoba hebr. mena Jochanán, z ktorého je aj Ján

Jakub - m. - z hebr. Jakagób držiaci sa za pätu, druhorodený

Ján - m. - Jana - ž. z hebr. Jochanán Boh je milostivý

Jozef - m. - Jozefa i Jozefína - ž. z hebr. Jóséph Boh pridá, rozhogní

Juraj - m. - Juraja - ž. z gréc. Georgios rolník

Karol - m. - Karolína - ž. zo stnem. Karl muž, manžel (ze neho vzniklo aj slovo kráľ)

Katarína - ž. - z gréc. katharos čistý, mravný, gréc. Aikateriné vždy čistá

Lucia - ž. - Lucius - m. z lat. Lucius svetlý, žiarivý (lux svetlo)

Lukáš - m. - z lat. Lucas (z Lucanus pochádzajúci z Lukánie, krajiny v južnom Taliansku)

Marek - m. - z lat. Marcus (meno rímu. rodu utvorené až na meno rímu. boha vojny Marsa, teda bojovník)

Mária - ž. - z egypt. Mirjam (myriam milovaná bohom Jahvem), iné výklady spájajú meno s pôv. významom paní, orodovkyňa, krásna

Marta - ž. - z hebr. Már(a)thá paní domu, gazdiná, prenes. starostlivá

Martin - m. - Martina - ž. z lat. Martinus zasvätený rímu. bohovi vojny Marsovi, prenes. bojovný (ako meno Marek)

Michal - m. - Michaela i Michala - ž. z hebr. Michaél ako Boh, Bohu podobný

Mikuláš - m. - Mikuláška - ž. z gréc. Mikoláos víťaziaci medzi ľuďmi, víťaz

Milan - m. - Milana - ž. slovan. meno z príd. mena milý

Patrik - m. - Patrícia - ž. z lat. Patricius urodzený, patricijský (z pater otec)

Pavol - i Pavel - m. - Paula - ž. z lat. paulus malý, prenes. skromný

Peter - m. - Petra - ž. z gréc. petros skala, pevný ako skala

Rastislav - m. - Rastislava - ž. slovan. meno s pôv. významom rastie v sláve, rozmnožuje slávu

Roman - m. - Romana - ž. z lat. Romanus Riman, rímsky občan

Samuel - m. - Samuela - ž. z hebr. Š(e)múél meno Božie (sém meno + el Boh)

Štefan - m. - Štefánia - ž. gréc. Stephanos veniec víťaza, víťaz

Terézia - ž. - z gréc. Theresia pochádzajúca z ostrova Thery (alebo z Therasie) alebo z gréc. téressis záštita, ochrana

Tomáš - m. - Tomáška - ž. z hebr. teóma dvojča, jeden z dvojčiat

Veronika - ž. - z gréc. Bereniké prinášajúca víťazstvo alebo aj z gréc.-lat. vera iconica pravý obraz

Zofia - ž. - z gréc. Sophia múdrost spracovala D. Kolesárová

Putovanie po Svätej zemi

DRUHÁ PŪŤ S VLADYKOM JÁNOM BABJAKOM, SJ

OČAKÁVANIE

O štáte Izrael sa už veľa nahovorilo a stále sa hovorí. Počuli sme najmä o častých atentátoch a nepokojoch, ktoré sa stále viac ozývali v televíznych správach pred našim odletom a nenechávali lahostajnými tých, ktorí sa rozhodli túto krajinu navštíviť. Ale túžba vidieť a spoznáť krajinu, kde sa narodil, žil a ohlasoval evanjelium Ježiš Kristus, bola silnejšia ako strach a obavy.

A tak sa túžba mnohých stala skutočnosťou v dňoch 28. marca až 4. apríla 2006, keď sa pod vedením prešovského eparchu Mons. Jána Babjaka, SJ, uskutočnila druhá púť do Svätej zeme. Ako povedala jedna pútnička: „Doma mám knihu Poslilstvo, ale vždy som ju iba prelistovala a odložila, ale nedávno mi prišla pod ruku. Keď som ju otvorila, uvidela som miesta, ktoré som navštívila a preníkol ma zvláštny pocit, ktorý zážijete, len keď tie miesta navštívite.“

Je to tak: raz vidieť je viac ako stokrát počuť.

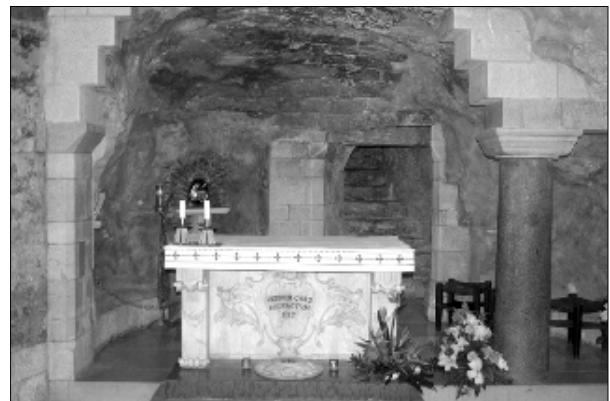
Pre väčšinu pútnikov to bola prvá púť do zeme Ježiša Krista.

ZA JEŽIŠOM

9.10 hod.

Lietadlo pristálo na letisku v Košiciach a čakajúci pútnici, krátiac si čas čakania rozhovormi a vzájomným spoznávaním sa, mohli nastúpiť na palubu lietadla.

Po dvoch hodinách a päťdesiatich minútach letu sme spoločne pristáli na letisku Ben Gurion v Tel Avive v štáte Izrael.

Nazaret - miesto vstrehenia Božieho Syna v Bazilike Zvestovania. Snímka: M. Žarnovová

Izrael je krajina, ktorá sa rozkladá pozdĺž východného pobrežia Streduzemného mora a tvorí pevninový most, spájajúci Afriku s Áziou a cez Streduzemné more s Európou. Izrael sa v minulosti volal Kanaán, neskôr Judea, ale aj Filištínsko. Posledný názov, z ktorého sa neskôr vyvinul názov Palestína, pochádza z gréckeho obdobia.

ZLIVÉ PAMIATKY

Počas ôsmich dní našej púte sme navštívili väľa biblických miest a historických pamiatok. Krácali sme po miestach, po ktorých pred dvomi tisícami rokov krácal Ježiš, viesli sa lodou po Generezetskem jazere, kŕácali na Golgotu - mieste, kde je otvor, v ktorom bol vsadený Kristov kríž, a rukou sme sa mohli dotknúť skaly, do ktorej bol vsadený, i stáli v Jaskyni Narodenia Pána, na mieste, kde je

štrnásťcipa strieborná hviezda s latinským nápisom: „Tu sa z Márie Panny narodil Ježiš Kristus“.

Cestou do Haifa sme sa zastavili v Cézarei Prímorskej - najznámejšom palestínskom prístave, ktorý bol vystavaný Herodesom Velkým. V Haife, kde sú zastúpené všetky tri hlavné monoteistické nábo-

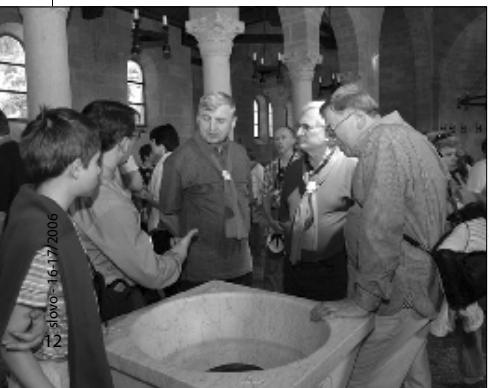
ženstvá, teda židovské, moslimské a kresťanské, majú z kresťanského gréckokatolíci najväčšie zastúpenie, a dokonca tu majú aj svojho biskupa. V Betleheme sme neobišli ani Jaskyňu sv. Jozefa, Jaskyňu sv. neviniatok, Jaskyňu sv. Hieronyma, Jaskyňu mlieka a Pole pastierov, miesto, kde pastieri prijali od anjelov správu o narodení Ježiša Krista.

Na horu Tábor, ktorá má výšku 400 m, mnohí vystúpili peši. Bol to neobyčajný zážitok, keď sa po namáhavom výstupu na vrchol ukázala Bazilika Prenemenia Pána s dvomi vežami. Chcelo sa povedať so sv. apoštolom Petrom: „Panе, dobre je nám tu. Ak chceš, urobím tu tri stánky: jeden tebe, jeden Mojžišovi a jeden Eliášovi“ (Mt 17, 4).

Na ceste z Nazareta do Tiberias sa nachádza mestečko Kána Galilejská. Názov Kána znamená dedina nevesty. Ako spomína evanjelista Ján, je to miesto prvého Kristovho zázraku, kde ako host na svadbe na prosbu svojej matky Panny Márie premenil vodu na víno. Na tomto mieste v chráme si 12 manželských párov obnovilo svoje manželské sluby.

CHLIEB A VODA

Srdce ľudové je zázračný nástroj. Srdce je silné, ale často zraniteľné. Život sa pred ním otvára, ale i trieska dvermi. Zažije veľa, ved' každá minúta je často plná krásy, dôvery, ale i sklamania. Je plné potreby darovať, ale

Tažba: M. Žarnovová

Kafarnaum - pozostatky synagógy. Sníma: M. Žarnová

i prijímateľ. A práve to môžete zažiť, keď pripomíname do okolia pri Genezaretskom jazere, na miesto, kde Pán Ježiš predniesol Blahoslavenstvá; na miesto, kde rozmnožil päť chlebov a dve ryby. Miesto potvrdenia primátu sv. Petra pripomína kostol, ktorý stojí na mieste, kde sa Pán Ježiš tretikrát zjavil apoštolom po svojom zmŕtvychvstaní a jedol s nimi rybu. Preto skal vnútri chrámu dostala názov Mensa Christi – Kristov stôl. Asi 3 km od miesta, kde sa vlieva rieka Jordán do Genesaretského jazera, leží mesto Kafarnaum – „Mesto potešenia“. Pre kresťanov je významným miestom, lebo tam sa utiahol Pán Ježiš, keď ho neprijala jeho domovská obec Nazaret. Pri vodách Jordánu sme si pripomenujeli Ježišov krst a boľa to jedinečná priležitosť obnoviť si krstné sluby. S fudskej životom je to ako s vodami rieky Jordán. Pri zdroe je plný sily a pomaly jeho prúd slabne, až zomiera. Aj život človeka je v dospelosti plný energie a plodného života, až prichádza staroba a človek zomiera ako rieka Jordán, ktorá zaniká v Mŕtvej mori.

VÍNO A KRV

Ain Karem – „Prameň vínice“ – judské mestečko obkolesené mierne kopcovitou krajinou s vysadenými vinicami, olivovými a ovocnými sadmi. História tohto mestečka sa spája s narodením a životom svätého Jána Krstiteľa, Alžbety a Zachariáša. Do nádvoria Baziliky Navštívenia Panny Márie sa vchádzajú cez krásnu železnú bránu, za ktorou vás vita zakvitnuté nádvorie. Po pravej strane vašu pozornosť upúta mür s keramickými tabulkami, na ktorých je v 41 jazykoch napisaný chválospev Panny Márie – Magnifikat. Našli sme tam aj text písaný v slovenčine. V Chráme Narodenia sv. Jána Krstiteľa sa nachádza najvýznamnejšia časť – jaskyňa

Benediktus s oltárom, pod ktorým sa vyníma planúca hviezda z bieleho mramoru s veľkým bielym kruhom, označujúcim miesto narodenia Jána Krstiteľa.

Keď pišem tieto riadky, premýšľam o hodnote priateľstva, o cieli mojich krokov. Na týchto svätých miestach sa vám ponúka otázka: „Kto má v momente živote prvé miesto?“

Jeruzalem.

Olivová záhrada.

Getsemány.

Bazilika smrteľnej úzkosti.

Chrám Dominus flevit.

Chrám Pater noster, kde je napísaná modlitba Otče náš vo viac ako 80-tich jazykoch.

Chrám hrobu Panny Márie.

Jaskyňa zatknutia Pána Ježiša.

Pevnost Antónia.

A potom pre nás kresťanov azda najvýznamnejšia Bazilika Božieho hrobu, kde bolo dovršené dielo a poslanie Pána Ježiša – potupná smrť na dreve kríža za spásu človeka.

To sú ďalšie miesta, ktoré sme na našej púti navštívili. Miesta silnej rádiacie, miesta, kde na každom kroku cítíte svedectvo obeť a lásky.

Mnohí pútnici sa rozhodli navštíviť a prezriet si aj Masadu a Qumrán, kde boli nájdené najstaršie zvitky Svätého

písma. Tí, ktorí tak neuroobili, sa celý deň kúpali v Mŕtvej mori. V Jerichu, meste starom asi desaťtisíc rokov, si mnohí pochutnali na čerstvom ovoci.

JE DOKONANÉ

Najväčšia pozornosť patrí Golgotu, miestu, ktoré v sebe nesie stopy utrpenia i radosť z vykúpenia. Všetky udalosti zhustené na jednom mieste – obeta na kríži, nedaleko kameň, na ktorom pripravili Ježišovo telo na pochovanie a kameň, ktorým bol Kristov hrob privaleň. A hrob prázdný. Predstavili sme si udalosti, o ktorých píše evanjelista Lukáš: „V prvý deň týždňa zavčas ráno prišli k hrobu (ženy) a priniesli voňavé oleje, čo si pripravili. Kameň našli od hrobu odvalený, vošli dnu, ale telo Pána Ježiša nenašli“ (Lk 24,1-3). Ani my sme ho nenašli v hrobe, ale našli sme ho vo svojich otvorených srdciach.

NOVÁ ŠANCA

Poslednou zastávkou našej púte boli hora Sion, Večeradol a Chrám Usnutia Panny Márie. Na všetkých posvätných miestach, ktoré sme videli a navštívili, sme sa pomodlili modlitbu, zaspievali piesen, kondák a tropár, ktorý sa viaže k danému miestu, či Akatist k Presvátej Bohorodičke i Krížovú cestu.

Táto púť priniesla mnohým šancu, aby nanovo žili Krista vo svete, v rodine i v práci. V mnohých vzbudila väčšiu lásku k Svätému písmu a mnohí si dali predsačuvatia, že budú viac čítať Sväté písmo a svoj pohlad na budúcnosť v inom svetle. Zážitky z púte sú stále živé a budú rezonovať v tých, pre ktorých je Svätá zem zemou Ježiša Krista, nášho Spasiteľa a Vykupeľa.

Jana Pristášová

Liptov - Jeruzalem. Sníma: M. Žarnová

Krestjan á moderná doba

Určíte ste si všetci všimli, že svet okolo nás sa rýchlo mení. Po nežnej revolúcii sme boli plní očakávania, čo nám prinesie demokracia, voľnosť a náboženská sloboda.

Hodnoty a myšlenie ľudí sa neustále menia a vidíme, že čo platilo včera, dnes už neplatí. Celé toto spoločenské, kultúrne a duchovné dianie sme začali jednoducho nazývať MODERNÁ DOBA! A tu sa často sami seba pýtame: Ako mám žiť v takomto svete? Komu mám veriť? Žijem správne, ak sa prispôsobím okoliu? Čo by robili iní na mojom mieste?

Čosi Božie za o. Emílom Zorvanom

+ 17. 8. 2001

Nie každý človek vie takto odísť...

A hoci spomienka naň vnáša pocit, že snáď by ešte mohol prísť, dokončiť SLOVO, dočistiť OBRAZ Boha v duši, istota spásy i nádej živá hned' pokoj ulieva a v oku slzu suší.

Ved' Božie dielo nič nezrúší!

Ked' teda srdce bilo v rytmie MENA, ktorému sa má všetko koríť, nemohlo dávať iba seba... To Zlý by mohol teraz borúť.

No zvláštne večné, Božie čosi, cez slovo kňaza chcelo tvoriť.

Nie každý človek vie takto chýbať...

K ceste načatej slovom plodným viem každý deň len krôčik pridať!

A kráčať vďačne, nenáhlivo, by pridať sa tiež k prepodobným, tam, kde nebude už nikdy clivo.

sr. Dominika, SSNPM

Odpovede na tieto otázky, a predovšetkým istotu, o ktorú sa môžeme opriest, nachádzame vo Svatom písme. Tu čítame o mnohých ľudoch, ktorí pri veľkých spoločenských zmenách vždy ostali verní Bohu a jeho príkaziam. To im umožnilo dobre prežiť svoj život.

Velký prorok svätý Eliáš žil v čase výrazných spoločenských a náboženských zmien. Izraelský kráľ Achab (874 – 853 pred Kristom) si vzal za manželku Jezabel, dcéru sidonského kráľa Etbála. V hlavnom meste svojho kráľovstva dal postaviť oltár a chrám po hanskému bohu Bálovi. V tom čase nastali prudké spoločenské zmeny. Jezabel dala pozabajať Pánoných prorokov. Jediným dovoleným náboženstvom bolo uctievanie bôžika Bála. Prorok Eliáš sa ukrýval pri potoku Karít a v Sarepte, lebo inak by bol zavraždený. Po velkom zázraku, ktorý sa stal pred očami izraelského národa na vrchu Karmel, sa Eliáš utiahol na horu Horeb. V noci ho oslovil Pán a spýtal sa ho: „Čo tu robíš, Eliáš?“ On odpovedal: „Plýň som horlivostí za Pána, Boha zástupov! Ved synovia Izraela opustili svoju zmluvu, twoje oltáre zborili a tvojich prorokov pobili mecom! Ja sám som ostat, za mojm životom však sledia, chcú mi ho vziať“ (1Kr 18, 9 - 11).

Prečo sa Eliáš neprispôsobil „modernej“ dobe? Mal by navyše pokojný život. Bol PLNÝ HORLIVOSTI ZA PÁNA! Nebál sa ľudí, ich výsmechu, poníženia, ani smrti. Bol plný bázne pred vsemohúcim Bohom, ktorý je pánom nad životom a smrťou. Nič nebolo také dôležité ako Boh, Božie prikázania a viera. Čo bolo jeho odmenou? „Ako išli v rozhovore, zrazu ich oddelil od seba ohnivé voz a ohnivé kone a Eliáš vystúpil vo víchri do neba“ (2Kr 2,

Prorok Eliáš (Svetozora a Počasne), Sminic, M. / Zdrojné

11). Toto je odmena pre ľudí, ktorí svoj život nasmerovali k Bohu a jeho príkazom. Môžeme celé hodiny rozprávať o nespočetnom zástupe veriacich ľudí, ktorí sa neprispôsobili „modernej“ dobe - o troch mládežencov v ohnivej peci, o prorokovi Danielovi v jame levovej, prorokovi Jonášovi, Jánovi Krstiteľovi, ktorý pripomínal kráľovi Herodesovi, že nesmie žiť s manželkou svojho brata, o svatom Mikulášovi, Jánovi Zlatoustom, Františkovi, Dominikovi, donovi Boscovi či o biskupoch Gojdíčovi a Hopkovi, ktorým stačilo podpísť jeden papier a hned by sa im dostalo najvyšších výmoženosťí modernej komunistickej doby.

Posledným výrazným príkladom je nedávno zosnulý pápež Ján Pavol II., ktorý odolal nátlaku mnohých moderných ľudí. Jasne zaujal svoje stanovisko a pohľad Cirkvi na potraty, eutanáziu, drogy, terorizmus, homoseksualitu, celibát, sviatosti... A hoci bol pápež počas života veľkým kritizovaný za nemoderné názory, na jeho pohrebnych obradoch sa osobne zúčastnilo niekoľko miliónov ľudí. A dôvod? Ján Pavol II. bol veľkým prorokom súčasnosti. Nežil pre seba a svoju slávu, ale pre Boha a ľudí. Celý svet musel uznat, že mal pravdu, lebo Boh bol pri ňom.

Každý, kto je naplnený horlivostou za Boha, vieru a večný život, nájde odpovede na všetky otázky týkajúce sa spôsobu života v akejkoľvek dobe.

Štefan Ančočík

Páter Vendelín Javorka, SJ

SMER VÝCHOD

Vendelín Javorka sa narodil 15. októbra 1882 v Černovej ako prvý z desiatich detí. Bol pribuzným významného slovenského národného dejateľa o. Andreja Hlinku. V r. 1903 vstúpil do noviciátu Spoločnosti Ježišovej v Trnave s úmyslom stať sa misionárom. Študoval v Sankt-Andrá, v Bratislave a v Innsbrucku. 29. júna 1915 bol vysvätený za kňaza. V rokoch 1916-1918 pôsobil ako vojenksý kurát na východnom fronte. Posledné rehoľné sluby zložil 2. februára 1920. V roku 1925 prijal v Ríme byzantský obrad, aby mohol ísiť na misie do Ruska. V roku 1926 pôsobil medzi gréckokatolíkmi na východnom Slovensku a Podkarpatskej Rusi, aby sa zdokonalil v byzantskom obrade v praxi a aby pomohol miestnym gréckokatolíckym biskupom.

VEĽKÉ ÚLOHY

Od roka 1926 dostał na starosť stavbu Pápežského ruského kolégia v Ríme. Zároveň bol ministrom na Pápežskom východnom inštitúte a 24. októbra 1929 bol vymenovaný za jeho prvého rektora. V roku 1934 bol poslaný do Harbinu v Mandžusku ako dočasný administrátor exarchátu ruských katolíkov byzantského obradu. V roku 1939 spravoval ruskú katolícku farnosť byzantského obradu v Šanghaji v Číne. V tom istom roku sa vrátil do Ríma do Russica ako vicerektor a minister. V roku 1941 bol poslaný do jezuitskej misie v Černovciach v Bukovine (dnes Ukrajina, v tom čase Rumunsko).

VÄZENIE

V roku 1943 sa územie dostalo pod kontrolu sovietskej armády a 13. júna 1945 bol o. Vendelin Javorka zatknutý. V novembri 1945 bol v Moskve bez súdu odсудený za špiónazú v prospech Vatikánu na 10 rokov nápravno-výchovného tábora. Prešiel viacerými väzeniami a tábormi, väčšinu trestu si odpykal v tábore Inta blízko polárneho krahu.

NÁVRAT DOMOV

Prepustený bol v roku 1954 a v apríli 1955 sa mu podarilo vrátiť sa na Slovensko. Tu žil u svojich pribuzných, úrady mu však nepovolili verejne pastoračne pôsobiť. Takisto mu nedovolili

vrátiť sa do Ríma do Russica. Zomrel 24. marca 1966, v predvečer Sviatku zvestovania Presvátej Bohorodičky. Pochovaný je na Mestskom cintoríne v Žiline. 1. novembra 1990 bol plne rehabilitovaný prokuratúrou ZSSR. V súčasnosti sa uvažuje nad začiatím procesu jeho blahorečenia.

KONFERENCIA

V Pápežskom ruskom kolégium v Ríme sa 30. marca konala konferencia pri príležitosti 40. výročia smrti o. Vendelína Javorku, SJ, prvého rektora tohto kolégia, prvého slovenského jezuitu byzantského obradu. Organizátori boli Pápežské ruské kolégium (Russicum) a Velyvyslanectvo Slovenskej republiky pri Svätej stolici v spolupráci s Pápežským východným inštitútom (PIO) v Ríme a Slovenskou provinciou Spoločnosti Ježišovej.

Konferenciu otvoril v ruskom katolíckom Chráme sv. Antona Velkého rektor kolégia p. Lojze Cvikl, SJ. Nasledovala panychida v byzantsko-ruskom obrade.

Vo veľkej sále kolégia sa konala akademická časť konferencie. V úvode sa prítomným prihovorila velyvyslankyňa Slovenskej republiky pri Svätej stolici Dagmar Babčanová. Poukázala na duchovnú hodnotu, ktoré Slovensko môže ponúknut spoločenstvu európskych národov a ktorého nositeľmi boli a sú také osobnosti slovenského národa ako o. Vendelin Javorka, SJ.

P. Juraj Dolinský, SJ, dekan Teologickej fakulty Trnavskej univerzity, priblížil životnú pút' o. Vendelína. O. Constantin Simon, SJ, profesor história na PIO v Ríme, predstrel historický pohľad na učinkovanie dvanásťti slovenských študentov Russica v súvislosti s rozvíjajúcou sa myšlienkovou evanjelizáciu Ruska v prvej polovici 20. storočia. Archimandrita Robert F. Taft, SJ, emeritný profesor liturgiky na PIO v Ríme, z pozície odborníka, ale aj bývalého študenta Russica, načrtol zápas o liturgickú čistotu obradu od počiatkov Russica až podnes. Vyzdvihol fakt, že verné a presné zachovávanie byzantského obradu bolo podporované a vyžadované rímskymi pápežmi.

Akademickú časť konferencie zavŕšil o. Cyril Vasil, SJ, prorektor PIO v Ríme a dekan Fakulty cirkevného práva. Venoval sa myšlienke východ-

nej vety Spoločnosti Ježišovej, jej historickým premenám, a to obzvlášť vo vzťahu k ruskej misii. Načrtol aj možné perspektívy budúceho vývoja.

Po odborných vystúpeniach predstavil moderátor večera Andrej Škoviera výstavku fotografií a dokumentov „Vendelín Javorka a prvé roky Russica“, ktorú umelecky pripravil o. Rastislav Dvorový.

Potom sa prítomní presunuli do obnovenej sály kolégia, ktorá od tohto dňa nesie meno Šála Vendelína Javorku. Obraz Vendelína Javorku slávnostne odhalil kardinál Tomáš Špidlik, SJ.

Na slávnosti sa zúčastnili aj arcibiskup Jozef Zlatníanský a Dominik Hrušovský, velyvyslanec Českej republiky pri Svätej stolici Pavel Ajtner a velyvyslanec Koréjskej republiky pri Svätej stolici Seong Youm Bosco. Pritomný bol aj Sylvester Krčmér, jeden z organizátorov podzemnej cirkvi v Česko-Slovensku v 70-tych a 80-tych rokoch minulého storočia, ktorého pokrstil o. Vendelín Javorka.

Kardinál Angelo Sodano, štátny sekretár Vatikánu, posal pozdravný list. Vyjadril v ním želanie, aby „konferencia venovaná pamätkе takej hrdinskej osobnosti vo veľkej miere prispela k dobru a pokroku celej Cirkvi a osobitne partikulárnych cirkví v slovanských krajinách.“

PÁPEŽSKÉ RUSKÉ KOLÉGIUM V RÍME

Russicum, čiže Pápežské ruské kolégium, v Ríme bolo založené v roku 1929 pápežom Piom XI.. Jeho cielom bolo vychovať budúčich misionárov pre Sovietsky zväz. Väčšina študentov nakonieč našla svoje uplatnenie medzi ruskými emigrantmi na Západe alebo v rôznych akademických inštitúciach. Od začiatku bolo Russicum silne spojené so Slovenskom. Slováci tvorili druhú najpočetnejšiu národnostnú skupinu v prvých rokoch jeho existencie. Určitý zlom v orientácii Russica nastal po Drugom vatikánskom koncile, ale najmä po páde komunistických režimov vo východnej Európe. Dnes Russicum slúži najmä pre východné katolícke cirkvi byzantsko-slovenského obradu (je oporným bodom pre slovenských gréckokatolíkov), je však domovom aj pre niekoľko pravoslávnych študentov a katolíkov latinského obradu.

Rastislav Dvorový
Andrej Škoviera

Meno Boha Najvyššieho

Už v dávnoeke východné civilizované národy prikľadali meno zvláštny význam. Ten, kto poznal meno toho druhého, mal v moci akoby časť jeho bytia, vedel ho správne osloviť, a tak získať pre seba to, čo potreboval. Znalosť mena sa považovala v Egypťe i v Mezopotámii za posvätnú. Dokonca aj starí gréčki filozofi pripúšťali, že medzi vecami a ich menom existuje isté puto.

Mená vzniesených a mocných sa nebrali na lňahkú váhu, lebo neraz mali aj skryté významy. Navýše, ak by vás počuli ich poslovia, či skôr špehovia, veľmi rýchlo ste mohli prísť do problémov. Ovela viac než mená smrtelníkov boli v úcte mená bohov. Nevyslovovali sa len tak, bez rozvahy, lebo to mohlo privŕolať nešťastie. Vyšoveným menom ste totiž nadvážovali rozhovor s duchovnou bytosťou. A tie mali aj tajné mená, ktoré poznal iba úzky okruh ľudí.

BOH PATRIARCHOV

Abram ešte v Chárane počul Pánov hlas. Biblia rozpráva o Pánovi (hebrejsky Adonai – „môj Pán“). Islo o niekoľko veľkého a Abram do cítiť. Podobne sa k Pánovi postavili aj Abrahámovi potomkovia. Vo vlastnom zmysle slova však Adonai nie je Božie meno. Je to jeho označenie, ktoré izraelský národ veľmi často používa ako výraz pre svojho Boha.

Bolo to dané tým, že Božie meno bolo zakázané bezdôvodne vyslovovať: „Nevezmeš meno Pána, svojho Boha, nadarmo! Lebo Pán nenechá bez trestu toho, kto bude brať jeho meno nadarmo“ (Ex 20, 7). Izraeliti si vytvorili takéto označenie svojho Boha preto, aby neporušovali prikázanie Desatora.

U potomkov Abraháma sa tento jav neobjavuje. Na označenie Boha používajú ovela osobnejšiu formuláciu. Jakub hovorí o Bohu, že je to „Boh môjho otca, Boh Abraháma a ten, ktorého sa bojí Izák“ (Gn 31, 42a). Túto osobnú vieru v Bohu, ktorý je takpovedajúc súčasťou rodiny, prináša Mojžiš Izraelitom v Egypťe. Hovorí o Bohu tak, ako sa mu Boh nechal zjavíť. Sám Boh o sebe vydal svedectvo, keď hovoril, že on je „Pán,

Boh vašich otcov, Boh Abraháma, Boh Izáka a Boh Jakuba“ (Ex 3, 15a).

BOH – VYSLOBODITEĽ

Možiši však chápe, že v terajšom Izraeli, ktorý je ovplyvnený množstvom egyptských božstiev, s takýmto pomenovaním neobstojí. Pre Izraelitov bol Boh ich otcov rovnako vzdielený ako ich patriarchovia. Už to nebolo osobné stretnutie prechádzajúce do vlastnej skúsenosti, ale iba kus historie ich národa a Boh, ktorý sa s touto etapou ich dejín spája. A tak „Možiši povedal Bohu: „Ja pôjdem k Izraelitom a poviem im: „Boh vašich otcov ma poslal k vám.“ Oni sa budú pýtať: „Aké je jeho meno?“ A čo im odpoviem?“ 14 Boh povedal Možišovi: „Ja som, ktorý som!“ a dodal: „Toto povieš Izraelitom: „Ja Som“ ma poslal k vám!““ (Gn 3, 13-14). A tak sa prejavuje ďalšie, pravé Božie meno – „Ja Som“, teda ten, kto je bytie samo osobe a nezávisle od nikoho.

Toto Božie meno si ľudia ctili celé stáročia. Sám Ježiš ho stotožňuje so sebou: „Lebo ak neveríte, že Ja Som, zmorieťte vo svojich hriechoch“ (Jn 8, 23b) alebo: „Keď vyzdvihnete Syma človeka, poznáte, že Ja Som a že nič nerobím sám od seba, ale hovorím tak, ako ma naučil Otec“ (Jn 8, 28). Najjasnejšie je to však vidieť v osudnej chvíli v Getsemanskej záhrade, keď povedal tým, čo ho prišli zajat: „Ja Som.“ Keď im to povedal, cívili a popadali na zem. Znova sa ich teda opýtal: „Koho hľadáte?“ Oni povedali: „Ježiša Nazaretského.“ Ježiš odvetil:

„Povedal som vám: „Ja som.“ Keď teda mná hľadáte, týchto nechajte odísť!“ (porov. Jn 18, 5-8). Pod týmto menom teda Boh vyzvádza svoj ľud v jeho veľkých okamihoch. Izrael z otroctva Egypta a nás z otroctva hriechu.

JAHVE ČI JEHOVA?

Odial sa však vzäť toto pomenovanie? Existuje viacero výkladov. Všetky však vychádzajú práve z mena Ja Som. Keď však o Bohu hovorí človek, musí povedať „On je“. V archaickej hebrejskej tento zvrat znamená Jahve a vyslovuje sa jahve. Klement Alexandrijský ho takto prepísal do grécktiny. Keďže hebrejská abeceda pô-

vodne nepoznala samohlásky, písali ho ako JHVH. Stredoveční hebrejčinári sa usilovali čítať božský tetragram tak, že doň vložili samohlásky z pomenovania Adonai. Tým im vzniklo slovo Jaihovah alebo Jehova.

Tak či onak, JHVH je jediné pravé Božie meno.

ĎALŠIE BOŽIE MENÁ

V časoch Mojžiša a patriarchov bol Boží lud obklopený množstvom iných národov, ktorí mali svoje božstvá. Stoky veľkých či malých bohov. Na ich odlišenie bolo potrebné meno. Ak však vychádzame z predpokladu, že Boh je len jeden, vobec nepotrebuje specifické meno. Obdobnú situáciu máme napríklad u starých Egypťanov, ktorí dnešný Nil volali jednoducho rieka, lebo inú rieku nemali, a preto necitili potrebu pomenovať ho ináč.

Podobne aj my dnes hovoríme o Bohu (odlišujeme ho tým, že ho ako osobu píšeme s veľkým začiatocným písmenom). Tomuto nášmu pomenovaniu by prisúľhalo hebrejské El či Eloah. Toto slovo má svoj základ v prasemitštine a označuje akékoľvek božstvo – pravé i falošné. Dokonca aj kanaánsky najvyšší boh, otec biblicky zatracovaného Baala, niesol toto pomenovanie. Toto všetko podporuje hypotézu, podľa ktorej mnohobôzstvo v semitskom okruhu vzniklo postupne z pôvodného monotheizmu zbožšťovaním vecí, javov a ľudí. Najvyšší boh, neraz v úzadi, si však často ponecháva prapôvodné pomenovanie El.

Ďalším pomenovaním, ktoré použil napríklad Melchizedech, je Eljón alebo El Eljón – Najvyšší Boh. Oveľa častejšie sa však používa pomenovanie Elohim. Ide o tajomné meno, nakolko ho možno chápať viaczmyselné, pričom vobec nejde o jeho preklad, ale skôr utajený význam. Je to vlastne množné číslo od mena Eloah, čo by sa dalo preložiť ako bohovia či božstvá. Niektorí v tom vidia náznak Najsvätejšej Trojice, iní tu hľadajú všetko, čo patrí do konceptu božstva v protiklade k človekovým (Nm 23, 19) a ostatným stvoreným bytostiam. Každopádne, toto meno sa môže chápať aj ako jednotné číslo a tedy sa

Meno Boha - JHVH v starej hebrejsštine. V podklade to isté meno v novuhebrejsštine. Snímky: www.wydy.org; www.helsinki.fi

dá hovoriť o najvyššej božkej bytosti, ktorá je plná všetkého božstva.

Ďalšie známe pomenovanie je El Šaddaj. Tu už nejde o špecifické pomenovanie, ale skôr o označenie Boha. Sám „Boh hovoril Mojžišovi: „Ja som Pán. Ja som sa zjavoval Abrahámovi, Izákovi a Jakubovi ako El Šaddaj – Všemohúci Boh, ale pod svojím menom Pán som sa im nedal poznať“ (Ex 6, 2-3). El Šaddaj je Boh moci, tajomná a nezmerateľná sila, ktorá všetko na zemi usporadúva.

JEŽIŠ KRISTUS ALEBO ISUS CHRISTOS

Toto je najčastejšie Božie meno, ktoré poznáme. Kým predchádzajúce sa spájajú Bohom – Otcom, toto pomenovanie je záležitosťou výlučne druhej božkej osoby – Slova (Logosu). Čnešné pomenovanie má však svoj vývoj. Kým meno Ježiš Kristus vychádza z latinského Iesu Christus, cirkevnoslovanské z gréckeho Iesos Christos. A oboje vychádzajú z nám už vzdieleného aramejského (jazyk používaný v dobe Ježiša Krista v Izraeli) Ješua HaMašiach. Prvé meno bolo Ježišovo osobné – Ješua. Tak, ako každé iné meno v Izraeli, malo aj toto svoj posvätný význam – „Jahve je spás“. V prvom storočí n.l. patrilo medzi veľmi oblúbené. Koncom tohto obdobia sa však prestalo používať. Jedni ho nepoužívali, lebo sa im zdalo posvätné, iným sa z opačných dôvodov priečilo. Aby Ježiša odlišili od iných Ježisov, volali ho Ježiš z Nazareta či Ježiš Nazaretský, alebo Ježiš, syn Jozefa z Nazaretu.

Z prímenia HaMašiach vzniklo naše Mesiáš – čo je vlastne Kristus (Christos). V pravom zmysle slova ide o pomazanú osobu – krála, panovníka, ktorý bol pomazaný olejom. Tento pojem bol postupom času spolitizovaný. Až Ježiš mu vrátil jeho

pôvodný význam, a tak tu hovoríme o Pomazanom. Proroci sa tomuto pomenovaniu práve kvôli spolitizovaniu vo veľkej mieri vyhýbajú napriek tomu, že ide o oficiálny titul osoby, ktorú celý Izrael očakával.

KTORÉ MENO JE PRAVÉ?

Dnešné kresťania už oveľa ľahšie prijímajú fakt, že Kristus neboli kresťanom v našom význame slova. A ani nemohol byť, vedľ kresťan je vlastne Kristov nasledovník. A tak napriek tomu, že si biblické mená ponechávame tak, ako nám to naša tradícia a vývoj jazyka priniesli, mali by sme vediet, že ide iba o preklady pôvodných mien. Ježiš, Mária, apoštoli i prví Kristovi nasledovníci boli Židia v našomdrovnom i náboženskom význame. Ich pôvodné mená by zneli nášmu uchu cudzo (Mária je pôvodne Mirjam), a tak vznikli mená, ktoré používame dnes.

Napriek tomu, že dnes nepoužívame pôvodné pomenovanie biblických osôb, ba ani Boha samotného (v hrubých ryscoch sa dá povedať, že kde je v našej Biblia Pán, pôvodná Biblia má Adonai, kde je Boh, má El či Elohim a kde je Pán Boh, má JHVH), mali by sme mať v úte nielen pôvodné, ale i zdomácnené mená, zvlášť to Božie. Aj pre nás je dnes Boh niekym vzdieleným a neosobným, ako bol pre Izraelitov v Egypte, ktorí potrebovali osobnú skúsenosť, aby si znova väzili jeho meno. Možno aj my dnes potrebujeme padnúť tak hlubo, že jediné svetlo, ktoré zbadáme, bude Boh a jediný hlas, ktorý dokážeme počúvať, bude Boží. Potom zažijeme svoj osobný exodus a pochopíme Božie pôsobenie v našom živote. No a ke tejto skúsenosti vzdeľa úcta nielen k Božiemu menu, ale aj k samotnému jeho nositeľovi.

Juraj Gradoš

Poznáte význam svojho mena?

Ema, absolventka

Počula som, čo znamená, ale viac ako význam mena ma zaujímajú jeho patróni. Keď budem dávať mená svojim deťom, budem ich dávať podľa svätých, ktorí sú mi blízki.

Dominika, učiteľka

Dominika – Pánova?

Helena, učiteľka

Aši každého zaujíma význam vlastného mena. Meno Helena má grécky pôvod a v preklade znamená „svetlo“. O sv. Helene viem, že bola rímskou cisárovou a matkou Konštantína Veľkého. Spolu so svojím synom dala postaviť mnohé veľké kostoly v Rímskej ríši. Prijala kresťanskú vieru. Cítila s tým, ktorí trpeli. Pripisuje sa jej nájdenie sv. Kríza. Je patrónkou farbiarov, kováčov klincov, ochrankyňou pred bleskom a požiarom.

Peter, knáz

Význam môjho mena?
Poznám. Peter, Kéfas
- Skala.

Jaroslav, kurič

Neviem presne, ale tuší, že je to slovenské meno. Čo vyjadruje?
Oslavu novej jari...?

Peter, sociálny pracovník

Poznám. Skala. Niečo ako pevnosť. Považujem to za niečo veľmi pevné, na čom môžem stavať, o čo sa môžem oprieť.

sestra Alžbeta

Velakrát som nad tým rozmyšľala. Mám dve mená. Moje krstné meno Anna znamená omilostenečnú a Alžbeta – zasvätená Bohu.

Ak neviete význam svojho mena, napište nám e-mail - ak ho budeme vedieť my, odpíšeme vám. slovogrk@greckokat.sk

Nikto na to nemá právo

Každý človek vie, že raz zomrie. Preto si celkom pochopiteľne želá, aby smrť prišla až na záver dlhého, chorobami nesužovaného života. Aby bola nielen rýchla, ale predovšetkým bezbolestná.

Celi by sme odísť z tohto sveta, ako sa hovorí, až príde nás čas. Kto z ľudí má však právo nastavovať ručičky hodín?

DOBRÁ SMRŤ

Je pravdou, že umieranie býva neraz bolestné a nekonečne dlhé. V prípade predĺžovania života v útrapách môže vzniknúť dilema z pohľadu na život chorého – či ešte byť, alebo už nebyť.

V tomto kontexte neudivuje, že sa stále častejšie objavuje myšlienka eutanázie, ktorá sa niekomu môže zdať humánnym, citlivým a spasitelným riešením.

Etymologický význam gréckeho slova eutanázia (eu – dobrá, thanos – smrť) je dobrá smrť. Stanoviská a názory vyjádrované na eutanáziu sú rozporné. Tie, ktorí za určitých okolností pripustia upustenie od života udržujúcich prostriedkov vo vrcholnom štádiu choroby alebo pripúšťajú miernenie bolesti s použitím bolesť tlmiacích dávok vedúcich k skráteniu života chorého, často argumentujú právom človeka rozhodnúť sa pre

smrť. Takáto argumentácia však neobstoji, pretože objektívne právo neobsahuje právo na smrť.

Krestan vie, že najlepšou prípravou na smrť je príprava cnotným životom. Život je postupné odkrývanie pravdy lásky, a to platiť osobitne v čase umierania, keď je ďalšia chorobu mimořiadne otvorený empathickej prítomnosti svojich blízkych a ošetrujúceho personálu.

DIAGNÓZA: ČLOVEK

Život i umieranie prebieha v telesnej, duševnej a sociálnej rovine. Obvykle sa umieranie na sociálnej a psychickej rovine začína oveľa skôr, než nastane vrcholné štádium choroby. Vážne choré pacient je chorobou vytrhnutý z pracovného kolektívu a ďalších spoločenských a rodinných kontaktov, kde mal svoje postavenia a poslanie. Ako pacient sa ocítene v anonymnom nemocničnom prostredí, pre ktoré je vlastná mašinéria diagnosticko-terapeutických algoritmov, a človek môže mať pocit, že už existuje len ako prípad, diagnóza alebo choroba.

Na sociálnej smrti má svoj podiel aj ľahostajnosť príbuzných, priateľov,

kolegov, ktorí nechcú byť konfrontovaní s utrpením a umieraním, lebo si na tieto otázky nedokážu dať vo svojom svedomí správnu odpoved. Preto sa snažia z tejto situácie uniknúť a nechávajú trpiaceho opusteného v zajatí svojich myšlienok.

Všetky situácie tažko zvládnutellej fyzickej bolesti, a predovšetkým osamotenosť vo svojom údiele, bývajú príčinou strachu až beznádeje a zapríčinujú psychickú smrť chorého. Túto fažkú situáciu sa môže snažiť riešiť únikom vo forme samovraždy alebo eutanázie.

ŽIVOT A SMRŤ

Eutanázia vo forme aktívneho usmrtenia pacienta (pod zámienkou bezcennosti jeho života alebo tzv. milosrdného skrátenia mŕt umierania) je mimo diskusie lekárskej etiky, morálky a práva. V tejto podobe napĺňa skutkovú podstatu trestného činu úmyselného usmrtenia – vraždy. Neobstojí ani alibi súhlasu, prípadne požiadanie samotného pacienta o eutanáziu.

Predmetom právnej ochrany sú predovšetkým základné ľudské práva a slobody. Najdôležitejším je právo každého človeka na život, ktorý je najvyššou hodnotou. Proti životu stojí smrť ako poznána biologická nevyhnutnosť, ktorá nie je zákonom chránenou hodnotou.

SUBJEKTÍVNE HODNOTENIE

Miera únosnosti individuálneho utrpenia závisí od charakteru osobnosti a hodnotových predstav postihnutého. Nikto iný ich nemôže hodnotiť. Ani sám trpiaci v takejto situácii (vzhľadom na všetky okolnosti) nemôže s istotou vylúčiť, či za jeho príamom po rýchlom konci nie je strach z dalsích bolestí, depresie, samoty, alebo dokonca príanie uľahčí situáciu svojmu okoliu.

Kresťan sa smie utrpeniu brániť, smie mu predísť a smie sa ho zbaviť. V chorobe má povinnosť voči svojmu telu ako chrámu Svätého Ducha vyhľadať pomoc lekára. Ale nikdy nesmie za cenu duše zachrániť telo od utrpenia. Vrcholom kresťanstva je dobrovoľne brať na seba utrpenie z lásky k Bohu. Filozofovanie nad touto pravdou, ktorú by chcel niekto spochybniť, je obyčajnou neverou. Navýše, utrpenie nemusí byť vždy trestom za osobný hriech. Boh dopustí utrpenie aj na spravodlivého človeka, ak by ho skúšal, či je hodný ďalšieho Božieho požehnania.

LÁSKA VŠETKO VYDRŽÍ

Prianie zomrieť vyjadrené tažko chorým alebo umierajúcim nemôže byť nikdy zákonným oprávnením k výkonu aktivít vedúcich k spôsobeniu smrti.

Jednoznačné odmietnutie eutanázie zdôrazňuje, že právo na život je jedinečný zvláštny dar, ktorý bol daný násom Pánom bez výhrad všetkým ľuďom, to znamená i nevyliečiteľné chorým a umierajúcim. Je pochopiteľné, že títo si zaslúžia dôstojný a bezbolestný odchod z tohto sveta.

Proti legalizácii eutanázie stojia zásadné právne prekážky. Eutanázia ako ľudské správanie, ktoré úmyselne zbabuje života chorého nachádzajúceho sa v útrapách, má všetky skutkové znaky usmrťenia ako činu nebezpečného pre spoločnosť, ktorý v jeho podstate nemožno právne differencovať od trestného činu vraždy.

Právo na život nemožno ani meniť, ani suspendovať. Bola by to dekadencia a dehumanizácia priečiacia sa ľudskému chápaniu.

Kresťan úprimne veriaci v Ježiša Krista miluje svojich blízkych a koná v duchu lásky tak, ako nám prikázal (1Jn 3,23).

JUDr. Alexander Nemeč

Hitlerove pokusy s eutanáziou

Akcia T4:

„Boh odišiel v roku 1941,“ povedal Emanuel Levinas, francúzsky filozof a teológ.

Možno Boh odišiel už skôr. Už v októbri roku 1939, na začiatku vojnového besnia, nariadił Hitler plnosť zabijanie z milosti, ktoré sa týkalo chorých a postihnutých. Pod názvom Akcia T4 sa uskutočnila eutanázia novorodencov a veľmi malých detí s príznakmi mentálnej retardácie, fizickej deformácie alebo inými symptómmi prezentovanými v špeciálnom Dotazníku říšskeho ministerstva zdravotníctva.

Cervené plus, modré mínus

Rozhodnutie, či je „život hodný života“, či dieťa ponechať nažive, bolo na troch lekárskych expertoch, výlučne na báze dotazníka, bez akejkoľvek prehliadky, výšetrovia alebo bez prečítania lekárskych záznamov. Každý z odborníkov doplnil do kolónky Spôsob liečby v osobitnom formulári jedno z dvoch znamienok: červené plus znamenalo rozhotnutie zabiť, modré mínus znamenalo život. Tri zhodné symboly plus vyústili do vydania príkazu na eutanáziu a presunutia dieťa na špeciálne detské oddelenie, kde ich usmrtili injekciou alebo postupným vyhľadováním. Rozhotnutie muselo byť jednohlasné; ak také nebolo, dieťa sa ďalej pozorovalo a neskôr sa opäť podrobilo skúmaniu, aby mohol byť vynesený jednohlasný rozsudok.

Tu sú ďalší...

Čoskoro sa detská eutanázia rozšírila aj na dospelých a dotazníky sa distribuovali do psychiatrických ústavov, nemocní a všade tam, kde sa starali o dlhodobo chorých. Bolo vytvorených šest centier na zabíjanie, vrátane neslavné známej psychiatrickej liečebne v Hadamare. Program eutanázie riadil príslušník jednotiek SS Christian Wirth, známy pod prezývkou Barbar Christian. Bývalé väzenie v Brandenburgu bolo tiež prestavané na centrum zabíjania a vykonali sa v ňom prvé experimentálne splyňovania. Plynové komory boli maskované ako sprchy, ktoré však nacisti hermeticky uzavreli a pospájali rúrkami na oxid uhličitý. Pacientov zväčša omámlili liekmi, a potom ich nahých zaviedli do plynových komór. Každé zabíjacie centrum zahŕňalo aj krematórium, kde telá likvidovali. Rodinám povedali, že príčinou smrti bolo zlyhanie srdca alebo zápal plúc. Ale očividný náras smrti postihnutých a charakteristický pach dymu vyskolo podzorenie a strach. V Hadamare dokonca miestne deti pokrikovali na autobusy s novými

pacientmi vety ako: „Tu sú ďalší na spálenie!“

Cistá vražda

Reakciou verejnosti bola napríklad kázeň munsterského katolíckeho biskupa Clemensa von Galena 3. augusta 1941. Program eutanázie je čistou vraždou. Vyzývam nemeckých katolíkov, aby sa stiahli z vplyvu nacistov, aby neboli kontaminovaní ich myšlenním a hriešnym správaním! Výsledkom bolo, že Hitler 23. augusta Akciu T4 suspendoval, no už v tom čase jej padlo za obeť stotisíc pacientov. Biskupa sa sice nedotkli, aby sa z neho

nestal mučeník; troch knázov, ktorí rozširovali jeho kázeň, však popravili. Program v tichosti pokračoval ďalej bez splyňovania, zväčša za pomocí drog a vyhľadovania. Lekári boli povzbudzovaní, aby sa rozhodli pre smrt všade tam, kde eutanázia prichádzala do úvahy.

Odrazový mostík pre „koncentráky“

Skúsenosť, ktorú nacisti získali v centrach na zabíjanie počas programu eutanázie, im nakoniec poslúžila pri budovaní obrovských vyhľadzovacích táborov, napr. v Auschwitzi, teda v polskom Osvienčime, alebo v Treblinku, s cieľom vyhubiť celú židovskú populáciu v Európe. Wirth a ďalší veliteľia centier zabíjania sa stali stali veliteľmi vyhľadzovacích koncentračných táborov.

PhDr. Miroslava Gavurová

Stojí to za pokus

PÄŤ JAZYKOV LÁSKY

Boh svoju lásku prežíva v Tropicíci. Toto spoločenstvo sa v istom čase rozhodol „rozšíriť“ o stvorenie – človeka. Jeho lásku k človeku sa odhaluje v slove, ktoré potvrdzuje skutkom. Apoštol Ján píše: „Ved Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nikt, kto v neho verí, ale aby mal večný život“ (Jn 3,16). Boh poslal Slovo, a to sa nechal do nás priblížiť na kríž, aby nám zabezpečilo plnosť šťastia.

Pán nás urobil na svoj obraz. Na obraz lásky, ktorá sa prejavuje vo vzťahu k tým, ktorí nás sprevádzajú životom. Kristus chcel, aby nás spoznali podľa toho, že sa navzájom milujeme.

Existuje množstvo vtipov na adresu manželského spolužitia. Znevažovanie toho úžasného a posvätného daru nemá hranic. Ale, žiaľ, všetky tieto útoky často vychádzajú z reality.

Prečo?

Z manželstva sa vytráca láska a romantika.

Mnohí sa pýtajú: Kam sa stratila? Prečo neprežívam to, čo pred sobášom? Keďže tento svet odpovede neschádzke, rieši tieto situácie po svojom najčastejšie rozvodom alebo myšlienkom vôbec nevstupovať do manželstva (ved ak to nebude „klapat“, rozidme sa). Veriaci zatnú zuby a celý život prijímajú svoju trápenie ako nemenný údel. Ani jedno však nemení situáciu. Tú môže zmeniť iba láska. A to láska, ktorá sa prejaví slovom a konkrétnym skutkom. Prednádom sa mi dostať do ruk kniha, ktorá mi poohálila závó poznania. Mnohé z týchto vecí ma sprevádzali životom, ale až táto kniha mi pomohla pochopiť prečo vznikajú a čo s tým môžeme urobiť. Samozrejme, nie je to záračný liek na riešenie všetkých problémov v manželstve, ale môže nás nasmerovať na správnu cestu.

ZAMILOVANOSŤ A LÁSKA

Dva dôležité pojmy.

Zamilovanosť nemôžeme považova-

vať za skutočnú lásku, pretože nie je aktom vôle (často sa človek zamiluje, aj keď sa mu to vôbec nehodí), nes stoji nás žiadnu námahu. Tomu, kto je zamilovaný, nezáleží na osobnom raste partnera. Je skôr spojený s pocitom, že sme dosiahli cieľ a už na sebe nemusíme pracovať. Autori ju prirovávajú k rakete vystrelenej na obežnú dráhu emócií. Je to vlastne docasné emocionálne vzplanutie (podľa odborníkov trvá najviac dva roky).

Potom sa partneri musia pustiť do budovania skutočnej lásky, ktorá spája rozum s citom, zahŕňa vôlu, vyžaduje disciplínu a je si vedomá nutnosti ďalšeho rastu osobnosti.

Našou najdôležitejšou emocionálnou potrebou nie je byť zamilovaný, ale byť milovaný láska, ktorá vyrástá z vôľy a vedomého rozhodnutia. Takáto láska vyžaduje veľa sebadisciplíny a úsilia v prospech druhého človeka.

A stredobodom života v manželstve má byť práve takáto láska.

JAZYKY

Všetci sa najprv naučíme materský jazyk. Potom ďalešie, aby sme mohli komunikovať aj s ľudmi, ktorí nášmu jazyku nerozumejú. Používať svoj jazyk je však najpohodlnejšie riešenie. Naučí sa cudzí jazyk stoji nemálo času a úsilia. Ak však chceme viest zmysluplné rozhovery s ľudmi iných národov, neostáva nám nič iné, iba sa naučiť ich jazyk.

S láskou je to podobné.

Naša reč lásky sa obvykle od partnerovej značne lísi (ako slovenčina od maďarčiny), a to môže byť základný problém v situáciách, keď máme pocit, že pre našo partnera je to nezrozumiteľné, že sa ho to nedotýka. Ak chceme, aby našu lásku cítil, musíme ju prejavíť spôsobom, ktorému bude rozumieť.

CITOVÁ NÁDRŽ

Skúsmo si vnútro človeka predstaviť ako nádrž na lásku, ktorá čaká, aby bola naplnená. Práve v manželstve má

byť naplnená potreba lásky a intimity (taký bol Boží plán). Božie slovo hovorí: „...a budú jedným telom“ (Gn 2,24b). Znamená to, že jeden druhému vstúpi do života mimoriadne hlbokým a intimným spôsobom.

Láska potrebuje byť neustále obnovovaná (samozrejme, okrem Boha - Lásky, ktorá je nemenná). Stále nanovo potrebujeme naplniť neviditeľnú citovú nádrž partnera.

1. SLOVA UISTENIA

Mám príbuznú, ktorá sa vydala do zahraničia. Keď sa im narodili deti, úprimne sa z nich teší. Po čase si však uvedomila, aký rozdielny je manželov prístup k detom. Za každú vec ich povzbudzoval, chvánil, tleskal. Jej sa to viedlo prehnane. On mal zasa problém prijat to (slovenské) neustále kritizované a vyhladávanie chýb.

Mark Twain sa raz vyjadril: „Z dobrého komplimentu by som mohol byť živý dva mesiace.“ Ak by sme to zobražili doslova, tak šest komplimentov ročne by jeho citovú nádrž naplnilo.

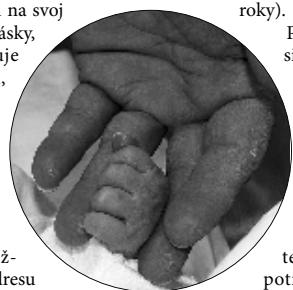
Jednou z možností, ako budovať vzájomný vzťah, ako vyjadriť svoju lásku partnerovi je používať slová, ktoré budujú. Napríklad: „Dnes vyzeráš fantasticky. Nikto to nevie urobiť tak, ako ty.“ Nesmie to však byť prázdne lichotenie. Ak kladne prijímame svojho partnera a slovne to vyjadrimo, odpoved nenechá na seba dlho čakať.

Možnosti, ako partnera slovne uistíť, je viaceré:

Slová povzbudenia napĺňajú odvahu. Možno sa vďaka nim odhalí skrytý talent vášho partnera. Často máme strach. Milujúci partner nám môže dodať odvahu, ktorú potrebuje.

Láskavé slová odvracajú hnev. Spojené s pokorou a uznaním vlastnej chyby zmierňujú zranenia, ktoré si navzájom spôsobujeme: „Milujem tā. Záleží mi na tebe. Odpusť mi. Aj ja ti odpustám.“ Toto buduje.

Každý z partnerov má nejaké túžby a požiadavky. Spôsob, akým na tieto túžby upozorňujeme, je veľmi dôležité. Láska bude prosiť, nie požadovať. Vyjadrenie typu: „Druhé ženy stihnu aj obed, aj koláč. Ten nemáme, ako je rok dlhy,“ svedčí o tom, že človek

nekoná ako dospelý. Niekedy stačí tak málo: „Dal by som si nejaký koláč. Ten jablkový bol fantastický.“ Po kornými slovami dávame partnerovi nájavo, že môže urobiť niečo, čo je pre nás dôležité.

Zapamätajme si, že prosba dáva lásku sáncu, zatial' čo požiadavky ju dusia.

2. POZORNOSŤ

Ak sa s dietátom hram a popri tom sa rozprávame alebo telefonujeme s iným človekom, je na nás namrzené. Po chvíli ho takáto hra prestane zaujímať. Keď hovoríme o pozornosti, máme na mysi maximálne sústredenú pozornosť. Možno sa vám stalo, že ste niečo rozprávali a manžel čítal noviny. Keď ste sa ohradili, povedal: „Ale ja ďa počúvam.“ Toto nie je pozornosť. Ak je pre partnera primárny jazykom lásky pozornosť, musíme odložiť akúkoľvek činnosť a plne sa mu venovať (aspoň 10 minút denne).

Ludí s týmto primárnym jazykom lásky napĺňa, keď môžu robiť všetko spoločne – spoločná dovolenka, spoločná práca v záhrade. Niekedy je to veľmi náročné na čas a trpežlivosť, ale Božie slovo hovorí, že lásku je trpežlivá.

Kde na to (pri dnešnej zaneprázdnenosti) vziať čas?

Láska všetko prekoná. Možno sa budeme musieť vziať individuálnych plánov a záujmov, možno budeme musieť robiť veci, ktoré nerobíme radi.

Stojí to za to? Určite. Čo z toho budem mať ja? Potešenie zo života s partnerom, ktorý bude mať is-tu mojej lásky.

3. PRIJÍMANIE DAROV

V každej spoločnosti je prijímanie darov súčasťou manželstva a prejavom lásky. Môžeme ho vziať do ruky a povedať: „Spomenu si na mňa.“ Aby sme niekomu mohli dar kúpiť, musíme naň myslieť. Ak bude prijímanie darov mojím primárny jazykom, budem prsteňu, ktorý od partnera dostanem, priklaďať veľký význam a budem ho nosiť s hrdostou. Veľmi dôležité budú aj všetky ďalšie darčeky, pretože budú vyjadrením partnerovej lásky. Bez týchto symbolov sa môže

stať, že budem o nej pochybovať.

Ak chceme, aby sa z nás stal úspešný darca, možno budeme musieť zmeniť svoj vztah k peniazom. Musíme si uvedomiť, že ak je toto primárny jazykom nášho partnera, niet lepšej investície ako investícia vložená do budovania vzťahu. Nestrachujme sa o svoje úspory. Investujeme ako dobrí sluhovia a zisk bude mnichobasný.

D a r ē c k y nemusia byť finančne náročné, pretože partner za nimi obvykle nehľadá peniaze, ale lásku.

Existuje ešte jeden dar, ktorý sa nedá zobrať do rúk. Je to dar blízkosti – byť v správnej chvíli (obzvlášť v tažkej) pri partnerovi.

4. SKUTKY SLUŽBY

Vynikajúco varí, perie, žehlí, stará sa o deti. To je konštatovanie človeka, ktorého primárny jazykom sú skutky služby. Ak sú konané s kladným postojom, sú naozaj mocným vyjadrením lásky. Ježiš Kristus nám na jednoduchom príklade ukázal, ako máme jeden druhému prejavovať lásku: umyl nohy svojim učeníkom.

Povzbudil nás, aby sme tak robili aj my. Možno to bude vyžadovať prehodnotenie klasickej úlohy manžela a manželky. Možno bude manžel musieť viac pomáhať v kuchyni alebo viac času tráviť s deťmi. Potom zrazu zistíme, že máme na seba ovela viac času. Ak sa rozhodneme hovoriť so svojím partnerom týmto jazykom lásky, budeme musieť rádikálne zmeniť svoje manželstvo.

5. FYZICKÝ KONTAKT

Veľa výskumov dokázalo, že deti, ktoré sú objímané a láskané, majú oveľa vyrovnanejšiu emocionálny život. Dôležité to bolo aj pre matky, ktoré Ježišovi prinášali svoje deti, aby sa ich dotklo.

Fyzický kontakt je účinným vyjadrením lásky nielen k deťom, ale aj k partnerovi. Spojenie ruky, bozký, objatia a intímne manželské spojenie

– to všetko sú spôsoby, ktorými si manželia prejavujú lásku. Pre niektorých je to zároveň primárny jazyk lásky. Bez takéhoto prejavov sa cítia nemilovaní, pochybujú o partnerovej láске.

Darmo bude manželka „vykrmovať“ svojho manžela, keď jemu by možno stačili varené zemiaky s mliekom a jedno láskavé objatie. Človek, ktorého primárny jazykom je fyzický kontakt, bude dôtokom rozumieť oveľa lepšie ako slovám. Ak takého človeka udrie-meme, bude to pre neho veľmi traumatická udalosť.

Vyšleme mi posolstvo, že ho nenávidíme. Pre týchto ľudí znamená manželská nevera koniec vzťahu. Je to vlastne „explózia“ citovej nádrže.

PRIMÁRNY JAZYK

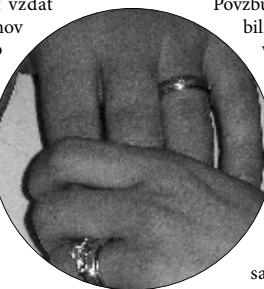
Niektorí si svoj primárny jazyk a primárny jazyk svojho partnera určia okamžite. Pre niekoho to bude zložitejšie. Dôležité je vísiať si, čo má alebo partnera najviac poteší, alebo rozčula, v akých situáciach pochybujeme o partnerovej láske.

LÁSKA MÔŽE PREMIEŇAŤ BUDÚCNOSŤ

Láska naozaj môže všetko premeniť, ale musí byť prítomná v každom slove a v každom skutku. Niekedy je to veľmi tažké a pomalé, najmä keď jeden z partnerov nemá záujem. Vtedy nanovo potrebujeme prijať Pánovu výzvu: „Ale milujte svojich nepriateľov, dobre robte, požičiavajte a nič za to nečakajte! Tak bude vaša odmena veľká a budeť synmi Najvyššieho, lebo on je dobrý aj k nevdačným a zlým. Budte milosrdní, ako je milosrdný váš Otec! Nesúdte a nebudeť súdení! Neodsudzujte a nebudeť odsúdení! Odpuštajte a odpustí sa vám. Dávajte a dajú vám: mieru dobrú, natlačenú, natrasenú, vrchovatú vám dajú do lona. Lebo akou mierou budete meráť, takou sa nameria aj vám“ (Lk 6, 35-38).

Pane, pomôž nám vyberať tie správne slová a konáť správne skutky, aby sme milovanému človeku dokázali prejavať svoju lásku.

(podľa Gary Chapman
– Páť jazykov lásky)
Dada Kolesárova

Zažiaril aj v našich srdciach?

Každý z nás už zažil výpadok elektrického prúdu. Je to nepríjemná skutočnosť. Zvlášť, keď sa to stane večer za tmy. Čo vtedy urobíme ako prve? Hľadáme baterku alebo sviečku. Lebo chceme vidieť. Bez svetla by sme boli stratení. Nevedeli by sme sa orientovať okolo seba, nevideli by sme jeden druhého a ľahko by sme sa zranili.

A čo duchovná tma?

Má podobné následky, ktoré sú však ešte hlbšie, lebo sa týkajú našej duše. Ak žijeme v duchovnej tme, ktorá je vytvorená následkom hriechu (ktorého sa nechceme vzdať), tiež sa nevieme správne orientovať v žiadnej oblasti života. Podotýkam - v žiadnej. Nevidíme Boha ani ľudí okolo seba správnym pohľadom - pohľadom lásky, a sme ovela jednoduchšie zraniteľní zlým duchom.

Okolo nás chodí veľa ľudí, ktorí sú vidia svojimi telesnými očami, ale ich duša je v tme. Vela ľudí, ktorí hovoria či spievajú krásne texty o láske, o tom, ako má človek rád iného, ako je dobré odpúšťať, aký je človek osamelý, ak nemiluje. A pritom život mnohých z nich ani zdaleka nezodpovedá tomu, čo hovoria či o čom spievajú. Ich vnútore je plné rán, o ktorých možno ani nevedia a ich duša nevidí Svetlo, pre ktoré bola stvorená.

„Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha, a to Slovo bolo Boh. Pravé svetlo, ktoré osvecuje každého človeka, prišlo na svet“ (Jn 1, 1, 9).

A to Slovo – Ježiš Kristus sa sám nazýva svetlom.

Čo nám osvecuje pravé svetlo?

Odpoveď nájdeme u sv. apoštola Pavla v Druhom liste Korintanom: „Lebo Boh, ktorý povedal: „Nech z temnoti zažiarí svetlo; zažiaril aj v našich srdciach na osvetenie poznania Bozej slávy v tvári Ježiša Krista“ (2 Kor 4, 6).

Ježiš chce teda v prvom rade osvetliť poznanie Boha Otca.

Ježiš totiž neprišiel na svet len preto, aby za nás zomrel, ale aj preto, aby nám ukázal, kto je Boh Otec.

Tvoj obraz o Bohu Otcovi možno nie je správny.

Bolo by veľkým nešťastím pre človeka, ak by po smrti zistil, že Boh je vlastne niekto celkom iný, než akého si predstavoval a k akému sa modril. Že to nie je Boh tužiaci po pomstie ani Boh, ktorý sa teší, že hriešnik trpí a zomiera vo svojich hriechoch, ani Boh, ktorému je jedno, čo robíme, lebo máme slobodu.

Naša predstava o Bohu je formovaná mnohými podnetmi, no jeden z najhlavnejších spočíva v tom, aký je alebo bol nás vlastný pozemský otec. Lebo Boh sa nazýva otcom. A ty, keď to počuješ, tak si tento pojem otcovstva automaticky spájaš so vzťahom svojho otca k tebe. Teda tvоя predstava o Bohu sa v určitom slova zmysle stáva obrazom tvjeho otca. Lenže tento tvor pozemský otec neboli dokonalý. Možno bol veľmi prísný a za všetky, aj tie najmenšie, priestupy si bol trestaný. A tak si budeš predstavovať aj Boha Otca ako toho, kto ti každý tvor pád dá hned pocití a kto ti nič len tak neprepáči. A budeš mať pred ním strach. Alebo máš otca, ktorý ti všetko dovolí. Tak si môžeš myslieť, že aj Boh Otec je takýto. Že si môžeš robiť, čo chceš a nebude to mať žiadne veľké následky.

Prosíme Boha, aby vložil do našich sŕdc ten pravý obraz o sebe. Najprv však musíme pred Pánom odpustiť svojmu otcovi.

To, aký je skutočne Boh, sa dozvieme

najlepšie z jeho slov: „Boh je láska“ (1Jn 4, 8). Je to ten, kto ťa miluje a prijíma takého, aký si, so všetkými chybami aj talentami, s výzorom, postavou, nadaním, s tým, v čom si dobrý, aj s tým, čo ti veľmi nejde. On ťa neodsúdi, ak zhrešíš a s pokorou povieš: „Prepáč.“

Tuží, aby si ho miloval, lebo kvôli tomu ťa stvoril. To má byť to najdôležitejšie v tvjom živote.

Záchrana

Túži po tom, aby si miloval aj ľudí okolo seba. Aj oni sú Božími deťmi. Ak deň ještě neodíši. Ale aj tých máš milovať.

Miluješ tā preto, lebo sám je láska a stvoril tā z lásky.

Nie si tu náhodou.

Nie je náhoda, že si sa narodil rodičom, ktorých máš, v krajinе, kde žiješ, ani že si sa narodil v tejto dobe. Boh má s tebou jedinečný plán. Ako s nikým iným. S tebou má osobitný plán, lebo si original a nies viac takého istého človeka, akým si ty. A aby ti to dokázal, poslal svojho syna – Slovo, aby ožiaril tvój život, aby si videl pred seba, kam smeruješ.

Každý z nás je k niečomu povolaný.

Niekto je učiteľ, iný kniez, niekto sa stará o deti a niekto maluje. Každý z nás má nejaký dar od Boha, ktorý môže vo svojom povolaní rozvíjať. A ak to robí na Božiu slávu, môže sa týmto spôsobom posväčovať.

No Ježiš nám ukazuje a osvetluje aj iné povolanie.

Povolanie k svätosti.

Aj toto je vôľa Boha Otca. Naša svätość. Ba dokonca byť svätým je povinnosťou každého pokrsteného človeka. Človek, ktorý nie je svätým, nemôže byť štastný. Lebo nie je tým, kym má byť a kvôli čomu ho Boh stvoril. Byť svätým znamená plniť vôľu Otca tam, kde som. Konáť to, čo by robil Ježiš Kristus, ak by bol na mojom mieste. Žiť pod vedením Svätého Ducha. Lebo toho nám poslal Ježiš Kristus po svojom nanebovstúpení. A on nás má naučiť všetko, teda žiť sväto. Možno máme problém žiť svoju svätość.

Hanbíme sa, lebo ľudia okolo nás tak nežijú.

Prečo by sme sa mali odlišovať?

Kresťania sa väčšinou odlišovali od iných. A iní si to všimli. A pre mnohých to bol jeden z impulzov na zmenu života.

Ponúka sa nám veľa návodov na šťastný život.

Ten pravý nájdeme len u toho, kto najlepšie vie, načo nás stvoril. Človek nájde zmysel svojho života jedine vtedy, ak bude žiť vo svete. Vo svetle Ježiša Krista. V opačnom prípade nemôže nájsť nič a vždy bude len tápať v neistote a jeho duša nebude naplnená pokojom.

Boh je zmyslom tvorho života a nič krajšie nenájdeš, nech by si hľadal kdekolvek a akokolvek.

Slavomír Palfi

Spočiatku to mal byť deň ako každý iný. Prebudíš sa vo svojom staromládečnekom byte, slnko už na mná pozera poriadne zvyšoka. Vystrčíš ruku spod paplóna a zapínas rádio, aby som zistil presný čas. Z pokrkanej škatulky lovíš poslednú cigaretu a labužnícky si ju zapalujem. Akože teplé raňajky. Po pári ľahoch pípa časové znamenie a mne sa od hládu stahuje žáludok – do obedu chýba jedna hodina. Pomaly sa šúchem do kúpelne. Po chvíli začíname hľadať svoju železnú zásobu pátkorunáčok. Nachádzam ju iba náhodou v plastovom tégliku. Stačí mi na celkom slušný obed v reštaurácii proti.

Potom už nič nie je tak, ako po iné dni. Jedálenské je úplne vylúdené. Pre istotu ju celú občadzám, lebo sa mi nechce obebovať samotnému. Ešte aj čašníčka sa objavuje až vo chvíli, keď už ovládam takmer späť celý jedálny lístok. Objednávam si akési mäso s kapustou a k tomu knedliky. Namiesť mi však prináša zemiaky, ale trávam na knedlikoch. „Musíte počkať, ešte nie sú dovarené,“ hovorí naštvané. A ja hľapák súhlasiem. O chvíľu kladie predo mná vybojanú poživeň a bez slova minze kdesi v zákluse.

Vítazoslavne napichujem na vidličku polovicu knedlíka. Prehľtnem, ale čosi nie je v poriadku. Po prve, nemôžem sa nadýchnuť. Po druhé, v hrudi pocitujem tupú bolest. Rýchlo sa napijem piva, ale ono sa okamžite vracia späť. Zrazu sa mi zatmie pred očami, ale v myšli mi začína svítať, že situácia je vážna. Vyskakujem zo stoličky a bežím smerom ku kuchyni. Cestou bombardujem pásťou svoj chrbát. Nepomáha to, ale nezvyčajné zvuky prilákajú čašníčku. Keď zbadá moju červenú tvár s vtreštenými očami, zvrne sa a s prenikavým jakotom trieli, odkiaľ príšla. „To je môj koniec,“ stihнем si pomyslieť, keď sa s kruhmi pred očami tackám späť do jedálne. A tam ho uvidím.

Jednoducho tam stoji a priponíma mi zázračného dedušku z rozprávky. Je sviatočne vyobliekaný ako vidiečan, ktorý sa vybral k lekárovi do okresného mesta. Chcem mu vysvetliť, o čo ide, ale zistujem, že nemôžem zo seba vyslať ani hlásku. On sa však iba milo usmeje a urobí upokojujúce gesto. Prudko ma otočí, zvalí na najbližší stôl

a z celej sily tresne po chrbte. Na chvíľu asi strácam vedomie, lebo keď otvorí oči a postavím sa na roztrasené nohy, môjho záchrancu nikde nevidím. Namiesto neho zbadám vchádzanie dvoch uniformovaných strážcov zákona. Pravdepodobne ich zavolali vyplášnené ženy z kuchyne. „Čo to vystrájate, človeče,“ rozkričí sa na mná jeden z nich. Ale ja sa namiesto odpovede rozbieham von. Pred reštauráciou sa na chodníku k sebe túli mladý párik. Na moju otázkhu, či nevideli vychádzáť staršieho muža, iba zavŕňa hlavami. „Ale my áno,“ začujem za sebou policajtov hlas. „Keď sme sme vchádzali,“ pokračoval, „skoro ho zrazil autobus.“

Vraciam sa s nimi späť do jedálne a všetko im vysvetlujem. A pretože mi čašníčka velkoryso odpúšťa a netrvá dokonca ani na zaplatenie útraty, za to ušetrené peniaze obom policajtom objednávam po pive. Oni mi za odmenu prezrádzajú poznávaciu značku autobusu. Vypátrať jeho vodiča nie je potom žiadne umenie. Nachádzam ho večer v garážach dopravného podniku. Keď ma uvidí, zbelie ako krieda. „Ste od polície?“ pyta sa opatrné. Upojokujem ho, že som iba bezvýznamny učiteľ a hľadám svojho dobrodincu. Nevyhadzuju ma. Ale kým prehovorí, vyzfají dve cigarety za sebou. „Vrávite, že vám fakticky zachránil život?“ Prikývnem. „Tak ja vám teda poviem, čo sa tam dnes stalo.“ Hlas sa mu trocha trasie. „Ja som toho starca pre tou reštauráciu celkom určite nabral.“ „Ale tí policajti tvrdili opak,“ oponujem mu. „Som si istý, že som ho zasiahol pravou stranou. Okamžite som zabrzdil a vybehol von. Ale po dedkoví ani stopy. Akoby sa vyparil. Nemohli nič vidieť, boli na opačnej strane. A okrem nich som tam nevidel živej duše.“ „Museli ste počuť nejaký náraz, nie?“ Energicky zavŕň hlavou. „Nezáčul som ani tu.“ Akoby zrazil ducha, pomyslím si. A môj spoluvedeník si to zjavne myslí tiež.

Chvíľu len tak mlčíme a fajčíme. „Prosím vás, nehovorte nikomu, o čom sme sa tu rozprávali,“ hovorí mi pri lúčení, „češť by mi mohli zobrať vodičák.“ „Nebojte sa, vy vozíte ľudí, ja zas učím deti. I ja sa chcem po prázdninách vrátiť do školy.“ Ale obaja vieme svoje. A toho starca som prestal hľadať. Počopil som, že ho asú nikdy nenájdem.

Jozef Hlivjak

Dieťa za každú cenu?

Ako sa Cirkev stavia k asistovanej reprodukcii? Je povolená alebo nie?

(Dana, 35)

Milá Danka, Katechizmus Katolíckej cirkvi (čl. 2373-2379) potvrzuje, že ľudský život je *darom*. Život ľadovka pochádza od Boha, je jeho *darom*, preto iba Boh je jediným Pánom tohto života – vznik a smrť života ľadovka sú v Stvoriteľovej moci.

Teologická komisia Konferencie biskupov Slovenska sa vyjadriala k problematike asistovanej reprodukcie, keď zdôraznila, že: „...vždy častejší problém porúch plodnosti, spôsobený mnohorakými okolnosťami života moderného ľadovka, úpravná túžba manželov darovať život a vychovať deti, ktoré sú ovciam manželstva a pozehnaním pre rodinu i celú spoločnosť, **zvýrazňujú naliehavú potrebu štúdia a uplatňovania takých metód asistovanej reprodukcie ľadovka, ktoré nie sú zatažené morálnym nedostatkami metód umelého oplodnenia.**

Na druhej strane, **také metódy umelého oplodnenia ľadovka, ktoré nerešpektujú dôstojnosť ľudskej osoby** a posvätnosť, nezastupiteľnú úlohu a jedinečný charakter manželstva, založeného na dobrovoľnom zväzku muža a ženy; metódy, ktoré počítajú s umelým vytváraním ľudských zárodkov a ich selekciou, dlhodobým zmrazením a deštrukciou, prípadne s ich použitím na účely výskumu, predovšetkým metódy oplodnenia *in vitro*; **sú morálne ľažko pochybené a neprírustné**“ (Porov: Teologická komisia KBS: Vyhľásenie k problému umelého oplodnenia, Bratislava 11.05.2001).

ČO JE TEDA DOVOLENÉ A ČO NIE?

Vysvetlenie pojmov: Keď sa oplodenie uskutoční zavedením mužskej

spermie do ženských pohlavných orgánov, nazýva sa to **umelé oplodnenie** (alebo *umelé inseminácia*). Ak sa oplodenie odohráva mimo tela ženy (*in vitro*), ide o **umelé mimotelové oplodnenie**.

V nevlastnom zmysle slova je **umelé oplodnenie dovolené**, ak hovoríme o manželoch = *homológne* (ne nikdy *heterologné!*) = darca spermí i nie je

vlastný manžel).

Spočíva v tom, že sa použijú určité mechanické a chemické prostriedky na to, aby sa pohlavný styk stal možným či plodným. „*Nedá sa len tak bez níčoho odsúdiť používanie istých umelých prostriedkov „určených na uľahčenie prirodzeného aktu alebo na dosiahnutie ciela tohto aktu po jeho normálnom vykonaní.*“ (Pius XII).

Vo vlastnom zmysle slova umelé oplodenie spočíva v tom, že semeno muža sa dopraví do organizmu ženy bez sexuálneho styku. Takýto spôsob **umelého oplodnenia nie je morálne prijateľný.**

KAM BY STE AŽ ZAŠLI V TÚŽBE PO DIEŤAŤI? ČO BY STE BOLI OCHOTNÍ UROBIŤ, ABY STE MOHLI MAŤ DETI?

Peter, 19: Neviem, nebol som v takejto situácii. Asi by som najprv začal študovať, čo môžem urobiť, aby som to zmenil.

Eva, 21: Ak by sme nemohli mať deti, rozmyšľala by som o adopcio. Ak by manžel súhlasil, aj viacerých detí.

Lucia, 16: Čokolvek, čo je dostupné.

Marián, 18: Viem, že sú dnes široké možnosti, ako riešiť tento problém. Asi by som sa snažil vyskúšať všetky možnosti.

Anketu pripravila Števka Čepová

Vyššie povedané platí i o **umelom oplodnení v skúmakve (in vitro)**. Technológia spočíva v tom, že vajíčko ženy, ktoré je vybraté z jej tela, sa oplodní v skúmakve spermou muža, a potom sa už oplodnené vráti do tela matky. Dochádza tu k experimentovaniu s ľudským životom.

Splodenie nového života a spôsob tohto splodenia sa má riadiť prirodzenými zákonomi, má sa to udať v manželstve, a to **úkonom špecificky manželským**. Pri **umelom oplodnení vo vlastnom** zmysle alebo **pri oplodnení in vitro** dochádza k neprirodzenému oddeleniu biologickej stránky od stránky personálnej – oddeluje sa pohlavný úkon od úkonu plodenia.

Svätý Otec Benedikt XVI. ešte ako kardinál Jozef Ratzinger v rozhovore s nemeckým novinárom Petrom Seewaldom pre publikáciu *Boh a svet* povedal: „*Ked' ľudia začnajú brať zo „stromu života“ a robia sa pánni nad životom a smrťou, prekráčajú poslednú hranicu.*“

Niet pochýb o tom, že bezdelenosť spôsobuje manželom nemalé utrpenie. Želanie mať dieťa je prejavom lásky a povolania k rodičovstvu. Toto želanie však neoprávňuje k používaniu akýchkoľvek prostriedkov a tiež sa nedá zameniť s nárokom či právom mať dieťa za každú cenu. Je potrebné ctí si hodnotu každého ľadovka vrátane embrya, predchádzať manipuláciám s ľudskými zárodkami, chrániť jednotu rodičovského spojenia a nezničovať akt plodenia pod úroveň dôstojnej ľudskej osobe. Súčasne je ale potrebné podporovať výskum skutočného liečenia neplodnosti.

Marek Petro

PROSBY SPRAVODLIVÝCH

Ked' Eliezer prišiel so všetkými ľavami a nákladom k studni, začal sa modliť: „Pane, Bože môjho pána Abraháma! Udeľ svojmu služobníkovi Abrahámovi milosť a daj, nech môžem vyplniť jeho príkaz už dnes. Hľa, stojím pri studni. Čoskoro prídu z mesťa dievčatá po vodu. Nech prvá z nich, ktorú požiadam, mi dá napiť sa a nech povie: «Napi sa, ba napojím aj tvoje ľavy!» Tá bude tou, ktorú si určil pre Izáka.“

Eliezer rozmýšľal veľmi múdro: „Dievča, ktoré bude natolko dobré a štredé, že ponúkne vodu nielen mne, ale i mojim ľavám, je hodného toho, aby bolo prijaté do po-hostinného Abrahámovho domu.“

Traja ľudia volali k Pánovi a pred-kladali mu nie celkom „korektné“ prosby. Pán ich jednakovo vypočul. O koho išlo?

Prvým bol Eliezer. Žiadal Pána: „Nech sa stane tak, aby dievča, ktoré povie: «Napi sa, ba napojím aj tvoje ľavy!» bude tou, ktorú si vybral pre svojho služobníka Izáka.“

Samozrejme, Eliezer nemohol mať istotu, že toto dievča nebude mať žiadne nedostatky. Ved' sa mohlo pokojne stať, že by to povedalo slepé alebo chróm dievča. Napriek tomu si Pán vážil jeho prosbu a poslal Re-beku, ktorá úplne vyhovovala domu spravodlivého Abraháma.

Druhým bol kráľ Šaul. Pri boji s Filištincami zistil, že ten, kto pre-môže filištínskeho obra, bude jeho začom (1 Sam 17,25). Toto vyhlásenie skrývalo v sebe nebezpečenstvo, lebo akýkoľvek otrok či nezákonne narodený mohol vypnúť túto túluhu a dostat tak ruku Šaulovej dcéry. Ale Pán opäť prejavil svoju milosť a do-volil Dávidovi zraziť velikánu, a tak sa oženiť s kráľovskou dcérou.

Tretím bol sudca Jefte. Pri boji s Amonom slávnostne vyhlásil: „Bože, ak sa vrátim domov v pokoji, prinesiem ti ako obetu to, čo z môjho domu stretnem ako prvé“ (porov. Sud 11,31). V ústrety mu mohol vyjsť pes, tava alebo akýkoľvek nečisté zvieria – či by Pán prijal takúto obetu? Preto ho Pán potrestal tým, že ako prvá vyšla jeho dcéra.

Prečo Pán odpovedal na prosby Eliezera a Šáula požehnaním a na Jefteho prosby nie?

Ked' Eliezer žiadal Pána o pomoc pri hľadaní manželky pre Izáka, zo samotnej prosby vyplývalo, že dievča má byť dobrosrdečné. Podobne Šaul – vedel, že človek, ktorý zvítaží nad

Slnka: www.livedownloads.com

Goliášom, a tak zachráni židovský národ, musí mať veľké prednosti. Teda už samotné podmienky, ustanovené Eliezerom či Šaulom, boli dobrým základom. Slub Jefteho, naopak, bol nerozvážnym. Bolo by lepšie, keby ho vobec nedal. Ked' už tak spravil, Pán odpovedal rázne a nemilosrdne.

Modlitba Eliezera spôsobila okam-žité konanie. Ešte ani neskončil modlitbu, keď Rebeka pristúpila k studni.

O troch ľuďoch je známe, že do-stali odpoveď na svoje modlitby okamžite:

Skôr ako Eliezer skončil modlitbu, príša Rebeka (Gn 24,15).

Mojžiš prosil Pána, aby potrestal vzbúrenca Koracha a jeho stúpen-cov. Sotva predniesol prosbu, zem sa rozdelila a pohtila ich zaživa (Num 16,31).

Šalamún žiadal Pána, aby slávnos-te posvätíl chrám. Okamžite sa z neba spustil ohň (2 Kron 7,1).

V podstate Pán okamžite vypočul nielen modlitby týchto troch spravod-livých. Vždy bez meškania prijíma modlitby všetkých spravodlivých.

preložila a upravila
Valéria Juríčková

SODOMA A GOMORA

Staroveké mestá z čias Abraháma, známe svojou zvrhlosťou a svojím osudem. Jestovvali naozaj? Archeoló-gia nám ukazuje, že Sodoma a Gomora naozaj existovali. V 80-tych rokoch 20. storočia objavil Ron Wyatt ruiny týchto miest. Nachádzajú sa blízko Mŕtveho mora, no nie, ako sa všeobecne verí, pri jeho južnom konci. V skutočnosti spolu so Sodomou a Gomorou päť miest, ktoré Boh zničil v roku 1898 pred Kris-tom, vytvára severo-južnú línu pozdĺž Jordánu a Mŕtveho mora.

Obsahujú dôkazy o sire, ktorú na ne nechal Boh padat. Guľôčky obsa-

hujú 96% síry a horia pri 5000°C. Toto je jediné miesto na zemi, kde sa dá nájsť síra v takejto okrúhlnej forme. Mimoriadne vysoké teploty vytvorili odtieňované vrstvenie popola, ktorý vznikol termálou ionizačiou. Mestá sú takmer úplne obrátené na biely popol. No dajú sa v nich nájsť člove-kom vytvorené formácie – zikkuraty, sfingy, okná, oblúkové vchody a múry podobné dvojitým kanaanským mest-ským múrom. Našla sa aj hlava kopije, spálené skladisko zlata, zhorené kosti, džbány a dlaždice. Domy sú pozoru-hodné veľkosťou. Poukazuje to na ľudí veľkého vzrastu, ktorí tu kedysi bývali.

Tá, ktorá podopiera

Kresťanské manželstvo sa rozvíja zdravo iba vtedy, ak každý z partnerov pozná svoju biblickú úlohu. V minulej téme sme sa zaoberali úlohou manžela, teraz sa pozrieme na úlohu manželky. Pozrieme sa, čo hovorí o manželke Biblia.

JE POMOCNÍČKOU

„Potom Pán, Boh, povedal: „Nie je dobre byť človeku samému. Urobím mu pomoc, ktorá mu bude podobná“ (Gn 2,18).

Mohli by sme to preložiť aj takto: „Urobím mu pomocníčku, aby ho urobila úplným“. To by naznačovalo, že muž je bez svojej manželky neúplný. Hebrejniciu je niekedy tažké doslovne preložiť, ale našim zámerom je pochopiť hlavný bod: Boh stvoril ženu, aby bola pomocníčkou.

Dnes si mnoho žien myslí, že byt pomocníckou znamená byť menej cennou. To je však omyl, nakoľko v Kristovom tele nie je nikto nikomu nadradený alebo podradený. Každému z nás je dané miesto a povolenie a Boh od nás očakáva vernosť na mieste a v povolaní, ktoré sme od neho prijali.

Ježiš slúbil svojim učenikom, že po svojom odchode im pošle pomocníka. „A ja poprosím Otca a on vám dá iného Tešítele, aby zostal s vami naveky - Ducha pravdy, ktorého svet nemôže prijať, lebo ho nevidí ani nepozná. Vy ho poznáte, veď ostáva u vás a bude vo vás“ (Jn 14,16-17).

Slovo Tešítel je možné preložiť aj ako pomocník, obhajca, zástancu, obranca. Ježiš tu opisuje Svätého Ducha ako pomocníka. Znamená to snáď, že je podradený? Práve naopak, Svätý Duch je Boh. Ani manželka, ktorá napĺňa Bohom danú úlohu pomocníčky, nie je menej cenná ani podradená.

PODRIADUJE SA SVOJMU MANŽELOVI

Apoštol Pavol píše v Liste Efesánom: „Ženy, podriadiť sa svojim mužom“ (por. Ef 5,22). Tento citát je polemický, nakoľko bol vytrhnutý zo svojho biblického kontextu. Predchádzajúci verš je totiž adresovaný všetkým kresťanom: „...podriadiť sa jednej druhým v bázni pred Kristom“ (Ef 5,21). Toto je hlavný princíp podriadovania sa v Kristovom tele. Toto by malo byť rozlišujúcim znakom všetkých kresťanov: pokorný, podriadijúci sa postoj k sebe navzájom.

V tomto kontexte je manželke dané jedinečné a zvláštne prívilegium: svojim postojom k manželovi odzráza postoj Cirkvi ku Kristovi. Ak sa na to pozérame z tohto pohľadu, podriadenie sa nie je povinnostou uvalenou na manželku, ale zvláštnou prednostaou, ktorú dostala od Boha. Apoštoli Peter aj Pavol, jeden znenatý, druhý slobodný, začali svoje vyučovanie na tému „poriadok v rodine“ s manželkou zodpovednosťou podriadiť sa svojmu manželovi. Ak manželka nesplní svoju zodpovednosť, je skoro nemožné, aby manžel splnil svoju zodpovednosť. Rodina, v ktorej sa manželka nepodriadije manželovi a nedovolí mu zaujať miesto hlavy rodiny, ostáva bez duchovnej ochrany. Podobá sa rozbúrenému moru bez kapitána. Existuje iba jedno efektívne riešenie – obnovenie Božieho poriadku v našich rodinách.

PODPORUJE (PODOPIERA) SVOJHO MANŽELA

Boh stvoril ľudské telo tak, že hlava sa nedokáže držať sama hore. Ak je muž hlavou rodiny, tak je to práve telo, ktoré ju musí podoperať (niest). A to je zodpovednosť manželky.

Snímka: www.montana-wedding-photographer.com

Z praxe je známe, že muži sú v mnohých oblastiach slabými stvoreniami. Duchovná manželka však bude vidieť slabosti svojho manžela, ale nebude sa na ne zameriavať, radšej ho bude múdro a taktne podopierať.

POVZBUDUZJE

Neexistuje nič bolestnejšie ako manželka, ktorá znechucuje a odráža svojho manžela. Poukázali sme na to, že jeden z titulov Svätého Ducha je pomocník, ale toto slovo by mohlo byť rovnako preložené ako povzbudzovač. Ked manželka povzbudzuje svojho manžela, napĺňa v danej situácii úlohu Svätého Ducha.

PRIHOVÁRA SA ZA SVOJHO MANŽELA

Manželky niekedy padnú do pasce, v ktorej strávia veľa času kritizovaním svojich manželov, trápením sa a poukazovaním na ich nedostatky. Pritom sa z nich vôleb nemodia. Manželka, ktorá na kolenách dakuje za svojho manžela, bude mať z toho zaručene úžitok. Spolupracovali sme s dvoma manželskými párami, ktorí mali problém v manželstvach. V každom prípade išlo o väzne slabosti manželov. Tieto dve manželky sa dohodli, že sa budú každý deň stretať a prihovárať sa zo svojich manželov. Robili to verne niekoľko rokov. Dnes sú ich manželstvá v poriadku a ich manželia dosahujú úspechy. Tito muži by sa nikdy nestali tým, čím sú, bez vytvarej a vernej modlitby svojich manželičiek. Prihovor prináša lepšie dividendy ako kritizovanie alebo stážovanie sa.

Prajeme si pre naše kresťanské rodiny mnoho manželiek plných Svätého Ducha, očotných prinášať obety, ktoré priniesú sladké ovocie radosťného manželstva a rodičovstva.

Anton a Alžbeta Parílákoviči

Aké budú hodnoty v budúcej Európe?

Ked' pred vyše dvetisíc rokmi prišiel na svet Ježiš Kristus, Európa ako duchovný celok neexistovala. Existovala Rímska ríša, na juh od nej sa nachádzali piesky Sahary, na západ oceán, na sever barbari v lesoch, na východ Parti. Stredozemné more vytváralo stred sveta, ale ne-tvorilo hranicu svetov.

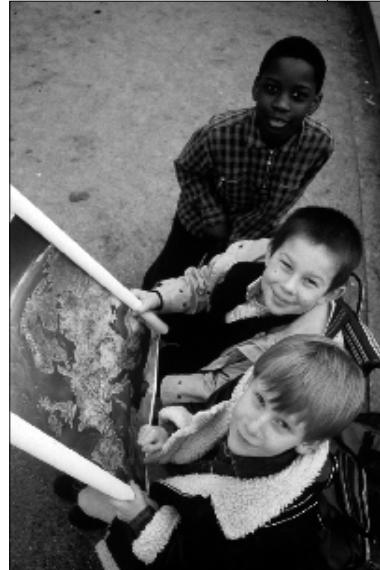
Rímska ríša nepotláčala v tom čase identitu podmanených území, napriek tomu vykazovala znaky duchovnej jednoty. Ako sa javí situácia dnes? Vykazuje dnešná Európa znaky duchovnej jednoty?

Pri príležitosti rozšírenia EÚ si kresťania (najmä katolícki veriaci) pripomínajú kresťanské korene Európy, liberálne a sekulárne orientovaní občania sa zasa radi odvolávajú na antické tradície a odkaz francúzskej revolúcii. Hodnoty, na ktorých sa dokážu kresťania i nekresťania dohodnúť v dnešnej Európe, sa pri letmom pohľade zdajú občas nejasno určené a neisto zachovávané. Kresťania sa napr. snažia, aby sa v pripravanej európskej ústave nachádzala aj zmienka o Bohu. Mnohí iní si to však neželajú. Mediálne najsledovanejšie sú diskusie o etických témach, ako sú interrupcie, eutanázie, trest smrti, homoseksualita a pod. Obyvatelia Európy sa vzáčia na nich nevedia dohodnúť. Okolo týchto tém vznikajú spory, na základe ktorých vidieť, že Európa v 21. storočí nie je jednotná, nevykazuje známky spoločných hodnôt. A tak vzniká názor, že kresťanstvo sa vôbec nesnaží dohodnúť sa, prispôsobiť sa a nanajvýš chce vždy niečo zachovávať, odporúčať a predkladať.

Predovšetkým si však treba uvedomiť, že kresťanstvo nie je nejaký systém dogmatických a morálnych téz, ktoré sa ľuďom iba predkladajú

na verenie, odporúčanie alebo zachovávanie. Katolícky katechizmus označuje ako cieľ kresťanského poľovstva jedine lásku: „Či sa totiž niečo predkladá veriť, alebo dúfať, alebo konáť, má sa v tom vždy tak odporúčať láska nášho Pána, aby každý zbadal, že všetky skutky dokonalej kresťanskej čnosti pochádzajú iba z lásky a nemajú iný cieľ, iba lásku“ (Katechizmus Katolíckej cirkvi, čl. 25). Kresťania by mali byť napokon tí, ktorí najlepšie dokážu, že ich hodnoty sa rodia a uskutočňujú predovšetkým v konaní dobra a lásky, cez praktické formy života. Kresťanstvo je o láске a živote Ježiša Krista. Z toho pramení, že ke bežnej kresťanskej praxi patrí povinnosť múdro a triezvo hodnotiť prebiehajúce otázky spojené s etickými témami, ktoré rezonujú celou Európu medzi kresťanmi i nekresťanmi. Iz istého pohľadu to patrí k zásadám biblickej duchovnosti, lebo Ježišovo napomenutie je dosťatočne známe: „Vzhľad zeme a neba viete posúdiť, ako to, že terajší čas posúdiť neviete?“ (Lk 12, 56)

Od každého človeka na svete, či je politológ, teológ, filozof, lekár, právnik, alebo robotník sa očakáva, že si dokáže dať otázku: „Odkiaľ pochádzajú naše hodnoty, z akých prameňov?“ Sú v vlastného premyšľania, od rodičov, z výchovy, zo štúdia a skúseností, či aj z nejakého posolstva od iných? Lebo schopnosť

rozpoznať, odkiaľ fúka vietor, je sice chvályhodná, omnoho chvályhodnejšie je však byť tam, kde vietor vzniká. Z toho dôvodu je dôležitá spolupráca pri spoluvytváraní duchovných hodnôt, ktoré majú byť zakomponované v európskej ústave a nie prispôsobovanie sa hodnotám, ktoré nemajú nič spoločné s kresťanstvom a s náukou Ježiša Krista.

V Liste katolíckych biskupov Slovenska z 15. septembra 2002 si otcovia biskupi položili otázku: „Jestvuje vôbec možnosť zjednotiť sa v uznaní niektorých základných hodnôt, keď nie všetci obyvatelia Slovenska či Európy sú kresťania, nie všetci veria v Boha?“ Na túto otázkou si odpovedali pomocou tém, ako je svedomie, sloboda, rozum, morálny a prirodený zákon, mravnosť a viera, spoločenstvo a rodina, ľudská dôstojnosť. Možno si tu všimnúť, že biskupi sa prostredníctvom týchto tem pokúsili dostať z úzko cirkevnnej roviny a priblížiť sa na univerzálnu rovinu ľudskosti. Otázka o rozdielie v uznaní základných hodnôt sa týmto pokusom zaistie nezodpovedala, vytyčil sa však priestor pre možnú ďalšiu diskusiú nad znením európskej ústavy, resp. ústavnej zmluvy, kde nejde len o rozdelenie kompetencií a moci v Únii, ale najmä o tému kresťanských koreňov a hodnôt s nimi spojených.

Peter Laca

VASILIADA 2006 - Kresťanský letný tábor pre mladých

Termín: 20.-26.august; **Miesto:** Kláštor Zoslania Svätého Ducha v Krásnom Brode (okr. Medzilaborce); **Veková hranica:** mládež staršia ako 14 rokov; **Účastnícky poplatok:** 400 Sk.

Ak chceš zažiť kopu sranky a rozlúčiť sa s prázdninami tak, ako sa patrí, ak chceš spoznať nových ľudí a získať nových kamarátov - priateľov na celý život, neváhaj ani sekundu! Prihlás sa čo najskôr na <http://vasiliada.baziliiani.net> alebo pošli prihlášku z Blahovistnika 6/2006 na adresu redakcie s heslom Vasiliada.

Aj im patrí evanjelium

Medzi nami žijú muži a ženy, ktorí vo svojom živote prežívajú homosexuálne citenie. Nezriedka sa s tým nevedia vyrovnáť, trápi sa, ba zmocňuje sa ich až zúfalstvo. V dôsledku toho sa utáhujú do samoty, lebo majú pocit previnenia. A ak predsa nájdú odvahu zdôveriť sa, zväčša sa stretávajú s nepochopením či nezáujmom.

Správne sa orientovať v takejto oblasti ľudského života dnes vôbec nie je ľahké. Názory na homosexualitu sa totiž rôznia. Riešenia, ktoré v otázke homosexuality ponúkajú dnešný svet, sú iba zdanivo správne a pravdivé. Ich predpoklad je konáť v rozporu s Božou vôľou a jeho prikázaniami. Vtedy sa tažkosť iba prehlbi a vyvstane ďalší problém: ak chceme riešiť svoju homosexualitu, musíme sa postaviť proti Bohu. Takýto život sa však nezriedka končí stratou zmyslu a ciela života.

Naopak, Kristus a jeho Cirkev nám ukazujú, ako toto možno riešiť. Ako milovať bližných a ako im pomáhať. Hovorí sa, že rozdelená bolest menej bolí. Ježiš Nazaretský, ako nás učí Božie zjavenie, sa ujíma tých, ktorí majú tažkosť a sú preťažení (por. Mt 11, 28-30).

A práve týchto Ježišových slov sú si na Slovensku vedomí. Linka Valentín, pôsobiaca pri Gréckokatolíckej cirkvi v Košiciach – Starom meste, a Občianske združenie Rieky v Bratislave sa venujú službe duchovnej pomocí tým našim bratom a sestrám, ktorí majú homosexuálne citenie. Linka Valentín zabezpečuje duchovné sprevádzanie v riešení homosexuality na východe a Občianske združenie Rieky slúžia v tejto oblasti na západe Slovenska. Ich práca spočíva v individuálnych stretnutiach, listoch, rozhovoroch s tými, ktorí homosexualitu prežívajú ako životnú tažkosť.

Spoločne každý rok organizujú aj duchovnú obnovu pre homosexuálne cítiacich. Počiatok práce Linky Valentín je v roku 1999. Od roka 2000 sa už po ôsmymkrát stretávajú na týchto duchovných obnovách ludia z celého Slovenska. O tom, že je to pre nich veľká pomoc, svedčí aj to, že od minulého roka sa chcú stretnať dvakrát ročne (vždy na jar a na jeseň), a to striedavo na západnom, strednom a východnom Slovensku.

Slnka: L. Lenhart

Takéto duchovné podujatia sa dotečas niesli v znamení rôznych témy.

V roku 2000 bol tému verš z 51. žalmu: „Bože, stvor vo mne srdce čisté a v mojom vnútri obnov ducha pevného“. V roku 2001 sa obnova niesla v duchu stretnutia s milosrdným nebeským Otcom.

Ježišovo povzbudenie apoštolom: „Dotknite sa ma a presvedčte sa!“ bolo myšlienkom obnovy v roku 2002. V roku 2003 bola podkladom pre zamyslenie veta z Evanjelia podľa Jána: „Ja som brána! Kto vojde cez mňa, bude spasený.“ O kráse života s Ježišom na tému: „Ja som prišiel, aby mali život a aby ho mali hojnšie“ sa rozjimalo na obnove v roku 2004 a hodnota praktického sviatostného života sa zviditeľnila na obnove v roku 2005.

Tento rok Rieky a Linka Valentín zorganizovali duchovnú obnovu v dňoch 16.-19. marca 2006 na Orave. Niesla sa v duchu myšlienky z 21. žalmu: „Robíš z neho požehnanie pre všetky veky, blažíš ho radosťou pred svojou tvárou“ (Ž 21, 7).

V pokojnej atmosfére sa hľadali a nachádzali odpovede na otázky týkajúce sa života s Bohom prostredníctvom cesty od sebapoznania k sebaprijatiu. Výsledkom sebapoznania je pohľad na seba ako na Boží obraz, ktorý prezrádza, že všetci sme Božie deti. A sebaprijatie je o tom, že sa nemusíme báť pohľadu na seba samých, lebo Boh nás má rád a chce nás tu mať, pozná nás dokonale – to všetko dáva zmysel našmu životu. Výsledkom obnovy bolo vedomie, že iba Boh nás môže skutočne naplniť, že iba s ním môžeme prežiť zmysluplný život. Kaž-

dý, koho Boh povolal do tohto sveta, má vo svete svoje špecifické miesto.

Pre ľudí so zraneným srdcom je dôležité vedieť, že od správneho pohľadu na seba závisí aj kvalita ľudského života. Správny pohľad ponúka Boh ako Stvoriteľ a Otec. Človek, a to aj homosexuálne cítiaci, stále hľadá vzťah k Bohu, aký mali prví ľudia Adam a Eva v raji ešte pred pádom do hriechu. Človek podľa svojej prirodenosti hľadá pravdu, lásku, vnútorný pokoj a raj srdca. Duchovný život k všetkým týmto hodnotám viedie.

Neexistuje homosexuálna osoba sama od seba. Existujú iba tí, ktorí potrebujú pomoc, uzdravenie z dôvodu nedostatku skutočnej lásky či hlbokého sklamania z odmiennutia, prežitých hrôz a úzkostí, nesprávneho druhu sebalásky a všetkého, čo z toho vyplyva, no zároveň s tým potrebujú prežiť uvedomenie si vlastnej hodnoty a nesmernej ceny v Kristových očiach.

Práve tu sa môže prejaviť hodnota skutočného priateľstva a kresťanského spoločenstva. Nájsť ozajstné priateľstvo je dnes veľmi problematické. Byť milovaný je potrebnou každého jedného z nás, a preto sú takéto stretnutia veľmi potrebné, lebo ponúkajú zájxitok ozajstného priateľstva. Aby ľudia mohli správne milovať druhých, musia zažiť krásu pravej lásky. Tú dáva Boh. Homosexuálne cítiaci ľudia potrebujú vedieť, že aj oni sú prijímaní a nie sú odmiennuti či odstúvaní zo spoločenstva Cirkvi. Prijat ich a byť otvorený pre nich, zdieľať s nimi všetko, čo život prináša – to je prvý a veľmi dôležitý krok, potrebný pre ľudí so zraneným srdcom. Nežišne podaná ruka a chápavé srdce známená vela a isto vede k pokoju duše. Na tejto ceste sa ich snažia sprevádzat Linka Valentín a Občianske združenie Rieky. Ich úlohou je nájsť cestu k hľadajúcim a spoločne viesť k pravde.

Ti, ktorí by chceli hľadať naplnenie seba samých na ceste k Bohu, sa môžu obrátiť na adresy:

Linka Valentín
P.O.Box: B-43
040 01 Košice
alebo
Občianske združenie Rieky
Janovota 2
841 05 Bratislava

V júni 2006 si okrúhle životné jubileum pripomíname titu naši členovia:

50 rokov: Marta Gaváčiková z Nacinej Vsi, o. Pavol Peter Halko, OSBM, z Prešova, Mária Hukelová z Čertižného, Irena Ihndová z Dlhého Klčova, Andrej Michalčo z Dlhého Klčova, Anna Riškárová z Malcová, Juraj Sisák z Rakovca nad Odoravou, Ján Soták z Hlinného

60 rokov: Ján Balovčík z Nižnej Rybnice, Mária Beresová zo Šećovskej Polianky, Ján Dudčar z Košíc, Ľudmila Horňáková z Košíc, Mária Luteránová z Košíc, Olga Jonekárová z Nižného Hrabovca, Mária Tóthová z Vyšného Nemeckého

70 rokov: Pavol Galďan z Puliňky, Mária Hrubovská z Hrane, Jozef Kížák z Košíc, Ing. Ján Mudron z Veliat, Alžbeta Pašková z Košíc, Jozef Petrikovič z Košíc, Ružena Šokolová z Trebišova, Anna Šoročinská z Hrabovca, Jolana Tačarová z Slivnica

75 rokov: Anna Besterciová zo Šećovice, Ján Fodor z Košíc, Mária Kandráková z Vojčic, Veronika Kramárová z Košíc, Prof. PhDr. Peter Liba, PhD., z Nitry, Mária Semanová z Jastrabia, Helena Romanová zo Širínska

80 rokov: Zuzana Gidušková z Cabova, Verona Fedorová z Volicie, Zuzana Hricová z Davidova, Irena Lešková z Košíc, Mons. Ján Eugen Kočíš z Prahy, Anna Štoková z Bunkoviec

85 rokov: Mária Bačovinová z Lučkovicie, Mária Drotárová z Dlhého Klčova, Anna Igorská z Solí, Juraj Marčin z Dvorianok, Mária Zoláková z Sobraniec

90 rokov: Anna Nováková z Dúbravky, František Novák z Zádoby

V auguste 2006 si okrúhle životné jubileum pripomínajú titu naši členovia:

50 rokov: Magdaléna Gazdočková z Košíc, Ing. Natália Jackaninová z Prešova, Marián Kaščák z Davidova, Milan Pindroch z Chorňovice, Anna Ščerbáková z Čeloviec

60 rokov: Bartolomej Čeremšák z Davidova, Ing. Anna Dobrošová zo Šećovice, Agáta Krátková z Porostova, Jolana Novotná z Lesného, Anna Samuelíková z Michalovíc, Gabriela Sivuličová z Prešova, Ľudmila Šokolová zo Šećovice

70 rokov: Bartolomej Ďurík z Vranova - Čemerneho, Michal Džálik z Nového Ruskova, Ing. Pavol Kundrák z Košíc-Terasy, Anna Kúrišová zo Šećovskej Polianky, Katarína Lísioňová z Nižných Repád, Michal Pisko z Košíc, Ernest Práščák z Petrikovicie, Mária Valovičnová zo Šećovskej Polianky

75 rokov: Mária Čížnárová z Trhovisk, RNDr. Michal Džálik z Bratislav, Alžbeta Liková zo Šećovskej Polianky, Helena Kováčová z Kuzmíc, Helena Lukáčová z Šesiaka, Ing. Ján Stropkovič z Žiliny, Mária Tirpáková z Malčic, Magdaléna Vincléravá z Bratislav

80 rokov: Mária Andálová z Košíc-Terasy, Anna Baranová z Kuzmíc, František Čornej z Kusina, Ján Pihulič z Vysokej nad Uhom, Anna Šimová zo Šećovice, Helena Vasiľová z Zádoby, Mária Vráboľová z Pôrča, Marta Zbojanová z Michaloviec

85 rokov: Mária Bačíková z Matúnová, Zuzana Jurková z Nového Ruskova, Ing. Martin Staník z Bratislav, Mária Štefániková z Vojčic

90 rokov: Vasilík Kič z Kolbasova

Všetkym jubilantom vyprosujeme hojnú Boží milosť. Na mnoho rokov, stáť sústredzene!

Zároveň sa úprimne ospravedlňujeme za chybu, keď sme omylem uviedli v júni jubilantov z júla.

MIVA Slovensko pomáha Ukrajine

Rehoľné sestry misionárky zo zakarpatskej ukrajinskej dediny Volosjanka dostali pred veľkonočnými sviatkami od MIVA Slovensko, n.f., užitočný dar – motorového pomocníka, novú Ladu Niva. Lada Niva je terénné auto, a práve takéto potrebujú misionárky do hornatého prostredia, v ktorom žijú a pracujú.

Dedina Volosjanka sa nachádza v horách smerom na Ľvov a bezprostredne hraničí s Ivanskou oblasťou. Misijný dom v dedine Volosjanka na Ukrajine otvorili 1. septembra 2004 na prosbu vladky Milana Šašku. Po otvorení misie majú tunajší gréckokatolíci po 50 rokoch možnosť zúčastňovať sa na gréckokatolíckych bohoslužbách v kláštorej kaplnke. Okrem toho sestry katechetizujú v škole v susednej gréckokatolíckej dedine, pripravujú deti na prvé sv. prijímanie. S deťmi majú pravidelné stretnutia s rôznymi duchovnými programami.

Pripomeňme si slová vladky Milana Šašku o svojej eparchie, v ktorej pracujú aj obdarované sestry baziliánky: „Mukačevská gréckokatolícka eparchia sa rozprestiera na ploche 12 800 km štvorcových a žije v nej 1,25 milióna obyvateľov.“

„Zo 444 kostolov bolo vrátených iba 98. Z 340 komunit ešte 90 nemá bohoslužobné miesto. Cirkev počas desaťročí prenasledovania stratila veľa a potrebuje pomoc.“

V Cirkvi vždy existovala bratská a sesterská pomoc. Je to prejav lásky a láska je od Boha. Aj Svätý Otec Benedikt XVI. vidí potrebu zdôrazniť nutnosť života v tomto duchu. Vyjadril to vo svojej prvej encyklike Deus caritas est – Boh je Láska. Je to encyklika o kresťanskej láske. I keď tento článok nemá za úlohu oboznamovať s touto encyklikou, predsa mi nedá necitovať pápežovej slová z jej úvodu:

– „BOH JE LÁSKA; a kto ostáva v láске, ostáva v Bohu a Boh ostáva v nám“ (1 Jn 4, 16). Tieto slová Prvého Jánovho listu mimoriadne jasne vyjadrujú jadro kresťanskej viery: kresťanský obraz Boha a v dôsledku neho aj obraz človeka a jeho životnej cesty. Okrem toho nám Ján v tomto verši ponúka takpovediac syntetickú zásadu kresťanskej existencie: Spoznali sme lásku, akú má Boh k nám a uverili sme v ňu.“

Uverili sme v Božiu lásku – tak môže kresťan vyjadriť svoje základné životné rozhotomstie.

V duchu bratskej lásky pracuje aj MIVA Slovensko. Veriaci svojimi darmi

podporujú misionárov a misionári ohlasujú svoju láskou lásku Božiu

Teraz chce MIVA Slovensko pomôcť misionárom saleziánom v Rusku. Saleziánov je v Rusku viac a potrebujú nielen autá, ale aj motorový čln na pastorálnu návštevy dedín pozdĺž rieky Aldan. V lete je ľod, okrem lietadla, jediným prostriedkom, ako sa došať do dedín.

Napriek tomu, že tento príspevok bol napišeň predovšetkým ako podávanie všetkým, ktorí svojím dielom prispejú k tomu, aby sestry baziliánky mohli mať nového motorového pomocníka, chceme zároveň poprosiť o milodary na nákup motorového člana a terénnych áut pre našich saleziánov, ktorí pracujú v Rusku. O ich práci chystáme nový príspevok, v ktorom chceme podrobnejšie opísť ich misijné dielo.

MIVA Slovensko, n. f., dakuje všetkým dobrodincom, ktorí sa podieľali na realizácii zabezpečenia Lady Nivy pre sestry vo Volosjanke. Nech sám nás Boh, ktorý je Láska, sa stane ich odmenou.

Všetci, ktorí chcú pomôcť saleziánom v Rusku, môžu poslat svoje príspevky na:

č. účtu: 4030030807/3100, Ľudová banka,

Jesenského ul. 2

810 00 Bratislava

alebo na adresu:

MIVA Slovensko, n. f., Brančská ul. 7
851 05 Bratislava

Ľubomír Matejovič

SVÄTÝ CYRIL

JERUZALEMSKÝ ARCI BISKUP

Veľký sluha Boží, učiteľ svätej Cirkvi, víťaz nad ariánmi a vyznávač svätej vieri

Narodil sa v Jeruzaleme alebo v jeho okolí okolo roka 313.

Bol vychovaný v Jeruzaleme a jeho rodičia, ktorí boli pravdepodobne kresťania, mu dali dobré vzdelanie. Dobre si osvojil Sväté písma a svoje znalosti využíval pri svojich poučeniacach a náukách. Spočiatku bol mníchom. Za kráza ho vysvätil v roku 343 pravdepodobne jeruzalemský patriarcha sv. Maxim.

UČITEĽ KATECHUMENOV

Okolo roka 348 ho určil za učiteľa katechumenov, ktorí sa pripravovali na prijatie svatosti krstu. Svoje poučenia podával katechumenom počas niekoľkých rokov v Konštantínovej bazilike sv. Kríža a pre novokrstencov v rotunde Vzkriesenia. Svoje náuky prednášal bez kníh. Neskôr bolo spisanych 27 jeho náuk, ktoré sa zachovali až doposiaľ. Listy sv. Cyrila sú cennou pamätkou učenia a obradov Cirkvi v roku 347 a najstaršou pamätkou formálneho systému teológie. V nich je zaujímavá udalosť o nájdení sv. kríža, skale, ktorá ztvárala vchod do sv. hrobu a pod. Po smrti sv. Maxima, ktorému za vieru vykliali jedno oko a prefáli stehno na nohe, vysvätili biskupi provincie v roku 351 za jeruzalemského patriarchu sv. Cyrila.

SPORY

Medzi jeho svätitelmi bol aj biskup palestínskej Cézarey Akácius, ktorý bol prívržencom ariánizmu a ktorý si so súhlasom cisára Konstancia, ariána, prisvojil zvrchovanost nad jeruzalemským chrámom. Medzi týmito dvoma biskupmi došlo k tvrdému zápasu. Prvý rok patriarchu sv. Cyrila sa na nebi nad Jeruzalemom zjavil znak Páновho kríža. O tejto zvláštnej udalosti napísal sv. Cyril cisárovi list. Píše: „Dňa 7. mája okolo tretej hodiny sa zjavil na nebi veľký jasný kríž nad Gólgotou, ktorý sihal až na Olivovú horu. Tento kríž videli nie jedna či dve osoby, ale jasne a isto celé mesto. Nebol to zjav, o ktorom by si mohol niekto myšliť, že je diejom

fantázie a prechodným úkazom, ale trvalo to niekoľko hodín, viditeľnými našimi očami a jasnejšie od slnka. Celé mesto, zmocnené úzkostou a radosťou zo zjavenia sa toho divu, zbeholo sa odrazu do chrámu, kde všetci jedným hlasom oslavovali nášho Pána Ježiša Krista, jednorodeného Božieho Syna.“ Krátko po vysvätení sv. Cyrila za biskupa nastali nedorozumenia medzi ním a metropolitom Akáciom kvôli právu prvenstva a nezávislosti iných biskupských stolíc a kvôli viere, lebo Akácius sa medzičasom stal bezpodmienečným heretikom – ariánom. Neprozumenie sa zmenilo na otvorený boj a Akácius zvolal malý snem biskupov svojho územia, na ktorý pozval aj sv. Cyrila, ale ten s tým nesúhlasiel.

OBVINENIA

Na tomto sneme Akácius a jeho prívrženci odsúdili sv. Cyrila za vzoprenie sa a neposlušnosť. Akácius podal na sv. Cyrila žalobu, že bol ordinovaný bez súhlasu cízarejského metropolitu a za to, že zneužil cirkevné veci, ktoré predal pre pomoc chudobným, hoci to isté urobili sv. Ambróz, Augustín a iní biskupi. V Jeruzaleme totiž nastal veľký hlad a sv. Cyril rozdał chudobným všetko, čo mal. Keď už nemal žiadne peniaze, predal menšie chrámové nádoby. Získanými peniazmi obdaroval hladujúcich. Akácius, ktorý z toho tázal, zvolal zhromaždenie ariánskych biskupov a odsúdil sv. Cyrila za zneužitie chrámových nádob na svetské ciele. Cisár Konstancius sa priklonil k ariánom a odsúdil sv. Cyrila na vyhnanstvo.

VO VYHNANSTVE

Hoci obvinenia boli nespravidlivé, sv. Cyrila zosadili z trónu a vyhnali z Jeruzalema. Vo vyhnanstve prežil dva roky. Spočiatku bol v Antiochii, potom v Tarze, kde ho milo prijal poloariánsky biskup Silván. Tu ho utvrdil vo viere a pomáhal mu v jeho ľažakej službe. V roku 359 sa konal čiastočný snem východnej Cirkvi v Seleukii, ktorý vybavoval cirkevné

záležitosti kresťanského Východu. Na tomto sneme sa zišli biskupi poloariáni, ariáni a niekoľko katolíckych biskupov - všetci z Egypta. Sv. Cyril sedel medzi poloariánmi, ktorí priaznili sa tešíť v čase svojho vyhnanstva. Keď na tento snem prišiel Akácius, tvrdzo sa oboril na sv. Cyrila za jeho prítomnosť na tomto sneme. V hneve odišiel zo sály von, no ihned sa vrátil a ďalej sa zúčastňoval na poradách snemu, hoci jeho skupina bola v menšine. Porady snemu sa ukončili. Akácia zosadili a v úrade bol potvrdený sv. Cyril. Vtedy Akácius odišiel do Caříhradu. Tam tvrdzo obvinil sv. Cyrila pred chorým cisárom, dodájuc k starým nové obvinenia. Cisára najviac nazlostilo, že zlatom utkané chrámové rúcho (ktoré otec cisára, Konštántin Veľký, daroval kedy s patriarchovi Makarovi na užívanie pri sv. krste) Sv. Cyril z nútne predal a neskôr ho videli na jednej herecke v divadle. Rozhorčený cisár odsúdil sv. Cyrila na vyhnanie z krajiny. Tento osud postihol aj jeho priateľa, biskupa Silvana z Tarzu. Za cisára Juliána Apostata sa vyhnaní biskupi vrátili.

NEDOSTAVANÁ SYNAGÓGA

Cisár sa vo svojom boji proti kresťanstvu (aby ponížil vieru, ktorú zanechal) rozhodol vybudovať židovskú synagógu v Jeruzaleme. Takýmto spôsobom sa vysmial Kristovmu proroctvu o zničení jeruzalemskej svätynie. Tomu, že na nej neostane kameň na kameni. Na tento ciel Julian vyčlenil veľkú sumu peňazí zo štátnej pokladnice. Na pozvanie cisára začali prichádzat do Jeruzalema židia z rôznych strán a krajín. Boli natešení posmelením cisárskej láskavostou. Cestou okrádali kresťanov a ich chrámy (napr. v Damasku či v Alexandrii). Bolo to v roku 362. Cisár poslal svojich staviteľov a dozor nad prácou odovzdal svojmu priateľovi Alipiusovi. Židia dávali peniaze, židovky obetovali na budovu svoje drahocennosti a všetci vlastnoručne nosili kamene a piesok. Kresťania sa trápili a upadali na duchu. Iba sv. Cyril bol so všetkým spokojný. Samotným židom otvorené povedal, že ich predstavy sa nesplnia a že nič nezmôžu proti Kristovým slovám o jeruzalemskom chráme: „Prídu dni, keď z toho, čo vidíte, nezostane kameň na kameni; všetko bude zbořené“ (Lk. 21,6). Onedlho nato sa židia presvedčili o pravdivosti týchto slov. Cirkevní

historici Sokrát a Teodoret a zvlášť pohanský filozof a vojak Ammián Markelin svedčia o tom, že keď už Židia navozili veľké množstvo piesku, vápna a sadry, strhol sa silný vietor a všetko poroznášal po okolí. Nasledujúci deň nastalo zemetrasenie. Vytrhalo a porozhadzovalo zvyšky základov starej židovskej svätyne, ktoré vybudovali Rimania. Židia nebrali do úvahy tieto udalosti a začali kopáť nové základy. No nové zemetrasenie zničilo ich prácu. Pováľalo susedné domy a pozabíjalo mnoho robotníkov. Z priekop vyletovali ohnivé gule, ktoré na ich štachá a telách vypalovali znak sv. kríža, ktorý nebolo možné zmyť. Jeden veľký kríž žiaril v noci nad rozvalinami. Naľakaní a porazení židia zahnali ďalšiu myšlienku na vybudovanie svojej svätyne. Vela židov aj pohanov, čo videli tento div, sa obrátilo na Kristovu vieru a prijali sv. krst.

TRETIE VYHNANSTVO

Za vlády posledného cisára – bezbožného ariána Valenta musel sv. Cyril v 364 roku odísť tretiekrátko do vyhnanstva. Až po desiatich rokoch (za cisára Teodózia) dostal povolenie vrátiť sa do Jeruzalema a ešte sedem rokov sedieť na patriarchálnom

stolci a spravovať svoju Cirkev. Teraz - po smrti svojho začaťného protivníka Akácia - mal pokoj. Po návrate z vyhnanstve ho zastihli v Jeruzaleme boje skupín a cirkevné rozdenenie, herézy a zločiny. Na jeho prosbu mu snem v Antiochii poslal na pomoc sv. Gregor Nysejského, ale ten neposkytol patriarchovi potrebnú pomoc, a preto skoro odišiel z Jeruzalema.

DOKONÁLY OBRANCA

Na Druhom všeobecnom sneme v Carihrade v roku 381 sv. Cyril vystúpil ako metropolita a patriarcha Jeruzalema spolu s patriarchami Antiochie a Alexандrie. Na tomto sneme biskupi vylásili a podpisali (medzi nimi aj sv. Cyril) zložený Symbol viery s dodatkom slova „*jednej podstaty*“, ktorého prijatie bolo vyznáním pravej katolíckej viery. Historici Sokrát a Sozomen boli tej mienky, že to bolo kajanie sa sv. Cyrila za to, že mal dobrý vzťah s polariánmi. Ale list snemu, poslaný z Carihradu pápežovi Damazovi, vychvaľuje sv. Cyrila ako dokonalého obranca pravej viery pred ariánmi. Katolícka cirkev sv. Cyrila zaradila medzi učiteľov Cirkvi a uznaла pravorovensť jeho ducha.

Svätý patriarcha zakončil svoj život verný službe Božej veci 16. marca 386.

Prežil takmer 70 rokov, z toho bol 35 rokov arcibiskupom Jeruzalema. Vo vyhnanstve prežil 16 rokov. Sv. Cyril bol miernej a znášanlivej povahy.

DUCHOVNÝ TESTAMENT

Z jeho listov sa doposiaľ zachovali katechetické náuky, homilia O porazenom pri rybníku pri Ovečej bráne, List cisárovi Konštantiovici a štyri menšie fragmenty homilií.

O Eucharistii píše jasnejšie ako všetci cirkevní otcovia pred ním: „*Pod spôsobom chleba dostávame telo a pod spôsobom vína kry, aby sme sa stali prijímaním tela a krvi Kristovej jedno s Kristom.*“ Na inom mieste piše: „*Zdanlivý chlieb nie je chlebom, hoci má chut' ako chlieb, ale je to Kristovo telo.*“ Svätú liturgiu považuje za „*obetu zmierenia*“, za „*nekravú bohoslužbu*“, ktorú môžeme obetovať aj za zomrelých, lebo my veríme, že „*duše zomrelých majú v nej najväčší osoh.*“ O sviatosti myropomazania (birmovania) hovorí, že „*ste pomazaní, lebo ste prijali sviatosť Svätého Ducha.*“ Píše, že táto sviatosť sa udeľuje pomazaním olejom na čelo a vkladaním rúk.

Miroslav Janočko

BLAHOŽELÁME

V tomto roku, 20.júla, oslávi nás duchovný otec **Miroslav Pohár** 10. výročie knáskej vysviacky a zárovej aj 10 rokov pôsobenia v našej farnosti. Sme mu veľmi vďační za všetky jeho modlitby a námahu. Do ďalšieho pôsobenia my vyprosujeme veľa Božieho požehnania a ochranu Božej Matky. Na mnoho rokov, šťastných rokov!

veriaci z Kuzmíc a zo Slivníka

24. júla 2006 slávi krásne knáske jubileum duchovný otec **Juraj Zimovčák**.

Drahý otec Juraj!

V týchto dňoch, keď si pripomíname vzácné 40. výročie knázstva, vzdávame aj my spolu s vami Bohu chválu za vaše povolanie a vyprosujeme vám veľa sil, dôvery, pokaja, radosti a ochranu Božej Matky. Povzbudení vaším príkladom ceníme si tridsať rokov vásšho otcovského vedenia ku kresťanské zrelosti a dáukujeme za pastoračnú lásku i modlitbu.

Nech dobrý Boh a nadalej žehná vašu duchovnú službu, aby ste verne vydávali svedectvo o jeho láske a boli a nadalej pokorným nástrojom Božieho milosrdenstva.

Z úprimných sŕdc príjemte od nás prianie všetkého dobrého.

veriaci farnosti Drienica

Dňa 9. augusta 2006 sa dožíva 60. narodenín naša drahá mamka, babka, dlhorocná cerkovníčka a čitatelka Slova **Mária Burdová** z Ruskej Kajne. Pri tejto príležitosti jej vyprosujeme mnoho Božích milostí, aby nadalej mohla radostne vykonávať službu cerkovnícku.

Na mnohaj a blahaja lita!
Ján, Monika, Pavol a celá rodina

Drahý duchovný otec **Marek Paľo!**

Prijmite nasledujúce slová od nás veriacich v kažom 33. narodeninám a 10. výročiu knázskej vysviacky s takou velkou radosťou v srdci, s akou ich všetci vďačne venujeme.

Nech vás Ježiš Kristus do ďalších rokov života posilňuje, nech vás Svätý Duch po celý život osvecuje, nech vás Preväštá Bohorodička navždy ochraňuje.

Aby nás vaše slová pri svätých liturgiách v našom chráme napĺňali ešte mnoho rokov duchovným štásťom a pokojom.

Každý deň privádzate k oltáru roztratené ovečky. Pomáhate nám Božím slobom. Na vašej tvári je vždy úsmev, hoci vás aj niečo trápi. Nesmiere si ceníme vašu prácu a úprimne dákujeme za všet-

ko, čo ste pre našu farosť doteraz vykonali. Nech vás Pán Boh žehná a my vám budeme pomáhať modlitbami. Budeme vám z drobných ružencových zrniek viť kyticu lásky, milosrdenstva a prinášať ich úprimne na oltár. To všetko vám s láskou a vďačnosťou želajú veriaci z Volej.

Veladostojný o. **Jozef Zorvan**, my gréckokatolícki veriaci farmosti Bardejov, si vás ctíme ako výborného knázia, radcu, priateľa a pomocníka vo všetkom. Okrem toho ste aj vzorom otcom svojej rodiny. Pri príležitosti vásšho svätku, 38.narodenin, vám dakujujeme za všetko a vyprosujeme do ďalších rokov hojnšť darov Svätého Ducha, pevné zdravie, veľa sľ., apoštolskej vtrvalosti a ochranu nebeskej Matky.

Zo srdca všetko najlepšie prajú veriaci gréckokatolíckej cirkev pri Chráme sv. Petra a Pavla v Bardejove.

JUBILEÁ KNÁZOV

- o. **Michal Fedorčák**, výpomocný duchovný v Sečovciach, 9. september 1946 – 60 rokov života;
o. **František Pučík**, dekan v Michalovciach, 24. september 1956 – 50 rokov života.

Šredne blahoželáme!

Rybka 2006

„Idem lovíť ryby.“

Povedali mu: „Pôjdeme aj my s tebou.“ (Jn 21,3)

Festival je stretnutie, ktoré sa má opakovat. Tradícia festivalu a pokračovanie je potom dôkazom požehnania a správnej cesty. Preto som hrdý, že Rybka má svoj prvý ročník. Je to viditeľné znamenie! Pán Ježiš si želá prácu s divadlom, s talentovanými detmi pre zámery svojho kráľovstva. Doterajšia niekolkoročná práca nebola zbytočná. Bodovali deti, ktorým sme sa venovali v detskom divadelnom tábore. Ich vystúpenia odzrázali vedomie základných divadelných princípov.

Festival sa začal 29. apríla 2006 spoľočnou modlitbou. Bola pre všetkých veľkým prekvapením a zážitkom. Na pódiu sa tí starší z nás modlili vlastnými slovami a postupne sa pridávali ďalší a ďalší, až sme tú reťaz museli pretrhnúť. Pokračovali sme tvorivými dielňami. Na rozdiel od minulého roka mali dielne iný charakter. Pracovali sme priamo na predstaveniach účastníkov, nie na abstraktnej scéne. Takto sa nám podarilo účinnejšie zasiahnúť kolektív a tých, ktorí si pozornosť zasluhujú.

S organizátormi sme konštatovali, že túto ročník neboli takým srdcenným stretnutím ako ten minulý, ale bol omnoho zacieľenejším na divadelné výkony. Museli sme konštatovať, že úroveň jednotlivých vystúpení rastie.

Videli sme spolu sedem predstavení. Prvé miesto sme udelení divadelnému súboru z Nižného Orlíka za hru Prales. Zahrali pribeh domorodého chlapca, ktorý nechce bojovať za svoj kmeň, no osobné stretnutie s Ježišom ho zmiení. Protagonista Dušan Gluz dal charakter celej hre. Zaujali aj výkony ďalších dvoch jeho spoluhercov, Petra Fecenka a Bohuša Bačíka. Najväčším prekvapením bola postava Ježiša. Režisérka Evka Horňáková ju obsadila malým chlapcom Patrikom Kosfom, ktorý vytvoril krásny kontrast k tímedžerovi Dušanovi. Druhým miestom sme ocenili divadelný súbor zo Svidníka. Sestra Alžbeta pracovala s mladšími detmi a predstavili sa divadielkom poézie o jedinečnosti datelinky. Na tretom mieste skončil súbor z Vyšného Orlíka za hru o betlehemskej boháčovi. Protagonista Jaroslav Bolišinga, ktorý absolvoval divadelný tábor, bol najslnejsím zjavom súboru.

Divadelný súbor z Nižného Orlíka získal ďalšie ocenenie, keď na sesterskom festivale Zrnko (5. ročník) v Černovej pri Ružomberku získal prvé miesto.

Z organizovanie festivalu Rybka by som rád podakoval o. Martinovi Horňákovi a jeho manželke Evke. Nech im Pán Ježiš požehná na mnohé a blahé roky!

Festival sa uskutočnil aj vďaka finančnej podpore Ministerstva školstva SR a obetavým animátorom eR-ka z OC-Stropkov, ktorí venovali príprave jednotlivých divadelných predstavení nemalo času.

Na záver by som rád oslovil tých z vás, ktorí túžia hrať a zažiť atmosféru festivalu Rybka, aj tých, ktorí vedú divadelné súbory a chceli by formáciu, aby išli na divadelný tábor! Príde, ste vitaní!

Vladimír Špurek

Info: www.desjano.host.sk/

Mail: desjano@host.sk

Výzva biskupov Slovenska na podporu TV NOE

Drahí bratia a sestry,
s radosťou vám oznamujeme, že v máji začala vysielat prostredníctvom digitálneho satelitu nová televízia s názvom TV Noe. Je to rodinná televízia českých a slovenských kresťanov. Jej cieľom je to, čo napísal blahý pamäti pápež Ján Pavol II. vo svojom apoštolskom liste Rýchly rozvoj: formovať, zúčastňovať sa na dianí a viesť dialóg. To isté nám pripomienaj aj súčasný pápež Benedikt XVI. vo svojom poslóstve k 40. svetovému dňu spoločenských komunikačných prostriedkov. Tieto ciele môžeme ako kresťania dosiahnuť troma spôsobmi: prácou vo verejnoprávnych médiách, kde musia byť tvorcovia kresťanských programov kvasom; učinkovaním v takom istom duchu v komerčnej sfére masmédií; a napokon zasadzovaním sa na vlastné prostriedky spoločenskej komunikácie, ktorých podpora je pre nás príležitosťou naplniť príkaz Ježiša Krista šíriť evanjelium. Novoznámkutá televízia je prostredkom evanjelizácie a zároveň svedectvom jednoty a spolupráce medzi kresťanmi na Slovensku a v Česku, bez ktorých by sa projekt nedal realizovať. Okrem príjmu cez satelit ju možno sles-

dovať aj cez káblovú televíziu. Na to je však potrebné, aby ste o to požiadali svojho káblového operátora. Ak program zaradí do základnej ponuky, môže ho preberať bezplatne, stačí o tom iba informovať vedenie televízie TV Noe. Využite to a žiadajte operátora - jednotivo alebo spoločne - o túto možnosť. Slovenské programy pre TV Noe bude pripravovať TV Lux. Aby kresťanská televízia mohla existovať a napredovať v kvalite, je potrebné, aby sa stala súčasťou nášho života. Klub priateľov TV Lux a TV Noe nám ponúka aktívnu účasť na tvorbe a podpore vysielania: modlitbu, nápadmi, povzbudením a finančnou podporou. Ak každý veriaci prispeje asi 80 Sk mesačne alebo 1 000 Sk ročne, pomôže dobré veci. Prispieť sme sa rozhodli aj my – vaši biskupi. Viac informácií sa dočítate v Katolíckych novinách z 25. júna i v letákoch, ktoré sú distribuované do farností. Biblické „rozhlasovať evanjelium zo striech“ (porov. Mt 10, 27) sa napĺňa doslova. My biskupi Slovenska tvorcov televízie zehnáme a všetkých ostatných prosíme o modlitby a podporu na tento úmysel. biskupi Slovenska

TK KBS; jk

Koľko rôznych mien je na svete. A každá má svoj význam.

Chránime si a dbáme na česť svojho mena. Keď niekto vysloví naše meno v dave, ihneď zareagujeme. Veľmi citlivо, niekedy až s báznou vnímame vyslovenie svojho mena.

Meno v Starom zákone, ktoré sa dávalo pri narodení dieťaťa, zvyčajne vyjadrovalo činnosť jeho nositeľa. Napríklad Jakub je Odnámitel /Gn 27, 36/. Meno môže tiež pripomínať okolnosti narodenia. Zomierajúca Ráchel nazve svoje dieťa Benoni - Syn mojej bolesti /Gn 35, 18/, ale jeho otec ho nazve Benjamín - Syn šťastia /Gn 35, 18/.

ČO HOVORÍŠ O SEBE?

Pošlanie Jána Krstiteľa je božské, preto jeho meno oznamuje anjel Gabriel, „Neboj sa, Zachariáš, lebo je vyslyšaná tvoja modlitba. Tvoja manželka Alžbeta tí porodi syna a dás mu meno Ján“ /Lk 1, 13/. Meno Ján, v hebrejskej Jochanan, známené Boh je milostivý. Keď sa Ján Krstiteľ Židu pýtal: „Kto si Čo hovoríš o sebe?“, povedal: „Ja som hlas volajúceho na prišti: Vyrovnajte cestu Pánovi...“ /porov. Jn 1, 22-23/.

ŠKOLA

Vstupujem do školy pokory svojho patróna. „Prišiel ako svedok vydávať svedectvo o svetle, aby skrzbneho všetci uverili“ /Jn 1, 7/. Ján svedčí: „Po mne prichádzza mocnejší ako som ja. Ja nie som hoden ani zohnúť sa a rovniať mi remienok na obuv“ /Mk 1, 7/. Ostal vždy pokorný a verný, aj keď mu išlo o život. Uvedomujem si, že v takomto postoji má byť aj môj krížský život.

KTO SOM JA A KTOSI TY?

Chcem byť tvojím služobníkom, Pane, chcem, aby mňa ubúdalo a ty aby si rástol. Svojím životom chcem ukazovať na teba - Baránka Božieho, aby ta spoznali aj tí, ktorí sú s tebou ešte nestretli.

Jánovo poslanie je pripraviť cestu Pánovi. „A ty, chlapček, budeš sa volať prorokom Najvyššieho: pôjdeš pred tvárou Pána, prípravíš mu cestu!“ /Lk 1, 76/. Toto proroctvo vyslovil jeho vlastný otec a Ján sám o sebe neskôr hovorí: „Ja vás krstím vodou na pokánie, ale ten, čo príde po mne, je mocnejší ako ja...“ /Mt 3, 11/.

Ján prichádza zmieriť ľudí s Bohom. Cestu Pánovi pripravuje cez pokánie,

cez zmenu zmýšľania. Ohlasuje pokánie, ktoré sám žije: Ján nosil odev z ľavej srsti a okolo bedier kožený opasok /Mt 3, 4/. To je spôsob, ktorý oslovia ludí, čo ho počúvali pri Jordáne.

Spoznal som, že ak chcem ľudí zmierovať s Bohom, najprv musím byť ja sám s ním zmierený. Byť Jánom Krstiteľom v prostredí, kde som, znamená mať ducha kajúcnosti a pokory, aby aj o mne hovorili: „Ruka Pánova je s ním“ /Lk 1, 66/.

LIST MÓJHO ŽIVOTA

Nestačí zanechať hriech, ale aj odstrániť spôsoby, ktorí mi bránia výdať svedectvo. Musím radikálne odrezať koreň, z ktorého som čerpal doteraz, a najst nový zdroj sily, na ktorý sa môžem spoľahnúť - Božiu moc a Božiu milosť. Až potom sa môžem stať nástrojom, ktorý keď prehovorí, osloviuje: „Vý ste nás list napísaný v našich srdciach, ktorý poznáu a čítajú všetci lúdia“ /2 Kor 3, 2/.

Čo čítajú druhí v mojom živote? Vidia zmenu, ktorú spôsobil Boh? Usmerňuje môj život pohľad na Krista? Vidia ľudia okolo mňa zmenu v mojom správaní a jednaní?

Ako knáz mám výsadu Jána Krstiteľa ukazovať na Baránka Božieho, ktorý sníma hriechy sveta, v prostredí, kde žijem. Zistujem však, že musím počuť Boha a posluchať ho, a tak sa stať mu podobným.

Nestačí hovoriť, že som priateľ Ženicha a žiť ďalej zo svojej sily.

Snažiť sa ako-tak napĺňať Božie zákony, ale pritom mnoho vecí robí tak ako predtym. Aj keď som v zajati svojich pochybností, mám ako Ján (keď bol v žalári) vidieť a zakúsať záhraky a znamenia vo svojom živote a v svojom okolí. Keď bol Ján v takejto situácii, poslal svojich učenikov opýtať sa: Ty si ten, ktorý má príst, alebo máme čakať iného? Ježiš odpovedal: „Chodte a oznámite Jánovi, čo počujete a čo vidíte: Slepí vidia, chromí chodia, malomocní sú čisti...“ /porov. Mt 11, 4-5/.

Prečo? Aby sme spoznali, že Božie prisľubenia sú väčšie ako všetky naše pochybnosti.

DOVOLIŤ MU, ABY MA MENIL

Zastúpuy sa pýtali Ján: „Čo teda máme robiť?“ „Kto má dvoje šiat, nech

dá tomu, čo nemá nijaké, a kto má jedlo, nech urobí podobné!“ /Lk 3, 10-11/.

Čo mám robiť ja?

Mám hlboko spoznávať Pána, zdielať s ním a s bratmi a sestrami svoj život. Vyznávať ústami svoju vieru, svedčiť o tom, ktorý ma miluje a ktorý sa nechal za mňa pribiť na kríž.

Pavol povedal: „Už nežijem ja, ale žije vo mne Kristus...“ /Gal 2, 20/.

Aj môj život sa definitívne skončil ponorením sa do Krista a vo mne po-vstal nový život.

A preto s pokorou hovorím:

Urobím všetko, čo chceš ty, Pane. Dost! Končím so všetkými svojimi predstavami a rozhodnutiami. Vidím, že to nikam nevedie.

Veľmi dôležitá je pokora, aby sa Boh mohol vo všetkom osláviť. Všetko má byť podriadené Pánovi. Nesmiem zotrvať v postoji, že Boh mi do toho nemá čo hovoriť.

Moje myšenie má byť podriadené Božiemu slovu. Moje srdce sa má pri-podobňovať Kristovi. Moja vôla musí povedať, že ustupuje vôli Pánovej. Keď sa to bude dať v mojom živote, budem rášť a prinášať ovocie. Zostanem verný Jánovmu odkazu: „Prinášajte ovocie hodné pokánia“ /Mt 3, 8/.

TÚŽIM BYŤ AKO JÁN, ŽENÍCHOV PRIATEĽ

„Ženich je ten, kto má nevestu. A ženíchov priateľ, ktorý je pri ňom a počúva ho, veľmi sa raduje zo ženíchovho hlasu. A táto moja radosť je úplná. On musí rásť a mňa musí ubúdať!“ /Jn 3, 29-30/.

To, že som priateľ Ženicha, prežívam, keď som zakorenenny v niom, v jeho slove, v jeho láske. Boh prichádza a začína pracovať v mojom živote. Potrebuje môj život. Potrebuje ma, aby mohol prísť k ľuďom, ku ktorým ma poslal. Práve preto chcem slúžiť Bohu v svojej generácii. Tak ako Ján Krstiteľ. Prosím ho, aby som svoje povolanie a poslanie naplnil ako on.

Napriek všetkým tažkostiam som rád v škole Jána Krstiteľa - priateľa Ženicha. Napriek svojim slabostiam a pádom môžem vydávať svedectvo: „Ja vás krstím vodou. No prichádzza mocnejší ako ja. Ja nie som hoden rovniať mi remienok na obuv. On vás bude krstíť Duchom Svätým a ohňom!“ /Lk 3, 16/.

Ján Karas

Meno na celý život

Nemám rada, keď sa ľudia stále pozastavujú nad tým a debatujú o tom, prečo sa naša dcéra volá Apple. Je to len a len naša vec, ako sa volá naše dieťa. Nám sa to tak páči. A koniec, "vyhlásila herečka Gwyneth Paltrowová v denníku Daily Mail.

Dávaj svojim deťom netradičné mená však nie je len výsadou celebrit. Zo štúdie firmy vyrábajúcej predmety pre dojčiatá vyplýva, že počet atypických mien v Británii vzrástol za rok o 20 percent. Podľa TASR už nie je výnimkom natrafíť na Iuke, Caramel alebo Sunshine (Slnnečnú žiaru).

Kým v Anglicku dokonca nie je nezvyčajná Pepper (Paprika) či Apricot (Marhula), u nás sa nič podobné nestáva, a preto sa takéto mená ani v štatistikách nevykrytujú.

MÁRIE A KATARÍNY: RARITA

Podľa štatistiky je u nás stále najviac Márie (269 256) a Jánov (204 424). Tieto mená však dávajú rodičia svojim deťom zriedkavejšie a na prvej priečke sú najmä vďaka staršej generácií. Potvrdzuje to aj Mária Dugovičová z Matičného úradu v Petržalke: „Nie je nič nezvyčajné, ak si rodičia prídu zapisáť, napríklad, Sofiu alebo Sáru. Skôr sú raritou Márie alebo Kataríny.“

Štatistické údaje hovoria jasne. Podľa centrálneho registra obyvateľov ČSFR boli u nás najobľúbenejšie ženské mená Mária, Anna, Jana a Eva. Najpoužívanejšie mužské mená boli Jozef, Ján, Peter a Juraj. Pred piatimi rokmi už dávali rodičia svojim narodeným potomkom najčastejšie meno Martin, Patrik či Samuel, u dievčat prevládali mená Kristína, Natália či Viktória. Meno Mária bolo až na 34. a Ján až na 29. mieste. Nastupovala vlna men ako Vanesa, Sára, Patrícia.

V roku 2001 sa „skokonom roka“ stala Ema, o rok neskôr zasa Sofia, v roku 2003 to bolo pri chlapčenských menach Alex. Za rok 2005 sa ženské meno Mária v zozname päťdesiatich mien, ktoré rodičia najčastejšie dávali svojim deťom, nevykrytuje ani raz.

Najpoužívanejšie ženské a mužské mená podľa poriadka: Mária, Anna, Zuzana, Katarína, Eva, Jana, Helena, Alžbeta, Marta, Monika / Ján, Jozef, Peter, Štefan, Milan, Martin, Michal, Miroslav, Ladislav, František.

Jozefov či Jánov suveréne predbehla Samuel (836), za ním nasleduje Martin (588), Jakub (573), Tomáš (530) a Adam (487). Medzi dievčenskými menami je najpopulárnejšia Viktória (426). Potom je to Natália (398), Kristína (357), Ema (352) a Simona (337), veľmi populárne sú aj mená Laura, Vanesa či Tamara.

POPULARITA MIEN SA MENÍ

Popularita mení sa stále mení. Milan Majtán z Jazykovedeného ústavu Ludovíta Štrúba o trendoch v minulosťi hovorí: „Napríklad do 19. storočia bolo v evanjelických rodinách velmi používané meno Ján, Paľo, Mišo. V katolíckych rodinách bol zasa najpopulárnejší Jozef.“ Aj on potvrdzuje, že „za posledných päťdesiat rokov sa to veľmi prudko mení, takisto ako sa mení celá spoločnosť.“ V súčasnosti podľa neho platí: „Čím západnejšie meno, tým modernnejšie.“

V materských či v základných školách to cítí najväčši. Vychovávateľka Soňa Vacherová z materskej školy v bratislavskej Petržalke potvrdzuje, že Jánov a Petrov, Zuzána a Ján ubúdajú: „Mali sme tu, napríklad, chlapca Harryho, Kevina, ale aj Teda. Taktiež sa jeden chlapček volal Benjamín, no rodičia si želali, aby sme jeho meno vyslovovali po anglicky, hoci

obaja boli Slováci.“ Veronika Pacelová z materskej školy v Nitre súhlasí: „Skutočne je to rôznorodé. Máme tu Vanesu, Viktóriu, Dávidu, Sofiu alebo Olivera. Oblíbené meno pre chlapcov je aj Jakub.“

Prečo sa zo zoznamov, zápisov v matrikách vytrácajú slovenské mená? Podľa štatistik boli v ostatnej dobe obľúbené mená Kristína, Vanesa, Dominika, Viktória, Sofia alebo Samuel, Martin, Patrik, Adam.

NIE VŠETKO SA VŽDY DÁ

V Texase dali rodičia svojim dcérám mená ako Cigaretka, Pneumómia (Zápal plúc) alebo Astma, v Brazílii Čiarka, Bodka, Zátvorka, Pomlčka. Sú to absurdné prípady.

Na Slovensku sa v súčasnosti používa približne 1500 men. Ak sa však meno v zozname najpoužívanejších neobjavuje, rodičia musia požiadať o súhlas veľvyslanectva priľupej krajiny, z ktorej meno pochádza.

Vymyslené meno na matrike zapísali nemôžu. Dugovičová to vysvetluje: „Stalo sa, že rodičia chceli vyslovene mužským menom pomenovať dievča. Napríklad sa to stalo pri mene Mohamed. Vtedy to musíme odmietnuť.“ A Mária Fuňáková dodáva: „Kuriózne mená nemôžeme zapísť, ak nie sú zákonom povolené. Nedávno chceli zapísť meno Pamélia, no nie je v súlade so slovenským pravopisom.“

NAJROZŠÍRENEJŠIE MENO NA SVETE JE ANNA

Toto meno nosí vraj 95 miliónov žien a dievčat z rozličných krajín našej planéty.

Japonskí štatistici spočítali, že počet v krajinе používaných men prekračuje 100 000. V susednej Číne je ich len 300. Obyvatelia Barmy nemajú priezviská, iba mená. Pred menom sa uvádzajú vek a spoločenské postavenie. Na pomenovanie 37 miliónov obyvateľov sa používa iba 80 men.

Juraj Gradoš

- Ako sa volal sluha, ktorému Peter odťal pravé ucho?
- Čo je to myro?
- Ktorú diecézu spravuje každý pápež?
- Čo vyvolali sadze z pece, ktoré

- Možis rozsýpal proti nebu pred faraónom?
- Ako sa volá príprava obetných darov na sv. liturgiu, ktorú robí knáz?
- Približne v ktorom storočí sa zrodilo rehoľné mníšstvo?

- Ktorý z prorokov bol v levovej jame?
- Aké prímenie má prorok Eliáš?
- Čo znamená meno „Adonai“?
- Ako sa volal Abrahámov sluha, ktorého poslal hľadať ženu Izákovi?

Slnenie Archeša svätej Rodiny v Bratislavskom Prešovskom

60. výročie kňazskej vysviacky biskupa Mons. Ivana Ljavinca

Otec Ivan Ljavinec, prvý pražský exarcha, oslávil v nedelu 30. júla 2006 v svojom rodnom mestečku Volovec vzácné jubileum - šesťdesiat rokov vo vinici Pánovej. Ak kňaz dostane ten vzácný dar - osláviť 60.výročie svojej kňazskej vysviacky - je to v jeho živote mimoriadna udalosť.

Za okruhlym výročím otca Ljavinca je dlhá životná púť plná rôznych udalostí, radostí, bolestí, prekvapení, ale najmä vzácných ľudí, ktorých Pán poslal, aby obohatili jeho život. Bolo ich naozaj veľa a boli to ľudia verní Cirkvi, zbožní, láskaví a dobrotví. Vstúpili do života o. Ivana, aby mu pomáhali, inšpirovali ho svojím príkladným životom a umožnili mu vidieť do hlbky vecí a udalostí.

Na začiatku kňazskej dráhy otca Ljavinca stál vzácný človek - biskup Pavel Peter Gojdič, OSBM. Z jeho rúk prijal dňa 28. júla 1946 kňazskú vysviacku v Katedrálnom chráme sv. Jána Krstiteľa v Prešove a v jeho bezprostrednej blízkosti strávil dlhší čas, pretože pracoval ako jeho tajomník. Osobnosť biskupa Gojdiča zostala po celý život úzko spojená s jeho životom.

Kolko rôznych činností vykonával o. Ivan počas svojho života? V rokoch 1947 - 1950 bol špirituálom v prešovskom seminári, katechétom, riaditeľom juvenátu, učiteľom latinčiny na gymnáziu, redigoval časopis Blahověstnik a spolu s biskupom Vasilom Hopkom - ďalšou významnou osobnosťou - sa venoval detskej prílohe Zorja.

50-te roky priniesli prenasledovanie Cirkvi aj kňazov - väzenie, výsluchy, súdne procesy, zákazy pobytu v Prešovskom a Košickom kraji. Strach si

nenašiel miesto v srdci o. Ivana, aj keď bol mimo pastorácie. Tajne vykonával funkciu generálneho vikára. Boh bol jeho nádejou a posilou po celé dlhé roky prenasledovania.

V roku 1968 sa v Prahe zapojil do obnovenia Cirkvi. Mal šťastie - sponzoroval s kardinálom Františkom Tomáškom - osobnosťou, ktorá mala veľké pocohenie, ochotu a srdce pre gréckokatolíkov. Zbožný a láskavý kardinál bol velkorysý a stredý k východným bratom a urobil všetko pre obnovu tejto Cirkvi. Otec Ivan na neho s láskou spomína.

Chrám sv. Klimenta v Prahe sa stal významným centrom gréckokatolíkov zo všetkých kútov sveta. Aj v týchto ťažkých podmienkach ateizovanej spoločnosti sa o. Ivan nedal odrať a pracuje s plným nasadením.

15.marca 1996, v roku 50. výročia jeho kňazskej vysviacky, ho Svätý Otec vymenoval za kalíssenského titulárneho biskupa a za exarchu pre katolíkov byzantského obradu žijúcich v Čechách. V Božích plánoch sú životné udalosti pospájané neuveritelným spôsobom, z pohľadu človeka ľažko pochopiteľným.

Bohatý život o. Ljavinca bol napriek mnohým ťažkostiam, problémom, prekážkam, nepochopeniu, ľudským chybám aj občasnému preháram vždy plný viery a nádeje vo Všemohúceho.

Preto prišiel do rodného Volovca, aby tu v chráme pred oltárom dakoval Bohu za všetko a aby jeho srdce mohlo spievať Bohu pieseň – Blahoslavi, duše moja, Hospoda.

Nech mu láskavý Boh dá veľa milostí, hojnosť darov Svätého Duha, nádej, zdravie a radosť, nech ho dobrotivá nebeská Matička aj nadalej ochraňuje a pomáha mu. O to prosia všetci, ktorí ho majú radi.

Mária Pešeková

50. výročie kňazskej vysviacky biskupa Mons. Eduarda Kojnoka

24. júna oslávil rožňavský diecézny biskup Mons. Eduard Kojnok 50. výročie kňazskej vysviacky.

Mons. Eduard KOJNOK sa narodil 14. augusta 1933 vo Veľkej Suchej, dnes Hrnčiariske Ves. Po maturite v r. 1952 v Lučenci pokračoval v štúdiu na Cyrilometodskej bohosloveckej fakulte v Bratislave. Kňazskú vysviacku prijal 24.júna 1956 v Bratislave.

Najprv sa stal kaplánom v Breznícke, krátko na to nastúpil na dvojročné vojenskú základnú službu, po nej pôsobil od r. 1958 ako kaplán v Smolníku, neskôr vo Veľkej nad Ipľom a v Hodejove. V roku 1967 sa stal špirituálom kňazského seminára v Bratislave. Od roka 1968 pôsobil opäť ako kaplán v Hnúšti a v Lučenci, neskôr ako administrátor farnosti v Hnúšti. V rokoch 1970-1977 bol kaplánom v Jaklovciach.

V roku 1977 sa stal správcom farnosti v Dolnej Strehovej, od roka 1982 v Gemerskej Polome, ktorú spravoval až do svojho vymenovania za biskupa Rožňavského diecézy. Za diecézneho rožňavského biskupa ho vymenoval pápež Ján Pavol II. 14.februára 1990, konsekrovaný bol o mesiac neskôr, 18.marca, v Rožňave.

V rámci Konferencie biskupov Slovenska pracoval niekoľko rokov v Komisiu pre školstvo a kultúru. Teraz pracuje v Komisiu pre klérus a výchovu povolaní. Vydal niekoľko publikácií: Cesta k trvalému šťastiu, Myšlienky na evanjeliá, Jankov život a jeho pastorácia.

RV -ls-; pz

Sväte písmo v pôvodnom „zemplínskom“ nárečí

Sväté písmo (Biblia) je zbierka posvátných textov kresťanskej s židovskej viery, ktoré boli napísané pod vplyvom Svätého Ducha a ktoré obsahujú zjavenia a večne platnú Božiu pravdu. Je najviac prekladanou knihou na svete, dodnes bola preložená do 2 377 jazykov. Každý rok pribudne okolo 30 nových prekladov celého Svätého písma alebo niektoréj jeho časti. Najčastejšej je prekladané do afrických jazykov (673).

V týchto dňoch sa mi dostal do ruk nový preklad Svätého písma, ktorý mi v minulých dňoch osobne odovzdal môj priateľ o. Romaz Miz, správca gréckokatolíckej Farnosti sv. apoštola Petra a Pavla z Nového Sadu v Srbsku. Je to – ako sa dozvedáme v predstole – v poradí 2 378. preklad Svätého písma a bol vydaný Čiernohorským exarchátom pre gréckokatolíkov v Srbsku a Čiernej Hore v Novom Sade v r. 2006. Z pôvodného gréckeho originálu do jazyka, ktorý užívajú gréckokatolíci v Srbsku a v Čiernej Hore, ho preložili Dr. Tadeáš Voj-

novič, OFM, Michal Ramač a Janko Ramač. Cirkevným cenzorom bol o. Roman Miz. Predstav k novému prekladu napísal vladika Georgij Džudžar, apoštolský exarcha, ktorý je súčasne aj predsedom biblickej komisie.

Zaujímavosťou tohto prekladu je, že je písaný azbukou v zemplínskom nárečí, teda jazykom, ktorým v týchto časťach Juhoslávie dodnes hovoria naši krajania, ktorí sem prišli z východného Slovenska pred viac ako 200 rokmi.

Z predstolu vladika Georgija Džudžara uvádzame latinkou niekoľko slov:

„My vecej ne medzi tyma, kotry ne maju Bibliju na svojom jazyku... Teraz Biblia, Novi Zavit na ruskym jazyku, ma možlivosc vojsc do každej našej chyži i každoho kvartera. Otvorce jej dzvery, ale ne lem svojoho obysca; otvorce dzvery i svojich šercoch, svojich dušoch i svojho života. Naj to ne budze lem jedna knižka vecej u vašej domácej biblioteky, ale naj budze

učebnik života i spravaňa, kodeks medziľudskej odnošenej, škola ľubovi ku Bohu i bližinomu, pravilo i drahokaz. Vona i pretro i napisana; pretro nam jeданa. Chto pojde po tej drahi – ne zabluka. A najvekša mudrosť života – vybrac prava drahu.“

Poznámka: Pôvodné „zemplínske“ nárečie je spisovným (kodifikovaným) jazykom národnostnej menšiny v Srbsku.

František Dancák

Sväty Otec Benedikt XVI. a jeho prvá encyklika

Benedikt XVI. zverejnil po deviatich mesiacoch v úrade prvú encykliku s názvom Boh je láska. Od konzervatívneho Benedikta XVI. sa iste očakávalo, že sa bude vo svojej prvej encyklike venovať kontroverzným tématam, ktoré často spomínali v kážnach a príhovoroch, napríklad bioetika alebo „diktatúra relativizmu“. Nestalo sa. Benedikt XVI. si ako tému vybral lásku a dobročinnosť a mnohých vysokých predstaviteľov Vatikánu i súrovo verejnosť prekvapil.

Prvá časť geniálnym spôsobom vyjasňuje pojem eros. Erotická láska sa chápe ako sex. Pápež však pripomína, že sex môže byť len jedným z jej prejavov. Jej podstatou je však túžba po extáze, výstup do výšok. Niekoľko to robi sexom, iný kultom tela, iný zasa drogami alebo inými destruktívnymi formami pôžitkov. Preto táto láska potrebuje očistu a

vyváženia cez lásku agapeickú. „Láska je jedinečná skutočnosť obsahujúca i ďalšie skutočnosti,“ konštatuje ďalej dokument, v ktorom pápež uznáva i fyzickú lásku medzi mužom a ženou. Zároveň však odsudzuje „klamstvo“ lásky poníženej iba na sexuálny styk. Láska má smerovať k spojeniu tela a ducha manželstvom, v ktorom muž a žena naplniajú svoj „hlboký osud.“

Druhá časť zase pripomína základnú definíciu kresťanstva a Cirkvi. Ak Cirkva bude inštitúciou lásky, potom jej prínos bude nesporný. Musia si to uvedomiť ateistické režimy, ale aj veriaci jednotlivci.

Osobný akt lásky, ktorý pochádza od Boha, sa musí vyjadriť aj v Cirkvi. Základný prejav vieri v Cirkvi teda musí byť láska. A tato tzv. „caritas“ nie je iba organizáciou ako iné humanitárne organizácie, ale vyjadrením najhlbšieho

Snímka: www.vatikana.com

aktu osobnej lásky, ktorú Boh stvoril v našom srdci. „Ak sme priateľmi Ježiša a ak sa toto priateľstvo pre nás stane dôležitým, začneme milovať tých, ktorých miluje Ježiš a ktorí potrebujú našu pomoc.“

Encyklika „Boh je láska“ je bezpochyby dobrým čítaním. Nenesie ani náznaky tzv. kurielneho štýlu. Číta sa teda ľahko a je veľmi zrozumiteľná aje pre laického čitateľa.

Peter Laca

Postavenie

Putifar mal významné postavenie na faraónovom dvore.

Bol **e.i.e. .e.e..e.**

...ā.e.

Pomôžte ti Gn 39, 1.

BIBLICKÁ MINISÚŤAŽ**Súťažná otázka:**

Prečo sa Jozefovi darilo v Putifarovom dome?

Pomôcka: Gn 39,2

Odpoved' pošli najneskôr do 25. augusta 2006.

Pozývame všetky deti, aby sa aj v druhom polroku zapojili do súťaže. Výhercu oceníme nálepkami a záložkou s biblickou postavou. Trajnásobní úspešní riešitelia budú v decembri zaradení do losovania o ďalšie pekné ceny.

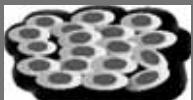
Milé deti,
v živote sa často stáva, že sme nespravidlivo obvinení. Niekedy nepomôže vysvetlovanie a neostáva nič iné, iba to prijať. Stále však ostáva nádej, že Boh si aj takéto nepríjemné situácie použije na to, aby premenil naše srdce i srdcia tých, ktorí nám ubližujú.

PUTIFAR**BIBLICKÉ POSTAVY****NEPREHLIADNI!**

Bol Jozefovým pánom. Vďaka usilovnosti si ho veľmi oblíbil.

Väzenie

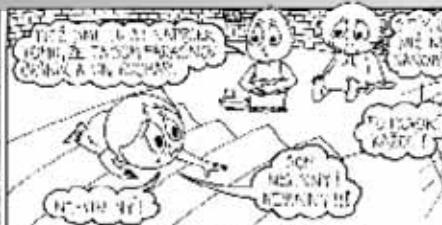
Putifarova žena chcela Jozefa zvieť. Keď sa jej to nepodarilo, obvinila ho. Putifar ho potom uvrhol do väzenia. Úloha: Nájdite cestu z Putifarovho domu do väzenia. Pohybuj sa vzíšlo alebo vodorovne.

Hrozno a pečivo

Čašníkovi sa v sne zjavilo hrozno a pekároví košíky s pečivom.

Úloha:

Spočítaj koláčiky z pekárovho a bobule hrozná z čašníkovho sna.

SNY**BIBLICKÉ PRÍBEHY**

Rádio Lumen

5. (sobota) - 20.30 hod. - Reláciu Oducha k duchu moderuje sr.

Jaroslava Kochjarová na tému Spoločnosť Božského Spasiteľa – salvatoriáni. Pozvanie prijali o. Andrej Drogoš a o. Jacek Malaga. 6.8. (nedela) - 13.00 hod. - V literárnej kaviarni odhalíme tvorbu anglického viktoriánskeho spisovateľa Thomasa Hardymo; pripomienime si výročie narodenia tatranského spisovateľa Antona Marca a jeho „vysokohorskú“ tvorbu, ponúkнемe bánske Vladimíra Vysokého a cyklus poslucháčskych príbehov Zo života do života.

8.8. (utorok) - 20.30 hod. - Duchovný obzor moderuje ThLic. Peter Holbička na tému Biblická teológia – starozákoná Kniha proroka Ezechiela (pokračovanie). Hostom relácie bude Prof. Anton Tyrol.

13.8. (nedela) - 13.00 hod. - V literárnej kaviarni sa obzrieme za 11. ročníkom súťaže v tvorbe duchovnej poézie a prózy Gorazdov literárny Prešov a ponúkнемe rozhlásovú hru o sv. Dominikovo - Doposledného ducha; 15.00 hod. - Relácia Svetlo nádeje moderuje Katarína Džubáková. Predstaví ďalšiu rodinu z projektu Rádio Lumen hľadá Lumenrodiny - členov rodiny Prašnickcovcov.

15.8. (utorok) - 20.30 hod. - Duchovný obzor moderuje ThLic. Peter Holbička. Spolu s hostom relácie ThLic. Paulou Poloniovou ponúkne tému Bioetika – Umelé oplodnenie.

19.8. (sobota) - 20.30 hod. - Moderátor ThLic. Peter Holbička sa bude spolu s hostami relácie Od ucha k duchu šéfdrámaturgom SND Dr. Pavlom Smolíkom a pedagógom VŠVU Dr. Andrejom Betekom rozprávať na tému Etika v umení.

20.8. (nedela) - 13.00 hod. - V literárnej kaviarni sú pripomieneme 65. výročie narodenia humoristu a herca Jáluša Satinského, porozprávame sa s autormi dejskej literatúry Róbertom Hončárom, pripomieneme si odkaz L. Štúra (vývoj spisovej slovenčiny a jej stav dnes) a budeme si môcť vypočuť rozhlásovú hru o sv. Helene Vniesaná matku; 15.00 hod. - Relácia Svetlo nádeje moderuje Lenka Šramková na tému Život v detskom domove.

22.8. (utorok) - 20.30 hod. - Duchovný obzor moderuje sr. Jaroslava Kochjarová na tému Kanoničné právo. Hostom relácie bude ThDr. Mons. Jaroslav Pecha.

23.8. (streda) - 20.30 hod. - V Lupe vám moderátorka Lenka Šramková predstaví rimskokatolícku faruštu Polomka.

26.8. (sobota) - 20.30 hod. - Od ucha k duchu moderuje ThLic. Peter Holbička na tému Mesiac s pápežom Benediktom XVI. Hostia relácie riadiť Diecézne katechetického úradu v BB Marián Bublinec a pedagóg K. S. Františka Xaverského v Badine Ján Vigľaš.

27.8. (nedela) - 13.00 hod. - V relácii Literárna kaviareň sú predstavíme tvorbu preromantického spisovateľa Johanna Wolfganga Goetheho a vypočujeme si hru o A.M. Eppingerovej Cíthodnej matku.

29.8. (utorok) - 20.30 hod. - Duchovný obzor moderuje ThLic. Peter Holbička na tému

Ožiaril si ich ..., aby si im dokázal svoju lásku ... (dokončenie v tajničke)

Pomník Kamarom, IÁS, Ter, no, Sanok	Ináč	Kanón	3. časť tajničky	Dvojhľaska	Označenie břidlného systému	Produkt sopky	Autor: V. Komárovský, Humenné	Nazostil som	Dlžoba	Rieka, po španielsky
Odľukol							Kolesko na jad. čízme - časť tajničky			
Nevmárali										
Skratka pre alkalický			2. časť tajničky Venoval							
Bodná zbraň				Spojka Ilúzia					1. časť tajničky	Náter
Slово	Slovenská republika, SKr.	Medzináro- dne, normy Čarodej u Rusov			Rímsky úradník Španielska riečka			Osobné zámeno Angl. skr. riečky		
Kostra										
Šarha			Napínavy film Povraz u mnichov							
Slivo	Hedina			Súprava nádob Karel, po domácky						Škandináv- ský prasobor, fmer
Polské mesto					Lesné vtáky Technický úsek, skr.					
Úrad emira							Tu Tam			
Pomocní kňaži										
Plošná miera			Kancelárska štruktúra			Kaprovitá rýba				

OSEMSMEROVKA

Biblická teológia – Kniha proroka Daniela. Hostom relácie bude Prof. Anton Tyrol.

V rámci relácie Emajza bude v sobotu 12.8. 2008. 2006 o 18.00 hod. prenos gréckokatolíckych liturgíi.

Slovenská televízia

6.8. (nedela) - 19.55 hod. - Duchovné slovo; 00.50 hod. - Duchovné slovo, repríza

7.8. (pondelok) - 9.15 hod. - Duchovné slovo, repríza

13.8. (nedela) - 20.00 hod. - Duchovné slovo; 01.05 hod. - Duchovné slovo, repríza

14.8. (pondelok) - 9.25 hod. - Duchovné slovo, repríza; 14.50 hod. - Duchovné slovo, repríza

16.8. (streda) - 20.00 hod. - Stretnutie pápeža Benedikta XVI s rodinami vo Valencii

19.8. (sobota) - 16.55 hod. - Počtom 10-magazín zo života slovenskej gospodovej scény

20.8. (nedela) - 20.00 hod. - Duchovné slovo (RKC)

Rádio Vatíkán

FM 93,3 MHz, MW 1530-AB kHz, SW 4005 kHz, Intelsat 325.5 East (Atlantik); 05:25-05:40; 19:45-20:00 - slovensky; 05:10-05:25;

19:30-19:45 - česky

Program je uverejnený
zo zaslaných materiálov jednotlivých médií.

N	O	M	Š	A	I	Ľ	C	L	V	O	K
S	M	B	R	U	R	V	E	R	A	A	N
E	A	A	E	M	Y	D	J	E	V	I	Á
S	I	B	S	T	B	N	N	I	N	V	E
T	Y	V	A	A	A	A	A	R	Ó	T	N
A	S	N	J	T	M	I	S	Á	P	E	A
N	R	R	O	A	E	A	D	A	L	B	AN
O	O	S	K	D	D	S	R	I	O	Ł	K
M	U	I	A	P	A	K	S	I	R	E	ℳ
D	L	E	S	L	R	T	D	C	H	T	B
Ž	I	A	Ľ	I	H	L	A	N	Á	Z	
C	H	S	L	Ž	Ú	Á	R	I	S	O	K
U	R	I	K	U	T	E	P	T	R	L	Á
A	A	Á	L	S	K	Ó	O	Á	O	O	Á
K	CH	K	M	O	R	I	S	O	K	N	O
S	R	H	S	N	E	V	T	Ť	R	O	I
T	A	Í	A	K	I	L	Z	A	B	R	E
K	A	I	Z	P	O	V	I	T	Á	P	O

Legenda: ALBA, AMEN, ANJEL, ARCHA, ÁBEL, ÁRON, BAZILIKÁ, CENA, ELIÁS, HLAS, HNEV, HRAD, CHRÁM, IHLA, KAIN, KŇAZ, KRIŽIAK, KRÍŽ, KRST, LEVITA, LIEK, LIST, LITÁNIE, LONO, LÚTOST, MANNÁ, MISÁL, NEBO, NER, NINIVE, OBETA, OKNO(-I), OMŠA, OPÁT, OSUD, PASCHA, POKORA, PÔST, RYBA, SABAT, SAMARITÁN, SILO, SION, SMRT, STAN, STRACH, SYNODA, TIARA, TÓRA, VIERA, ZRNO, ŽALM, ŽIÁK, ŽIÁL.

Tajnička tvorí 43 nevyškrtených písmen. Autor: Marek Pataky. Výherca za jún: Božena Lukačíkova zo Stropkova. Srdiečne blahoželáme!

Oprava: Slovo 15/2006: Chybami a neskôr dodaním podkladov o vysviackach vznikla nepravdivá informácia v rubrike novaknáz. Marek Novík vynechal mat' knázsku vysviacku 30. októbra 2006, ale už mal diakovskú vysviacku 30. októbra 2004. Zo srdca sa otcovia diakovní ospravedlňujeme a vykonáme patričné kroky k náprave.

Piatok 1.9. - Začiatok indiktu, to jest nového roka. Pamiatka prepodobného otcia Simeona Stlínika a jeho matky. **Zhrubaženie k Presvätnej Bohorodičke z Miasen.** Volnica. Liturgické rúcho svetlé. Predobrazujúce antifóny. Tropáre: Indikt, Bohorodičke a prepodobnému. Sláva: kondák prepodobnému. I teraz kondák Indiktu. Prokimen. Aleluja a pričasť: Indikt a prepodobnému. Čítanie radové: 2 Kor 11, 5-21a; zač. 192; Mk 4, 1-9, zač. 15; Indikt: 1 Tim 2, 1-7, zač. 282; Lk 4, 16-22a, zač. 13.

Sobota 2. 9. - Svätý mučeník Mamant. Prepodobný otec Ján Pôstnik, konštantínskopolský patriarcha. Liturgické rúcho svetlé. Každodenne antifóny. Menlivé časti zo soboty: 1 Kor 2, 6-9, zač. 126; Mt 22, 15-22, zač. 90.

Nedela 3. 9. - Trinásťta nedela po Pátešiatnici. Svätý hieromučeník Antim, nikomedíjský biskup. Prepodobný otec Teoktist, spoluasketá velkého Eutymia. Radový hlas je štvrtý, evanjelium na uteriu je druhé. Liturgické rúcho svetlé. Predobrazujúce antifóny. Menlivé časti zo 4. hlasu: 1 Kor 16, 13-24, zač. 166; Mt 21, 33-42, zač. 87.

Pondelok 4. 9. - Svätý hieromučeník Babylas, biskup veľkej Antiochie. Svätý prorok Mojžiš, ktorý videl Boha. Liturgické rúcho svetlé. Každodenne antifóny. Menlivé časti z pondelka: 2 Kor 12, 10-19, zač. 195; Mk 4, 10-23, zač. 16.

Utorok 5. 9. - Svätý prorok Zachariáš, otec úctyhodného Jána Predchodu. Liturgické rúcho svetlé. Každodenne antifóny. Menlivé časti zo služby prorokovi: 2 Kor 12, 20 - 13, 2, zač. 196; Mk 4, 24-34, zač. 17.

Streda 6. 9. - Spomienka na zázrak, ktorý vykonal velkovojvoda Michal Vokolosach, číze v Chónach. Liturgické rúcho pôstnej farby. Každodenne antifóny. Menlivé časti zo služby sv. beztlesnom silámu: 2 Kor 13, 3-13, zač. 197; Mk 4, 35-41, zač. 18.

Štvrtok 7. - Obdobie pred Sviatkom narodenia Presvätnej Bohorodičky. Svätý mučeník Sózont. Liturgické rúcho svetlé. Predobrazujúce antifóny. Menlivé časti z obdobia pred sviatkou. Prokimen, aleluja a pričasť zo štvrtka: Gal 1, 1-10; 20-24; 2, 1-5, zač. 198; Mk 5, 1-20, zač. 19.

Piatok 8. 9. - Narodenie našej presvätnej Vládkyne, Bohorodičky Márie, výzdy Panny. Volnica. Liturgické rúcho svetlé - modré. Predobrazujúce antifóny. Menlivé časti z Narodenia. Myrovanie. Flp 2, 5-11, zač. 240; Lk 10, 38-42; 11, 27-28, zač. 54.

Sobota 9. 9. - Sobota pred Povýšením. Svätí a spravodliví Páni predkovia Joachim a Anna. Liturgické rúcho svetlé - modré. Predobrazujúce antifóny. Tropár: Zrada a Narodenia a spravodlivých. Sláva: kondák a spravodlivých, I teraz: Narodenia. Prokimen a aleluja zo soboty pred Povýšením. Pričasť: z Narodenia a svätým: 1 Kor 2, 6-9, zač. 126; Mt 10, 37 - 11, 1, zač. 39.

Nedela 10. 9. - Štrnásťta nedela po Pátešiatnici - nedela pred Povýšením. Svätý mučeník Méndora, Mérordora a Nympodora. Radový hlas je piaty, evanjelium na uteriu je tretie. Liturgické rúcho svetlé. Predobrazujúce antifóny. Tropár z 5. hlasu a z Narodenia Bohorodičky. Sláva: kondák z hlasu, I teraz: Narodenia. Prokimen a aleluja z nedele pred Povýšením. Pričasť: nedelňa a z Narodenia a svätým: Gal 6, 11-18, zač. 215; Jn 3, 13-17, zač. 9; z radovej nedele: 2 Kor 1, 21 - 24, zač. 170; Mt 22, 2-14, zač. 89;

Pondelok 11. 9. - Prepodobná matka Teodora Alexandrijská. Liturgické rúcho svetlé - modré. Predobrazujúce antifóny. Menlivé časti zo Sviatku narodenia Bohorodičky. Gal 2, 11-16, zač. 202; Mk 5, 24-34, zač. 21.

Utorok 12. 9. - V tento deň sa zakončuje Sviatok narodenia Presvätnej Bohorodičky. Svätý hieromučeník Automos. Liturgické rúcho svetlé - modré. Predobrazujúce antifóny. Menlivé časti z Narodenia. Gal 2, 21 - 3, zač. 204; Mk 6, 1-7, zač. 22.

Streda 13. 9. - Obdobie pred Sviatkom povýšenia úctyhodného a životodarného Kríža. Svätý hieromučeník Kornélius Stotník. Pamiatka založenia chrámu svätého vzkriesenia Krista a nášho Boha. Liturgické rúcho pôstnej farby. Predobrazujúce antifóny. Tropár založenia chrámu a z obdobia pred sviatkou. Sláva: kondák založenia chrámu, I teraz: kondák z obdobia pred sviatkou. Prokimen, aleluja a pričasť založenia chrámu: Gal 3, 15-22; zač. 207; Mk 6, 7-13, zač. 23; zo Založenia chrámu: Hebr 3, 1-4, zač. 307; Mt 16, 13-18, zač. 67.

Štvrtok 14. 9. - Povýšenie úctyhodného a životodarného Kríža nad celým svetom. Zdržanlivosť od mäsa. Liturgické rúcho pôstnej farby. Menlivé časti zo Sviatku povýšenia Kríža. Myrovanie. 1 Kor 1, 18-24, zač. 125; Jn 19, 6b - 11. 13-20.25-28a; 30b-35, zač. 60.

Piatok 15. 9. - Svätý velkomučeník Nikita. Presvätá Bohorodička Spolutrpiteľka. Volnica. Liturgické rúcho pôstnej farby. Predobrazujúce antifóny. Vchod...: za nás ukrízovaný... Tropár o Kríži a Spolutrpiteľke. Sláva: kondák o Kríži, I teraz: Spolutrpiteľke. Namiesto Svätý Bože - Tvojmu Krížu. Prokimen, aleluja a pričasť o Kríži a Spolutrpiteľke. Namiesto Dôstojné - Zvelebuj a irmos. Fl 2, 5-11, zač. 240; Jn 19, 25-27, zač. 61.

Sobota 16. 9. - Sobota po Povýšení. Svätá všechnávelkomučenica Eufémia. Liturgické rúcho pôstnej farby. Vchod...: za nás ukrízovaný... Tropár Povýšenia. Sláva i teraz: kondák z Povýšenia. Prokimen, aleluja a pričasť z Povýšenia. Namiesto Svätý Bože - Tvojmu Krížu. Namiesto Dôstojné - Zvelebuj a irmos. Fl 2, 6-26, zač. 125b; Jn 8, 21-30, zač. 30.

Nedela 17. 9. - Pätnásťta nedela po Pátešiatnici - nedela po Povýšení. Svätý mučeník Sofia a jej tri dcier Viera, Nádej a Láska. Radový hlas je šiesty, evanjelium na uteriu je štvrté. Liturgické rúcho pôstnej farby. Predobrazujúce antifóny. Tropár zo 6. hlasu a z Povýšenia: Sláva: kondák z hlasu, I teraz: z Povýšenia. Namiesto Svätý Bože - Tvojmu Krížu. Prokimen a aleluja z Povýšenia. Pričasť: nedelňa a z Povýšenia. Namiesto Dôstojné - Zvelebuj a irmos. Gal 2, 16-20, zač. 203; Mk 8, 34 - 9, 1a, zač. 37.

Pondelok 18. 9. - Prepodobný otec Eumenios Divotvorca, gortynský biskup. Do 21. 9. sú menlivé časti takto: Predobrazujúce antifóny. Vchod...: za nás ukrízovaný... Menlivé časti zo Povýšenia. Namiesto Svätý Bože - Tvojmu Krížu. Namiesto Dôstojné - Zvelebuj a irmos. Gal 4, 28 - 5, 10, zač. 211; Mk 6, 54 - 7, 8, zač. 27.

Utorok 19. 9. - Svätí mučeníci Trofim, Sabbatios a Dorymedont. Gal 5, 11-21, zač. 212; Mk 7, 5-16, zač. 28.

Streda 20. 9. - Svätý velkomučeník Eustatiós a spoločníci. Svätí mučeníci a vyznávaci - veľký knieža Michal a jeho bojar Teodor, černigovskí divotvorcovia. Predobrazujúce antifóny. Tropár z Povýšenia a zo služby mučenikom. Sláva: kondák

zo služby mučenikom, I teraz: z Povýšenia. Namiesto Svätý Bože - Tvojmu Krížu. Prokimen, aleluja a pričasť z Povýšenia a zo služby mučenikovi. Namiesto Dôstojné - Zvelebuj a irmos. Gal 6, 2-10, zač. 214; Mk 7, 14-24a, zač. 29.

Štvrtok 21. 9. - V tento deň sa zakončuje Sviatok povýšenia úctyhodného Kríža. Svätý apoštol Kodrat z Magnézie. Odkladá sa sv. Kríž. Ef 1, 1-9a, zač. 216; Mk 7, 24-30, zač. 30.

Piatok 22. 9. - Svätý hieromučeník Fókas, sinopský biskup. Zdržanlivosť od mäsa. Liturgické rúcho pôstnej farby. Každodenne antifóny. Menlivé časti z piatka. Ef 1, 7-17, zač. 217; Mk 8, 1-10, zač. 32.

Sobota 23. 9. - Počiatie úctyhodného a slávneho proroka, predchodu a krstiteľa Jána. Liturgické rúcho svetlé. Predobrazujúce antifóny. Menlivé časti zo Počiatka. Prokimen, aleluja a pričasť Jánovi a z utorku. Čítanie radové: 1 Kor 10, 23-28, zač. 146; Mt 24, 34-44, zač. 101; Predchodcov: Gal 4, 22-31, zač. 210b; Lk 1, 5-25, zač. 2.

Nedela 24. 9. - 16. nedela po Pátešiatnici. Svätá prvomučenica a apoštolom rovná Tekla. Radový hlas je sedmy, evanjelium na uteriu je piate. Liturgické rúcho svetlé. Predobrazujúce antifóny. Menlivé časti zo 7. hlasu. 2 Kor 6, 1-10, zač. 181; Mt 25, 14-30, zač. 105.

Pondelok 25. 9. - Prepodobná matka Eufrozína. Liturgické rúcho svetlé. Každodenne antifóny. Menlivé časti z pondelka. Ef 1, 22 - 3, zač. 219; Mk 10, 46-52, zač. 48.

Utorok 26. 9. - Odchod do večnosti svätého apoštola a evanjelistu Jána Teologa. Liturgické rúcho svetlé. Predobrazujúce antifóny. Menlivé časti z Odchodu Jána. Čítanie apoštолов: 1 Jn 4, 12-19, zač. 73; Jn 19, 25-27; 21, 24-25, zač. 61; Radové dia: Ef 2, 19 - 3, 7, zač. 222; Mk 11, 11-23, zač. 50.

Streda 27. 9. - Svätý mučeník Kallistrat a jeho spoločníci. Prepodobný otec Nil, zakladateľ igumen grottaferatského monastiera. Liturgické rúcho pôstnej farby. Každodenne antifóny. Menlivé časti zo stredy. Ef 3, 8-21, zač. 223; Mk 11, 22-26, zač. 51.

Štvrtok 28. 9. - Prepodobný otec a vyznáváč Charitónia. Svätý Václav, český knieža. V tento deň sa oslavuje zbor prepodobných pečerských otcov, ktorí odopcovajú v blízkych jaskyniach prepodobného Antona. Liturgické rúcho svetlé. Predobrazujúce antifóny. Menlivé časti zo stredy. Ef 3, 8-21, zač. 223; Mk 11, 22-26, zač. 51.

Štvrtok 28. 9. - Prepodobný otec a vyznáváč Charitónia. Svätý Václav, český knieža. V tento deň sa oslavuje zbor prepodobných pečerských otcov, ktorí odopcovajú v blízkych jaskyniach prepodobného Antona. Liturgické rúcho svetlé. Predobrazujúce antifóny. Menlivé časti zo stredy. Ef 3, 8-21, zač. 223; Mk 11, 22-26, zač. 51.

Piatok 29. 9. - Prepodobný otec Kyriak Pustovník. Zdržanlivosť od mäsa. Liturgické rúcho svetlé. Každodenne antifóny. Menlivé časti zo služby prepodobnému. Ef 4, 17-25a, zač. 226; Mk 12, 1-12, zač. 53.

Sobota 30. 9. - Svätý hieromučeník Gregor, biskup Veľkého Arménska. Liturgické rúcho červené. Každodenne antifóny. Menlivé časti zo služby hieromučenikovi. 1 Kor 14, 20-25, zač. 156; Mt 25, 1-13, zač. 104.

Vojtech Boháč

Malovanie interiérov chrámov, obnova fasád, reštaurovanie oltárov, ikonostasov, obrazov, sôch a zlátenie. Oprava a ladenie organov. Pokrývanie striech a veží. Ponúkame záslužu, stopercentnú kvalitu a dlhorúčnu záruku. Tel.: 035/ 659 31 39, 0905 - 389 162; www.reart.szm.sk

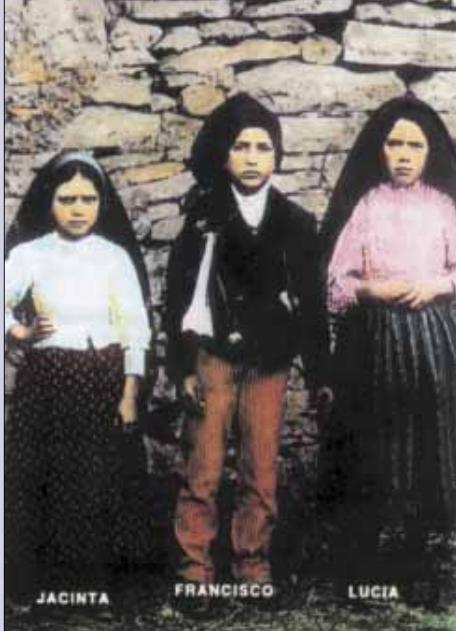
Fatima je malá dedina v diecéze Leiria, severovýchodne od hlavného mesta Portugalska Lisabon. Práve tu, v Údoli mieru (*Cova da Iria*), sa Panna Mária zjavila malým pastierikom Lucii, Hyacinte a Františkovi.

V čase zjavenia mala Fatima 2 700 obyvateľov, ale vďaka týmto mariánskym zjaveniam sa neznáma malá dedinka stala po Lurdoch najvýznamnejším pútnickým miestom v Európe.

Jej vznik je však zahalený temnotou, najmä preto, že slovo Fatima nie je v európskom kresťanskom svete cudzie. Z história vieme, že tak sa volala dcéra proroka Mohameda, ktorá zomrela v r. 632. A o tom, ako sa toto meno stalo názvom mariánskeho pútnického miesta, hovorí nasledujúca povest.

Stalo sa to v r. 1158, keď krajiny sužovali arabskí dobyvatelia. Veselá arabská spoločnosť opustila kaštieľ Alcacer, keď sa na ňu vrhla skupina portugalských rytierov vedená Concalom Herningesom. V neústostnom boji všetci moslimovia padli a ich spoločníky putovali do kráľovského paláca v Santarem. Panovník Alfonso Henriquez ponúkol Concalovi za jeho čin odmenu, ale ten sa uspokojil s rukou najkrajšej Arabyk Fatimy. Panovník súhlásil pod podmienkou, že dievča prijme kresťanskú vieru a meno Ourena. Stalo sa a na znak dobrej vôle daroval vládcu mladomanželom mestečko Abdegas, ktoré dostalo meno Ourena (dnešné Ourem).

Šťastie mladého páru však netrvalo dlho. Ourena zomrela a jej manžel vstúpil do nedalekého kláštora Alcobaça. Neskor boli Ourenine ostatky prenesené do blízkej

PÚTNICKÉ MIESTA SVETA

FATIMA

Fatima – oltár sveta. Týmto krásnym menom nazval Fatimu, jedno z najvýznamnejších mariánskych pútnických miest sveta, pápež Pavol VI., keď ho navštívil 13. mája 1967 pri príležitosti 50. výročia fatimských zjavení ako prvý pápež vôbec.

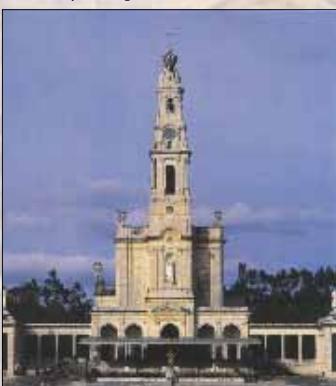
dedinky, kde na počesť Panny Márie vyrástla neveľká kaplnka. Od tých čias sa osada volá Fatima.

V r. 1385 don Nuno Alvares Pereira, národný hrdina Portugalska, s neveľkým vojskom porazil kastílskeho

kráľa. Všetci boli presvedčení, že k tomuto víťazstvu im dopomohla Panna Mária.

Na pamiatku víťazstva dal kráľ Ján I. postaviť nádherný chrám a kláštor v mestečku Batalhaku k cti Panny Márie Víťaznej. Kláštor zveril dominikánom. Dominikánom horlivco šírili modlitbu sv. ruženca. Preto tu pobožnosť sv. ruženca zapustila hlboké korene. Bola to príprava na veľké dni Fatimy?

Fatima nie je totožná s miestom zjavenia. Správne by sa malo hovoriť o lokalite Cova da Iria, pretože v tej

sa v r. 1917 odohrali nezvyčajné udalosti. Fatima leží v blízkosti tohto miesta.

Cova da Iria sa niekedy prekladá ako Koryto Ireny, inokedy ako Údolie mieru, s odvolaním sa na mierové posolstvo Božej Matky i na grécke slovo eirene, čiže mier. V čase zjavenia sa tu rozprestierali lúky a háje a sem vyháiali ovce pastierikovia Lucia, Hyacinta a František. Aj v deň zjavenia – 13. mája 1917 – vyhnali svoje ovečky na pastvu. A tak ako každý deň, aj teraz sa modlili sv. ruženec, a potom nasledovala hra. Naraz z jasného slnečného neba udrel blesk. V jasnom svetle sa im zjavila krásna pani, ktorá im oznamila posolstvo. Takto sa im zjavila šestkrát – od 13. mája do 13. októbra 1917.

Pre nedostatok priestoru nebudeš mať tu zaoberať ich obsahom. Obsah a poslanie fatimských zjavení boli pre ich čiastočne protiboževický charakter od roku 1950 v našich krajinách tabu. Dnes môžeme s radosťou konštatovať, že aj u nás dostať publikácie, ktoré zasvätené a pravdivo rozprávajú o tom, čo sa v roku 1917 v Cova da Iria odohralo.

Šesť zjavení, šesť rozhovorov s nem. Šesť nekonenečne láskavých chvíľ, ktoré budeš mať vedieť plne pochopíť až vtedy, keď budeme stať zoči - voči svojmu Bohu.

Ružencová bazilika, ktorá bola postavená na mieste zjavenia a posvätená 7. októbra 1953, pritahuje veriacich z celého sveta. Prichádzajú tu s hlbohou dôverou a vrúcnou láskou v srdciach poklonouť sa pred majestatom Nepoškvrneného počatia Panny Márie, ktorá sa zjavila na týchto miestach, aby svojím posolstvom priviedla ľudstvo k modlitbe a k úprimnému pokániu, ničím nenahraditeľných na ceste k spásie.

František Dancák